

אפיקים בנגב

סיפורו של מערך האחזקה בפיקוד הדרום

אפיקים בנגב'

סיפורו של מערך האחזקה בפיקוד הדרום

עריכה והפצה : חימוש פיקוד דרום שנת 2015

אפיקים בנגב

סיפורו של מערך האחזקה בפקוד הדרום

עורך ראשי : ניסן מזרחי

דפוס והפצה : הוצאה לאור פיקוד דרום

עורכת משנה : קוראל מזוז

תיעוד וצילום : ערן מזוז

ניסוח והגהה : אריה שרביט

תוכן העניינים

דבר מחש"פ דרום

הקדמת העורך

פרק א' : מערך האחזקה במלחמות ומבצעים

מלחמת ההתשה 3.1969-8.1970

מלחמת יום הכיפורים 10.1973-10.1973

פרוץ האינתיפאדה הראשונה 12.1987-1991

תכנית ההינתקות 15.8.2005

מבצע 'עופרת יצוקה' 12.2008-1.2009

מבצע 'עמוד ענן' 14.11.2012-21.11.2012

מבצע 'צוק איתן' 8.7.2014-26.8.2014

פרק ב' : הסיפורים שלנו

פרק ג' : קצרים מהלב

פרק ד' : מפקדי חימוש פיקוד דרום לדורותיהם

פרק ה' : צל"שים

פרק ו' : חללי החימוש בפיקוד הדרום

פרק ז' : המנון חיל החימוש

דבר מחש"פ דרום

הקדמת העורך

'שובה ה' את שבותנו כאפיקים בנגב' המשל הגיאוגרפי של שלמה המלך, משורר ספר תהילים שאול מארץ הנגב, המשתרעת מדרום לבאר שבע.

החיזיון המפתיע ביותר בנגב הוא השיטפון ללא גשם... הנה החליקו עננים מעל רמת הנגב ולא הורידו אף טיפת גשם אחת. העננים נישאו מזרחה והשמיים טהרו, אולם אי שם הרחק בהרים ניתכים גשמים עזים, המים מתגלגלים מכל צד אל אפיקי הנגב, הם גוברים, גואים ומתעצמים ללא הפוגות, וסופם שהם פורצים בכוחות איתנים אל עבר רמת הנגב מערבה ומדהימים את האדם, אשר לא ראה כל גשם באותו יום.

והגשם הוא משל לאותם האנשים, אנשי חימוש פיקוד דרום, המבצעים את עבודתם במקצועיות, באהבה ובמסירות אין קץ, ומוכנים לרגע...

ובאותו הרגע, בו נמדדת יכולתם בתמיכת הלחימה המפתיעה, בערפל הקרב מתבהרת התמונה האמיתית.

מעריך האחזקה בכוחות איתנים מוכיח שוב ושוב את תרומתו וחשיבותו ברגעי האמת, והוא אשר מפתיע את הלוחם בתעוזה, במסירות ובתמיכתו הרצופה בקרב. היטיב לתאר זאת תא"ל קלמן מגן מפקד אוגדת סיני במלחמת יום הכיפורים באמרתו לאנשי החימוש - **"אתם חבר'ה, נתתם לי, במקום אוגדה אחת – שתיים וחצי אוגדות של טנקים. בלעדיכם לא היינו מנצחים במלחמה הזאת"**

מעריך האחזקה בפיקוד הדרום הפגין את יכולתו המופלאה בתמיכת המערך הלוחם לאורך השנים במלחמות ובמבצעים הרבים, בספר זה בחרתי לתעד את פעילות אנשי החימוש בעבר ובהווה.

הספר מתמקד באירועים מעצבים, מלחמות ומבצעים ויחד עם זאת באירועים המרגשים, בסיפורים המיוחדים ההם שחווינו אנשי החימוש, החוויות ותיאור אופיו המיוחד של מערך החימוש בפיקוד.

זה מתחיל מהיום הראשון שלי בסדנת קציעות, הגעתי לסדנא ואסף אותי הרס"ר יוסי מימון, הוא ירד מהרכב והגיע לכיווני, אני סוחב תיק כבד והוא עומד, מצדיע ואומר "ברוך הבא המפקד". אמרתי לו 'שלום, קוראים לי צביקה, אני לא המפקד', בדרך הוא אמר 'אתה תתרגל, כאן אתה המפקד לא יעזור לך'. לקח לי זמן להבין שיש פה חבורה של אנשים שאצלם הכבוד הוא כבוד, לי היה חשוב לגרום להם להבין שהכבוד הוא בזכות האדם ולא הדרגות, אך הבנתי שבפיקוד דרום נתנו הנגדים את הכבוד כמו שרק בפיקוד דרום אפשר לתת כבוד, וזאת מתוך אהבה אמיתית! הם מוכנים ללכת אחריך באש ובמים, הם פשוט אוהבים אותך.

בסיטואציה כזאת אתה לא יכול שלא להתאהב בהם בחזרה."

תא"ל צביקה קראוס מספר על אנשי האחזקה בפיקוד הדרום

פרק א' : מערך האחזקה במלחמות ומבצעים

מלחמת ההתשה 8.3.1969-8.8.1970

בתום מלחמת ששת הימים נוצרה מציאות חדשה – קווי הפסקת האש שינו את המפה לחלוטין. קו הגבול היבשתי הצטמצם ל- 659 ק"מ והגבול הימי התארך ל- 1000 ק"מ. קווים אלה היו רחוקים ממרכז הארץ וחייבו את צה"ל להיערך בהתאם. מתום מלחמת ששת הימים החזיק פיקוד הדרום בקו התעלה חטיבת שריון, ובסוף 1968 הוקמה מפקדת אוגדה סדירה 252 שפיקדה על הכוחות בקו התעלה ובסיני. תחת פיקודה היו שתי חטיבות שריון, שאחת מהן הוצבה בקו והשנייה – בעורף. בדרום סיני הוקמה מפקדת "מרחב שלמה" שהייתה אחראית לאזור הזה. תקריות האש הראשונות בגזרת תעלת סואץ אירעו כבר ביולי 1967, ובעקבותיהן הוקם מערך ביצורים מאולתר. באוקטובר 1967 טובעה המשחתת "אילת" וצה"ל הגיב בהפגזת בתי הזיקוק בסואץ, פעולה שהביאה לשקט יחסי בגזרת התעלה. בספטמבר 1968 פתחו המצרים במפתיע בהפגזה לכל אורך גזרת התעלה, וחזרו על כך גם באוקטובר. בשתי תקריות אלה היו לכוחותינו נפגעים רבים, והתברר כי הביצורים המאולתרים שהוקמו אינם עמידים בפני ההפגזות. צה"ל הגיב בפשיטה לאזור נגע חמאדי בעומק מצרים, הכוח הפושט חיבל בגשרים ובתחנת מיתוג. פשיטה זו הביאה לרגיעה של כשלושה חודשים, שבמהלכם החלה בניית "קו המעוזים" שכללה שורת מוצבים על קו המים (קו "בר-לב"), שיוכלו לעמוד בהפגזה כבדה, סוללת עפר לאורך התעלה ועמדות לטנקים. במרס 1969 החלה "מלחמת ההתשה", שבמהלכה התנהלה לחימה רצופה בגזרה המצרית. הפעילות המצרית כללה הפגזות כבדות על המעוזים ועל דרכי הגישה אליהם, תקיפות מטוסים, פשיטות על מעוזים ומארבים בשטחנו. לצה"ל היו עשרות נפגעים. כוחותינו בקו התעלה השיבו אש והיישובים המצריים באזור התעלה ננטשו והפכו לערי רפאים. במגמה לכפות על המצרים לקיים את הפסקת האש עבר צה"ל לפעילות התקפית וביצע פשיטות בקו הקדמי ובעומק מצרים. אולם האש המצרית לא פסקה.

אל"ם רון אברהם שירת בתפקיד ממח"ג גדוד אימונים בביה"ס לשריון (לימים גדוד 77) והוא מתאר את האירועים:

ציוד הלחימה היה ישן מאוד, משאיות SIX, זחל"מי בנזין וטנקי 'שוט מטאור', פעילות האחזקה השוטפת הייתה קשה, הדגש ניתן על דרג א' כאשר הסדנא מגיעה בהחלפות מנוע ותקלות דרג ב', למזלנו החיילים היו מיומנים – בוגרי בתי ספר מקצועיים

הקמת גדוד שירותי חימוש הערבה: עם פרוץ מלחמת ההתשה נוצר הכרח להתארגנות ופריסת מערך חימוש בדרג ב' בכלל מרחב סיני וזאת על מנת לתת מענה אחזקה התואם את אופי הפעילות ופריסת היחידות. זאת מאחר ולאחר כחמישה חדשי לחימה קשה ומתישה

התברר שחלק ניכר מציוד הלחימה היוצא מכלל שמישות אינו חוזר למעגל הלחימה היות והגיבוי בדרג ב' היה מדולל ומרוחק משמעותית מעורף היחידות הלוחמות.

לאור עובדות אלו החליט קצין החימוש הראשי של אותם ימים תא"ל חיים דומי ומפקד חימוש פיקוד דרום סא"ל ישראל לשם על הקמת גש"ח (גדוד שירותי חימוש). הקמת הגש"ח נקבעה לתאריך 1 באוגוסט 1969, הגש"ח התבסס והפך להיות לשם דבר במרחב סיני. המחנות התאפיינו בסדר, ניקיון וארגון המשמשים דוגמא ליחידות במרחב. זאת חרף תנאי השירות, העבודה, הלחימה ובניין הכת. מפקדו הראשון סא"ל יורם לונדון תיאר את פעולת הגש"ח במלחמה :

עשינו במהלך השנה האחרונה לילות כימים, על מנת לבסס שיטת אחזקה בהתאמה לאופי המדבר וצורת הלחימה השוחקת של היחידות הלוחמות. אוזננו קרויות וידינו אמינות לתיקון כל התקלות ואפילו הבלתי צפויות, למן הגנראטור שבמעוז עבור במשקפת וגמור בטנק. הפכנו ליחידה צבאית מגובשת ששינתה את פני המדבר... ניסינו להוכיח שניתן לעשות יש מאין והצלחנו

סא"ל ניניו אברהם התמנה למפקד הגש"ח ב-21/8/1970 לאחר שהיה סגנו של סא"ל יורם לונדון בשנה הראשונה להקמתו של הגש"ח. לכל נושא אחזקת ציוד הלחימה בסיני, התוודע ניניו, בשנים שחלפו מאז מלחמת ששת הימים, עוד בהיותו מ"פ ג' בסדנא הגייסית .

בתקופה, שבין סוף מלחמת ששת הימים ועד להקמת גש"ח הערבה, פלגות של פלוגה ג' היו פרוסות, לצורך אחזקת ציוד הלחימה, מבלוזה בצפון סיני, דרך טסה במרכז ועד מעברי המתלה בדרום. בנוסף לפריסה הנ"ל, פלוגה בהיקף גדול מוקמה ברפידים לצורך מתן אחזקה לטנקי המג"ח של אוגדת סיני.

ניניו מגדיר את תקופת שירותו כמפקד הגש"ח כ-"תקופת התבססות, ארגון והתאמה" למצב שנוצר לאחר מלחמת ההתשה המטורפת. מרבית החיים והעבודה היו תוך אלתור מתמיד, חיפוש פתרונות יצירתיים משך כל היממה ללא הפוגה :

מלכתחילה היה צורך לי צור יש מאין. יחידות הבינוי של חיל ההנדסה לא יכלו לספק את מרבית צרכינו ובוודאי לא בקצב הדרוש, לכן נאלצנו לעשות את הכול בכוחות עצמנו. לדוגמה חדר האוכל ברפידים היה כה קטן והמפקדה ופלוגת הרק"מ נאלצו לסעוד ב-4 משמרות. בעת סיור עם קציני המטה לצורך מציאת פיתרון הצעתי את הריסת חלק מהקירות ע"מ להרחיב את החלל, הוסבר לי עד כמה הדבר אסור וזה תפקידה של יחידת הבינוי. נאלצתי במו ידי לשבור קיר לנגד עיניהם הנדהמות של הקצינים, כל זאת ע"מ להדגים עד כמה בימים אלו דרוש אלתור ולא תמיד לפי הספר. מה שאפיין אותנו באותה תקופה ההיא היה האלתור והיזמה, בלעדיהם לא יכולת לפעול ולבצע את המוטל. לאחר כשנה מאז הוקם הגש"ח. הורגש בחריפות הצורך למסד את שיגרת העבודה ולכתוב פקודות קבע כנהוג ביחידה מסודרת. "לילות ישבנו לכתוב את הפק"לים לגש"ח. נקבעה חלוקת עבודה מדויקת בין הפלוגות ובין בעלי התפקידים. לאחר שגמרנו את המלאכה הרגשתי שהצלחתי למסד את מרבית המערכות והנהלים ובמידה לא קטנה להקטין את הצורך באלתורים

עזרה רבה התקבלה בתחום הבינוי בעיקר מהמפעלים האזרחיים שעבדו באותה עת בשטח. מפעל האספלט של "סולל בונה" לדוגמא, תרם מידי יום משאית או חצי משאית אספלט. משטחי עבודה נוצקו ממלט שנתרם ע"י קבלנים שונים וכו'. במקביל ותוך כדי מיסוד המערכת, המשיך הגש"ח לתת אחזקה לכל ציוד הלחימה של האוגדה ושל יתר היחידות שהיו פרוסות בסיני. כרגיל העבודה הייתה רבה מאשר כוח האדם והאמצעים שעמדו לרשותנו וזה כמובן חייב את החיילים לעבוד לעיתים 15-18 שעות ביממה ללא הפוגה. בין היחידות הלוחמות בשטח היה ידוע ומקובל שכאשר הגש"ח בסביבה אין מה לדאוג והעבודה תתבצע ויהי מה.

דוגמא לעיסוקו של הגש"ח באותה העת בכל התחומים והתדמית שנוצרה עליו הינה מבצע "הפסלים והאנדרטאות של 'טומרקין'. האומן והפסל הידוע, בא יום אחד אל האוגדה בהצעה שאי אפשר לסרב לה, להקים בכל מיני צמתים ונקודות במרחבי המדבר, פסלים מגרוטאות ברזל ולשנות את נוף המדבר". כמובן שמטלה זו הוטלה על מסגרי הגש"ח ובוצעה בהצלחה רבה.

שנה כמו שהייתה לי כמפקד הגש"ח, לא זכורה לי בכל חיי, וכנראה שגם לא תהיה לי כזו שנה עוד פעם. מעולם לא עבדתי כל כך קשה. כל יום הייתי קם בחמש בבוקר ויוצא לסיור בין הפלוגות, חוזר למפקדה לפנות ערב. רק אז הייתה מתחילה עבודת המטה של הגש"ח והייתה נמשכת עד לשעות הקטנות של הלילה. בדיעבד קשה לי להבין כיצד הצלחתי להתמודד עם שיגרה כזו מבלי להתמוטט כאשר יום רודף יום ושבוע רודף שבוע. יחד עם זאת לא זכורה לי תקופה אחרת בחיי, כה מליאת סיפוק, כה מליאת חדוות יצירה. הייתה תחושה שכל יום נוצר משהו חדש, שיום יום מתגשם חלום קטן נוסף

מלחמת יום הכיפורים

מפקד יחש"מ דרום אל"ם ניניו אברהם בעיצומה של הדגמה לאלוף הפיקוד שמואל גונן (גורודיש) ולמטה הפיקוד, טנק שרמן עם מערכת לפינוי מוקשים. לפתע מגיע שליח עם מסר בהול לאלוף – פרצה מלחמה!

הרוחות געשו, כלל קציני המטה ובראשם האלוף התפזרו למשימותיהם, מתח רב עמד באוויר, מלחמת יום הכיפורים החלה. קצין החימוש הפיקודי סא"ל לבנת פסח ומטה חימוש הפיקוד פתחו חדר מלחמה, גש"ח הערבה נשלח לסיוע לאוגדה 252 במשימתה להגיע לתעלה:

בוקר יום השבת, יום הכיפורים ה-6 באוקטובר החל כרגיל. חלק מחיילי הגש"ח שהו בבית הכנסת וחלק הסתובבו בחוסר מעש. כבר שבוע שהבסיס נמצא בכוננות, המפקד החדש, סא"ל יצחק רווה, לוחץ לסיים את תיקונם של כלי הרכב בסדנאות, לפתוח את ערכות החירום, לתגבר את הפלוגות הקדמיות ואף לא אפשר יציאות הביתה לחג. אווירת החג לעומת זאת, לא אפשרה להאמין שמלחמה עומדת לפרוץ באותו היום.

בבוקר יום השבת יצאו 3 חיילים: שלמה בן אבו, נתן קליין ויעקב דרוויש ממוצבי התעלה כדי לתקן גנראטור שהתקלקל במעוז הכפר. החיילים תיקנו את הגנרטור במהירות והתכוונו לחזור למתלה. בטרם הספיקו להתארגן ולצאת חזרה, פקד עליהם סמל המוצב להיכנס במהירות למקלט. מייד לאחר מכן הופגז מעוז הכפר. ההפגזה המסיבית נמשכה שלוש שעות. חיילי המוצב הבינו כי הם מכותרים, אך המשיכו להילחם. המוצב החזיק מעמד עד יום שלישי בצהריים. לאחר מכן כבשו אותו המצרים ושבּו את חייליו, בתוכם שלושת החיילים שנשלחו למתלה.

מתאר סא"ל יצחק רווה מפקד גש"ח הערבה:

היום הראשון של המלחמה, יום כיפור, ויום אי שלמחרת, היו הימים הקשים של המלחמה. קשה היה לשמוע את המפקדים זועקים אלינו: אין לנו אף טנק! הם פורצים! הם נכנסים! הם כבר בפנים! הבחורים המצוינים של הגש"ח שכל אחד שווה את משקלו בזהב, נתנו לצה"ל טנקים. הם עבדו ברציפות וללא לאות תחת הפגזות תופת. הבחורים שלנו היו זקוקים לכל יכולת האלתור שלהם ולהמון מסירות ורצון כדי להחזיר את הטנקים הפגועים למערכה.

במהלך המלחמה היה לנו מקור בלתי-אכזב לחלקי חילוף: כל רק"מ (רכב קרבי משוריין) שנפגע במלחמה, ולא ניתן היה להחזירו לכשירות, נלקחו ממנו חלקים תקינים ששימשו כחלקי חילוף. מצל"ח וכל הגורמים שהיו צריכים לספק לנו חלקי חילוף, גם הם נתנו לנו שירותים טובים מאוד". לחץ העבודה היה רב. ממוצע התיקונים בדרג ב' אשר בוצעו בריכוזי העבודה הגיע ל-40 עד 50 טנקים ליממה. זאת פרט לתיקוני דרג ב' אשר בוצעו בחניוני הטנקים או על טנקים בודדים בשטח.

החברה עבדו מבוקר עד ערב. בכל מקום שבו היו טנקים פגועים, החיילים היו מוציאים את החללים, מחלצים את הפגועים ומתקנים את הטנקים. מה שלא ניתן

היה לתקן, פורק ונשלח חזרה. זה היה תהליך שנמשך 24 שעות ביממה, יום אחרי יום, כל הזמן. אנשים היו נרדמים בעמידה וממשיכים לעבוד. מצד אחד היו נכנסים כלים פגועים ומצד שני כלים שמישים. בחלק מהמקרים תוקנו הכלים תחת הפגזות ארטילריות קשות

לקראת ה-18/10/79 התפצלה אוגדת סיני: מחציתה אורגנה ככוח מיוחד, בפקוד מפקד האוגדה, לצליחה תעלת סואץ. חציה האחר פעלה בגזרה הדרומית להמשך הבלימה. בשל הפיצול ביחידות הלוחמות, התפצל גם הגש"ח. פלוגה א' נעה בעקבות חטיבת שריון וצלחה את התעלה ב-19/10/73.

כיתות התגבור צלחו את התעלה, באותו יום, ונעו בעקבות חטיבת שריון שונה. חפ"ק מפקדת הגדוד עם מחצית מפלוגה י' צלחו ב-22/10/73, לאחר ש"ניקוי" את צירי האוגדה מרק"ם מקולקל. באותו זמן החל להסתמן מחסור בחלפים.

פינוי פצועים במלחמת יום הכיפורים

יעקב חודרה, מפקד פלוגה בלוזה, מספר:

"טנקים פגועים שימשו, כחלקי חילוף לאחרים. משני טנקים עשינו אחד"

מוסיף על דבריו דני זאבי, מ"פ המתלה:

החבר'ה הלבישו טנק אחד על השני. כלים מצריים רבים שנתרו בשטח במהלך הקרבות שימשו לצליחת התעלה. צוותים מהפלוגה יצאו לאסוף אותם מהשטח. לא קל היה לנוע עם כלים מצריים בשטח ישראלי.

בהפצות הצירים ואזור הצליחה, בין התאריכים ה-19 ל-20 באוקטובר 1973, נהרג אחד מנהגי הזחל"ם כל כיתות התגבור ונפצעו מספר חיילים.

מספר סא"ל יצחק רווה :

עבודת חיילי החימוש נעשתה בתנאי קרב, תחת הפגזות כבדות של ארטילריה וטנקים, תוך כדי צלילות של מטוסי הפצצה והסתערויות של חיל-הרגלים המצרי, שהיה חמוש בטילים נגד טנקים. בלילות (וחלק לא קטן של המשימה התבצע בלילות) לא ניתן היה לעשות את התיקונים, ואז עשו אותם לאור פנסים ואבוקות. השתדלו להאיר מעל ככל האפשר, אבל גם המעט הזה חשף את הבחורים וגילה אותם. לתקן אותם – כאשר סביבך מתנפצים פגזים והרסיסים עפים לכל עבר, ולא לחדול מן המלאכה מפני שבקו החזית הלוחמים אינם יכולים לבלום את האויב – זו גבורה שקטה של אנשי חימוש אפורים ואלמונים. הכול מוכרח לנוע ולהלחם! אספקת החלפים התקבלה מהגזרה הדרומית או ישירות מרפידיים. בצומת צח היינו יומיים. נוצרה שותפות אמת בין אנשי החימוש לבין הלוחמים הצעירים. אלה, בני 18 ו-19, הם הגיבורים האמיתיים של המלחמה. צריך ללמוד באופן יסודי את הגבורה הזאת. אין שום מדינה בעולם שיכולה להתגאות בכאלה בניס!

במקביל ביחש"ם דרום : נקבע כי יחש"ם דרום יהיה אחראי לכוחות הנעים בציר באר שבע-עסלוג', ניצנה-ביר תמדה ויפרוס חוליות במספר צמתים. סדנה גייסית, השייכת לגייסות שריון, נקבעה להיות אחראית לצירים אל עריש-בלוזה-רפידיים.

הסדנה הגייסית שימשה בכל ימות השנה כסדנת השריון המרכזית של צה"ל, אך בעת חירום ובמלחמה, שימשה כעתודת המטכ"ל לתגבור הכוחות, על פי הצרכים. הסדנה החזיקה בנוסף לגש"ח שהוכפף לאוגדת סיני, גש"ח נייד לטובת אוגדת "עוצבת הפלדה" והיא נתנה במהלך המלחמה ולאחריה, גיבוי לכוחות הלוחמים בשיפוץ המכללים, יחידות הכוח וביצוע התיקונים/השיפוצים של הטנקים הפגועים.

"בתאום עם מפקד החימוש הפיקודי פסח ליבנה (ז"ל) התחלנו לארגן זחלמיים, נ"נים ומשאיות תוך כוונה לצוות פלוגות אחזקה ניידות שתלונה ו/או תתמקמנה לאורך הצירים ותתנה את האחזקה הנדרשת כדי שהכלים יגיעו ליעדם, לחזית. הצלחנו לארגן פלוגת רק"ם ופלוגת רכב ב', ואם זיכרוני אינו מטעני, שתי הפלוגות יצאו לדרך כבר במוצ"ש. בינתיים ניתנה הוראה לגייס את חיילי המילואים של היחש"ם, ואלו החלו להגיע לקראת יום א'. במשך הימים הבאים המשיכו חיילי המילואים להתארגן ולהצטייד, ופלוגה אחרי פלוגה ירדו לכיוון סיני והתפרסו, כל אחת לפי ראיית הצורך באותה שעה. מאחר והגש"ח שנתן אחזקה לאוגדה ברפידיים ובמרחב, דילג ממחנותיו הקבועים, פלוגותינו תפסו והתמקמו במחנותיהם. במחנה נתן נישאר סגני רס"ן משה כהן, כממלא מקום המג"ד ואני ירדתי עם כל הפלוגות הניידות, מילואים וסדיר לסיני."

מתוך דבריו של סא"ל (במיל'י) ניניו אברהם.

היחידה הייתה כבר מסודרת ומשוקמת. היינו ערוכים למלחמה. שום דבר לא עצר את ניניו. הוא הלך קדימה ועשה דברים ביוזמתו. אוגדה 143 של אריק שרון, ירדה על גלגלים לרפידים והיחש"ם נתן את כל האחזקה ע"מ שיוכלו להגיע לשטח, ולאחר מכן היחש"ם ירד לרפידים. ניניו ירד עם כל המטה שלו, וחיילי המילואים שגויסו בסדנת רפידים, בירקמדה, בלוזה, בטבאסה. המפקדה ישבה ברפידים ואחרי שחצו את התעלה הוא דילג את פלוגות הרכב והרק"ם לצד השני את התעלה. הם ישבו בפהיד, והפלס"ד ישב בדיר חבית, ליד החווה הסינית. היחש"ם נתן מענה מרחבי לכל הכוחות הלוחמים, בלי סוף עבודה, יומם לילה. במחנה נתן היה העורף, נתנו מענה למרחב, תיקנו רכב מגויס במוסכי חוץ.

מה שמיוחד במפקד היחש"ם, שעשה הכול ביוזמתו. הוא הלך לשטח, וניהל את כל היחש"ם בצורת גש"ח. ניניו בנה את כל היחש"ם. הוא היה שמרן, בנה את מחלקת היצור. הצבא היה צבא דל, עני. המילואימניקים עמדו במשימות. ניניו עסק בעיקר בבניית היחש"ם לצד העמידה בתוכנית העבודה.

מתוך דבריו של רס"ן אליהו בכר, מ. ימ"ח דרום.

עם סיום הקרבות לא תמה עבודת אנשי החימוש, בשלב זה החלו לעסוק ביחש"ם בשלושה תחומים עיקריים: שיקום ותיקון אמל"ח כוחותינו, טיפול בחיילי היחידה וקליטת שלל וכחלק מכך החל יחש"ם דרום לבצע חזרה לכשירות לנגמ"שי "טורפז" ו"BTR"

תרמנו למאמץ המלחמה ככל יכולתנו ועל כך זכינו לשבחים והוקרת תודה רבים. עם הזמן, לאחר שוך הקרבות, התחלנו לקבל מהפיקוד משימות של שיקום והחזרה לכשרות כלים שונים, רכב קרבי שלל, רכב צהלי, נשק רב, ציוד אופטי וגנראטורים כל זאת עדיין בפריסה במרחבי סיני. כך סיכם סא"ל אברהם ניניו מפקד יחש"ם דרום את מלחמת יום הכיפורים:

אינני זוכר בדיוק כמה זמן שהיינו בסיני גם לאחר המלחמה, אולם לאורך כל המלחמה וגם לאחריה, הפלוגות הפרוסות ברפידים, בטסה, במתלה, בביר תמדה, וכן פלוגת הגישור והצליחה, נתנו את השרות והאחזקה לכל הכוחות ששהו במרחב ללא לאות במסירות יום ולילה.

אל"ם צבי נאמן מתאר את הצטיידות הכוחות:

באותה תקופה הייתי מפקד סדנא חטיבתית, אני זוכר מחסנים מלאים בציוד לחימה, לקחתי משאיות יר"ם (משאיות אזוריות שגויסו בשעת חירום למשימות צבאיות) והעמסתי אותן בציוד, אנשים הגיעו מכל עבר ולקחו כל מה שניתן, ללא חשבון כל זאת על מנת להגיע מוכנים לחימה.

אל"ם (מיל') רפאל חצרון שירת בימים אלו כמני"ע בפלוגה 831 ביחש"ם :

ביום חמישי בבוקר התבשרנו כי יש כוננות ועוצר יציאות, קיבלנו פקודה לסגור הטיפולים בכלים ולשלוח אותם חזרה ליחידות. ביום שבת התחילה הלחימה, אני זוכר שהוצאנו חוליות לכל האוגדות כדי לסייע בהוצאת טנקים מהח"י על מנת שהצוותים יעלו ויסעו משדה תימן עד התעלה, כל טנק כשיר התחיל לנוע ללא המתנה לצבירת הסד"כ. ביום שישי היחש"ם החל להוציא חוליות לחילוץ טנקים ליד מחנה נתן, בהמשך התקדמנו איתם עד סיני ! תארו לכם חוליות במשאית D400 מלוות טנקים עד סיני, זה מה שהיה. לאחר התקופה הזאת התחלנו להתארגן במגמה עורפית כפלוגה. עמדנו בציר הלוגיסטי שהיה עמוס ופקוק, אי אפשר היה לעבור, אם לא תיקנת שם את הכלי התקול כולם היו נתקעים. לאחר מכן חצינו את התעלה, זה היה הלילה הכי קשה, טנקים נתקעו חלקם עם אמצעים, נדרש היה לגרור אותם בחול, מצב בלתי יתואר. לאחר מכן חצינו את התעלה, הייתה פלוגת רק"ם שביצעה טיפולי ב' לאחר התעלה, לקחנו מבנה ענק ותכננו לבצע טיפולי ג', לאחר שהכל היה מוכן לעבודה קיבלנו פקודת קיפול.

ממשיך רפאל ומתאר את המצב בו היה גדוד עשת בסיום הלחימה בעת שירותו כקצין חימוש בגדוד :

היינו בטרומה אדירה בסיום המלחמה, כל יציאה הביתה של קצין מהגדוד שולבה בביקור משפחות שכולות, בהחזרה לכשירות יצאו אנשי החימוש אחת לחודש הביתה, השחיקה ניכרה באנשי המילואים" זאת הייתה חוויה קשה, זכור לי שהגעתי למשפחה שכולה באשקלון ולא רצו לפתוח לי את הדלת, הייתי השליח, אני מבין את הקושי של המשפחות.

אל"ם משה סלמן שהה בבה"ד 20 בקורס מכונאי טנקים :

אני זוכר את עצמי חייל צעיר בקורס מכונאי טנקים בבה"ד 20, נעול על גיוס לצנחנים ועושה הכל כדי לא להתקבל לקורס. יום לפני פרוץ מלחמת יום כיפור הקורס אמור היה להתפזר, אני היחיד שלא הוסמך בקורס, מסתובב עם פטור מנעליים ומחשב את דרכי החוצה מחיל החימוש. לפתע אני רואה את כל החיילים חוזרים עם התיקים, שאלתי על מה ולמה ונאמר שישנה כוננות, למרות כל מה שנאמר על מלחמה בהפתעה, בבה"ד 20 ידעו לפני כולם. בערב כיפור אמרו לכולם ללבוש בגדי עבודה ולהכין את הטנקים למלחמה. היו מעל 30 טנקים, כולם עבדו חיילים מדריכים וקצינים, אני עומד במאהל עם פטור מנעליים, עזבתי הכל ורצתי לעבוד. תוך 3-4 ימים הכשרנו את כל הטנקים, חצי מהגדוד פוזר והחצי השני עבר להכשרה של אחזקת תומ"ת. הקימו את גדוד 411 במהלך הלחימה. הגעתי לקורס וסיימתי עם ציונים גבוהים, לבסוף שובצתי בגדוד.

שנים לאחר מכן ביצע אל"ם יהודה שלמון תחקיר מקיף על התנהלות חיל החימוש במלחמה – 'החימוש כמכפיל עצמה וכח' :

הוכחתי את התזה של תת אלוף אלעזר ברק ז"ל קחש"ר במלחמת יום הכיפורים, התזה הוכיחה שכל טנק תוקן בממוצע בין פעמיים לשלוש וכך גרם חיל החימוש לרציפות והמשכיות במהלך הלחימה. ביצעתי חקר מקיף ובו ראיינתי כ-300 קציני חימוש שהשתתפו במלחמה, אספתי ותחקרתי כל קצין וקצין, ובהמשך ביצעתי השוואה בין יומני התקלות אותם קיבלתי מארכיון צה"ל לקציני החימוש, הגעתי למספרים ברורים אשר הוכיחו את התזה, לא נעשתה עבודת מחקר כה יעילה על המלחמה הזאת

פרוץ האינתיפאדה הראשונה

מהומות שפרצו ברצועת עזה ב 9 בדצמבר 1987 התפשטו תוך זמן קצר גם ליהודה ושמרון. האלימות והמרי כונו עד מהרה "אינתיפאדה" (התקוממות, התנגדות) בפי הפלשתינים.

צה"ל ניצב בשטחים מול מאבק אלים, צבאי במהותו, אך אזרחי באופיו, שהיה שונה מהפעילות החבלנית עמה התמודד בעבר. זירת הלחימה התלקחה ברחובות ההרים ובשבילי הכפריים ביהודה, שומרון וחבל עזה. ה"אינתיפאדה" חייבה איפה את צה"ל לפתח אמצעים ודרכי חשיבה חדשים. עם תחילת ההתקוממות הוזרמו לעזה כוחות צבא רבים, הוקצו מכלאות לעצורים והוכשרו במהירות מתקנים שונים לקליטת כוחות במסגרת מאחזים, מחנות קבע וארעי.

ההתקוממות בשטחים חייבה את מערך האחזקה בפיקוד להתארגן במהירות ולתת מענה לפעילות המבצעית. כוחות האחזקה הפכו לכוחות מבצעיים המשולבים בטבלת הכוחות והמשימות של מפקדי כל הגזרות. הפעילות הייתה אינטנסיבית ובלתי שגרתית: אטימת בתים, ניתוק בתים להריסה, חסימת דרכים ובניית גדרות. כלי הרכב מוגנו בחומרים חסיני אש מתקדמים וסורגו נגד אבנים.

מפקד החימוש הפיקודי בימים אלו, אל"ם רון אברהם מתאר את השתלשלות האירועים :

ביום בהיר אחד השתנתה השגרה מקצה לקצה, חטיבה עם גדודי מיל' (גד' בעזה, גד' ברפיח וגדוד בגזרה הצפונית) הייתה אחראית על הבט"ש בעזה, כל פעילותה הסתכמה ב-10 רכבי בט"ש, תוך 4 ימים גדלה כמות הרכבים ל-1200

רון ממשיך ומתאר את האתגרים של מערך האחזקה :

נדרשנו למגן את הרכבים נגד אבנים (עד אז אנשי המיל' מיגנו את הרכבים עם מיטות קשורות לרכב...), התמודדנו עם כמות גדולה מאוד של תקרים, 150 תקרים ליום

יחש"ם דרום שלח חוליות לאחזקת רכב, רק"מ וציוד ייעודי לגזרת עזה, חוליות האחזקה היו יוצאות לתיקון תקלות בתוך שטחי הרצועה בשעות לא שגרתיות ולרוב תחת אש, מעבר לתחום אחזקת החימוש, סייע היחש"ם באמצעות מחלקת הייצור בהקמת גדרות ומתקנים שונים אשר שמשו את הכוחות בשטח.

אל"ם יחזקאל לולצ'י ששירת כס.מחש"פ בתקופה זו מתאר :

הפיקוד נכנס לתהליך מואץ, מהיותו הפיקוד הכי קטן שכל עולמו היה העיסוק ברצועת עזה שהייתה שקטה באותם ימים, ברגע שפרצה האינתיפאדה התחיל לזרום ציוד לחימה ואמל"ח בקצב שלא ידענו בעבר, הפיקוד התמלא בכוחות עד כדי כך שלא היה מקום לשכן את כלי הרכב והחיילים שהגיעו. התמודדנו בעזה בעיקר עם זריקות אבנים, תקופת רבין 'תשברו להם את הרגליים'. נלחמנו בדגלים וסממנים של הפלשתינאים, האלוף הנחה לייצר כלי רכב ממוגנים, רוקנו את מצל"ח מברזלים ורשתות, מחלקת הייצור של היחש"ם הפכה בין רגע למחלקת ייצור מיגונים. בנינו מספר מודלים והצגנו לאלוף הפיקוד, האלוף אישר ויצאנו לפרויקט מיגון גדול עם סיוע של אנשי מיל'.

הפיקוד התעצם בצורה משמעותית מרגע פרוץ האינתיפאדה, הקימו מחנות מעצר, גדרות ומגדלי שמירה, אמצעי אל הרג ואחרים, כחימוש היינו צריכים לתת מענה לסוורים שהתבצעו בין הגדרות, אם נתקע הגייפ או הזחל"ם בין הגדרות נוצרה סכנת חיים ממשית ללוחמים, היינו צריכים לתת מענה מידי.

האינתיפאדה השנייה

בתאריך 27/9/2000 פרצה האינתיפאדה השנייה – אינתיפאדת 'אל אקצא. במסגרתה בוצעה התקוממות פלסטינית אלימה נגד מדינת ישראל, במאבק זה היה שימוש נרחב בפיגועי התאבדות ונגבו קרבנות רבים. אל"ם דודו אלמקייס מספר על ההתרחשויות באותה תקופה :

הייתי בין הבודדים שהגיעו מפיקוד צפון לפיקוד דרום, תא"ל זכריה חי קצין חימוש ראשי באותה תקופה תמך בניוד קצינים בין הפיקודים. המטרה הייתה לבנות מערך אחזקה דומה לזה של פיקוד צפון, בדגש על ההבנה במערך הגבולות, בתחילת האינתיפאדה נדרש היה לבנות את קו הבט"ש בעזה בתצורה אחרת, פעילות משורינת, טנקים וכלים ממוגנים מול איום הנ"ט והמטענים. הבאנו את הנגמ"חון הראשון ומאז הועברו כלים נוספים מפיקוד צפון ובסופו של עניין כל הכלים שביצעו פעילות בעזה היו ממוגנים. בכל מבצע נכנסו דחפורי D9, טנקים וכלים ממוגנים נוספים.

בנינו מרכזי טיפולים בהם ידעו לטפל בטנקים, שלפנו אנשים מהימ"חים כדי לתגבר את המרכזים, בנינו כיתות חילוץ, ביצענו הכשרות חילוץ, הכשרת חוליה לחילוץ נפגעים מרק"ם, בנינו חט"פים ממוגנים, הבאנו יכולות לפיקוד לטיפול ברק"ם. המעבר של הפיקוד לרק"ם הפך את מערך החימוש לדומיננטי.

תכנית ההתנתקות

בסוף שנת 2003 הציג אריאל שרון, ראש הממשלה, את הצעת ההתנתקות, מהלך חד צדדי לקראת הפלסטינים. עיקרי ההצעה היו:

- פינוי כלל האזרחים והמתקנים הצבאיים משטח רצועת עזה, וכן מספר התיישבויות בצפון השומרון.
- שליטה ישראלית מלאה באוויר ובים, אך הרשות הפלסטינית רשאית לפתוח את נמלי הים והאוויר ברצועה.
- מבנים דתיים- בתי כנסת, בתי קברות ומקוואות- יועברו בשלמותם אל היישובים החדשים שיוקמו למפונים.
- המתיישבים שיפנו יזכו לפיצוי ולשיקום.

צה"ל ניצב בפתח המשימה המורכבת והקשה, בפקודת יום שהפיץ הרמטכ"ל רא"ל דן חלוץ תואר האתגר הגדול בביצוע ההתנתקות:

בחודשים האחרונים עמדנו בפני אתגרים כבדים מנשוא, אך הכבד שבהם עוד לפנינו- פינוי אחינו מבתיים, אלו אשר נשאו יחד עימנו בנטל הלחימה בטרור וגילו איתנות וחוסן הראויים להערכה. מתחילים לנו היום בביצוע החלק האחרון והמורכב שבמשימת ההתנתקות. הכנו את עצמנו לתרחישים שונים, תרגלנו מצבים מורכבים, אך אין מצב מורכב יותר מן המציאות בפניה נעמוד בימים הקרובים. עלינו להבין את כאב המשפחות המפונות, מותר לכאוב איתן, אפשר להזיל דמעה, אפשר וצריך להתרגש מעוצמת האירוע אך חובה לבצע המשימה בנחישות ומתוך רגישות. זכרו, לא אויב ניצב לפנינו אלא בני עמנו, לא לנצח אנו באים אלא להשלים משימה שהוטלה עלינו במצוות ממשלת ישראל. האלימות היא מאתנו והלאה, נהיה מאופקים ומרוסנים, סבלניים וסובלניים, נושיט יד מסייעת למפונים ונעשה כל שביכולתנו להקל עליהם בשעה קשה זו.

צה"ל הוא צבא העם כולו, כך היה, כך הווה וכך יהיה. המפונים וילדיהם הם חלק מאתנו. חלקם אחים לנשק בעבר או בהווה. בעת הזו, ורק בה, ניצבים אנו לרגע משני צדי המשימה, אך מיד עם השלמתה נתייצב שוב, כתף אל כתף אל מול האתגרים שעוד נכוננו לנו, כעם, כמדינה וכצבא

הריסת מבנים במבצע ההנתקות

מתאר תא"ל צביקה קראוס :

הגעתי לפיקוד דרום כאשר גזרת עזה הינה הגזרה המרכזית של צה"ל באותם ימים, בוצעה פעילות מבצעית מסיבית מאוד, תו"כ הפעילות התחילה להתגבש תובנה ונראו כיוונים של יציאה מעזה, החלו לדבר על תהליך ההנתקות, באותם ימים חוונו חדירות מסננים מוגברות בגזרה המערבית, כניסת אמל"ח ואיומים לפיגועים דרך ציר היחי בדרך לאילת, החל להתגבש תכנון למכשול המערבי, תוך זה בנייה של חטמ"ר שגיא, ועם כל זאת העיסוק המרכזי של הפיקוד עסק בתכנון ההנתקות. היחש"ם קיבל משימה להקים את המפקדה הקדמית של פיקוד הדרום בעין השלושה ולנהל אותה. היחש"ם פעל מתוך מחנה הקבע בעין השלושה.

זהו אירוע שלא ישכח ממני עד סוף חיי, תמונות לא נעימות, שותפות בתהליך של העברת אנשים מבתיהם, נוגע ללב רגשי ועמוס, לצד זה תובנה שאנו חיילים בצה"ל ומבצעים פקודות

תא"ל צביקה קראוס מפקד על צוות פינוי

ממשיך צביקה ומתאר את עיצובה מחדש של אוגדת עזה :

תוך כדי תהליך ההינתקות אנו מתחילים לעצב מחדש את היום שאחריי , מבינים שצריך לבנות מכשול חדש. ציר הישובים בתוחמת הצפונית של עזה כבר לא קיים יותר. גם כאן היחש"ם שותף. היחיד שיכול לבנות גדר יבשתית משולבת לתוך הים. מתחילה פעילות אחזקתית תומכת ותפיסה חדשה שאינה חוצה גדר.

בימי התכנון היינו שותפים לצוותים בראשות פרויקטור, דיברו על אוגדת מילואים עם חטמ"ר אחד שהוא החטמ"ר הסדיר, יהיו ימים של שקט ואין צורך בטנקים, הגם שזאת הייתה אופוריה וידענו שאין לזה סיכוי ניסינו לחשוב אחרת, לא פשוט, במיוחד למי שגר בגזרה ומכיר את ההתרחשויות. הטכנולוגיה תפסה מרכיב מאוד מרכזי בתפיסה החדשה, אתרי איסוף שהולכים ונבנים, הקמת גודד איסוף ובתוכו פלוגת אחזקה וטכנולוגיה עם מעמד של קצין חימוש כמ"פ אחזקה

היחש"ם נטל חלק פעיל ומרכזי במסגרת משימות פיקוד הדרום לקראת משימת ההינתקות.

במהלך ההינתקות היחש"ם פעל בשלושה מאמצים עיקריים, הראשון הקמה והפעלת "מפקדת הפיקוד הקדמי" על כל ההיבטים, המאמץ השני מתן מענה אחזקתי בדרג ב' וסיוע בדרג א' לכלל הכוחות המשתתפים בפינוי, המאמץ השלישי המשך ביצוע תוכנית עבודה יזומה.

היחש"ם היווה גורם מתכנן, מתאם, תומך ומוציא לפועל של הקמת מפקדת הפיקוד הקדמי בעין השלושה, משלב התכנון ועד שלב הפירוק.

תחילה עסק היחש"ם בהקמה ומיסוד המתחם המנהלתי במפקדת הפיקוד הקדמי בעין השלושה אשר כלל מאהל, חדר אוכל, שטחי הצללה, אפסנאות, בית כנסת, ושילוט המתחמים. לאחר מכן עסק היחש"ם במיסוד המתחם המבצעי נעשה עבודה בתחום הצללת המתחם, שילוט, תיחום, וריהוט המשרדים והחמ"לים. בשלב הסופי היחש"ם היה אחראי על תפעול המחנה בהיבטי אבטחה, משמעת, הסעדה וכיבוד, מנהלות ושירותים, בינוי, אפסנאות, ושרותי גרירה.

בהליך פינוי עצמו בהינתקות, היחש"ם לא השתתף, אך תמך את המסגרת הפיקודית לתהליך הפינוי, תוך ניהול ואחזקת מפקדת הפיקוד הקידמי, ומתן מענה אחזקתי בדרג ב' וסיוע בדרג א' לכלל הכוחות המשתתפים בפינוי.

בסיום תהליך ההינתקות סייעו אנשי היחש"ם לקליטת המפונים בתחומים מגוונים כגון, סיוע בפירוק חממות ולולים במתחמים החקלאיים של עצמונה, סיוע בפינוי בית הכנסת בנווה דקלים, מספר נשות קבע מהיחש"ם נשלחו לסייע בקליטת המפונים בבתי מלון, מחלקת הייצור של היחש"ם סייע בפירוק ויטראזיים בבתי הכנסת, בנוסף הרכבת שלטים בעוטף עזה וביצוע עבודות פירוק גדרות ושערים בכפר דרום, בנוסף היחש"ם סייע בהעברת קרווילות תוך שימוש בכלי ריתוך צבאיים לחיזוק המבנים בכדי לאפשר הרמתם בעזרת מנופים והעברתם מעוטף עזה לשטחי מדינת ישראל.

מבצע עופרת יצוקה

עם פרוץ האינתיפאדה השנייה במקביל לפיגועים הגדולים בישראל, נורו פצצות מרגמה מרצועת עזה לעבר יישובי הנגב המערבי ויישובי גוש קטיף. לאחר ביצוע תוכנית ההתנתקות באוגוסט 2005, החלו ארגוני הטרור הפלסטינים – הג'יהאד האסלאמי, החמאס, הפת"ח וארגונים אחרים בירי של רקטות 'קסאם' לעבר העיר שדרות והנגב המערבי, שבעקבותיו פתח צה"ל במבצע 'גשם ראשון' שבו פעל לראשונה ברצועת עזה לאחר ההתנתקות. המצב הסלים לאחר שב-25 ביוני 2006, תקפו אנשי החמאס מוצב צה"ל ליד מעבר סופה וקיבוץ כרם שלום. בהתקפה נהרגו 2 חיילי צה"ל וחייל שלישי, רב"ט גלעד שליט, לאחר שכשלו המאמצים הדיפלומטיים לשחרר את החייל, נכנסו כוחות קרקעיים של צה"ל לרצועה והחלו במבצע 'גשמי קיץ', שכלל גם חיפוש אחר החטוף. המבצע הסתיים בהפסקת אש דו-צדדית.

בהסכם זה התחייבו ארגוני הטרור הפלסטינים להפסיק את ירי הרקטות לעבר ישראל, בתמורה לנסיגת כוחות צה"ל מהרצועה. מעגל עימות נוסף התרחש בפברואר 2008 עם סיכול ממוקד של צה"ל של פעילי חמאס, ופתיחה במבצע 'חורף חם' בעקבות ירי של 42 רקטות לעבר שדרות ואשקלון. בסיום המבצע הוחלט על רגיעה (תהדיאה) בין ישראל לבין חמאס ברצועת עזה. הרגיעה החלה בתאריך 19 ביוני 2008.

כוחות צה"ל בעזה במבצע 'עופרת יצוקה'

ההסכם לא מולא במלואו על ידי שני הצדדים. ה'תהדיאה' התערערה כבר ב-30 ליוני 2008, כאשר רקטות קסאם שוגרה לכיוון המועצה האזורית שער הנגב. בתגובה הטילה ישראל סגר על רצועת עזה ומנעה מעבר סחורה לרצועה.

בהמשך לכך, במהלך תקופת הרגיעה נמשך ירי רקטות ופצמ"רים אל עבר ישראל, והמעברים מעזה נותרו ברובם סגורים.

ב-5 לנובמבר 2008 השמידו כוחות צה"ל בית ממולכד ומנהרה שחפר החמאס ונועדה לפעילות טרור, והרגו במהלך הפעילות 6 מחבלים. חמאס הגיב בירי פצמ"רים ובירי עשרות רקטות על עוטף עזה ואשקלון. הירי נמשך לכל אורך חודש נובמבר 2008, ובתגובה הורה שר

הביטחון אהוד ברק, על סגירת המעברים עד שהירי יפסק. ב-18 בדצמבר 2008, יום לפני המועד שנועד לסיום הרגיעה הודיע חמאס על הפסקתה.

ב-24 בדצמבר ירו ארגוני הטרור ובראשם החמאס למעלה מ-60 רקטות 'קסאם', 'גראד' ופצצות מרגמה אל עבר אשקלון, שדרות, נתיבות, אופקים ויישובי עוטף עזה. בעקבות סיום הרגיעה והירי המסיבי על יישובי עוטף עזה, אישר הקבינט המדיני-בטחוני באופן חשאי לצה"ל להתחיל בתקיפה.

אל"ם צביקה גפן מחש"פ דרום מתאר את ההתרחשויות :

המבצע תופס אותנו בהפתעה גמורה, עם זאת מצליח מערך האחזקה במהלך המבצע לתמוך את הכוחות הלוחמים בצורה מרשימה.

בהיבט החילי והמקצועי 'עופרת יצוקה' הוא הישג, פיק מקצועי, מהלך הפקת הלקחים של מלחמת לבנון הביא אותנו ליישום הלקחים והצלחה במבצע.

מבצע "עופרת יצוקה" יצא לדרך.

סא"ל משה ארצי מספר על היערכות חטיבת גבעתי למבצע :

המבצע פרץ בהפתעה גדולה, צוות קרב חטיבתי גבעתי הכולל גדודי הנדסה ושריון קיבל פקודת מעבר משגרה לחירום, החטיבה התרכזה בשטחי ההיערכות והחלה בריכוז ה'אכזריות', משימה מאתגרת בפני עצמה.

ביצענו נוהל קרב מסודר אל מול משימת החטיבה להתקדם ולתקוף את פאתי שכונת 'זיתון'.

באותו רגע חשתי את עצמת מערך האחזקה בחטיבה, קציני החימוש, הנגדים והחיילים עמדו מוכנים לכל תרחיש באומץ ובנחישות. ידעתי שאני יכול לסמוך על קציני החימוש, הם היו מיומנים, חדורי מוטיבציה ובעלי יכולת פיקוד גבוהה. הרגשתי את פירות האימונים וההשקעה באנשים.

בשבוע הראשון של המבצע עסק מערך האחזקה בעיקר בחילוצים ותקלות שבר, ככל שהמשיך המבצע קצב התקלות התגבר והמורכבות באחזקה עלתה.

ברגע זה אני מבין כי היערכותי כקצין חימוש למבצע התמקדה בהתקפה, בשהייה ממושכת ללא טיפולים הכלים נשחקים ותקלות השבר עולות, לכך לא נתתי פתרון בתכנון המקדים.

ולפתע נזכרתי בשיח עם קצין החימוש הראשי תא"ל אייל אלוק בהיערכות למבצע ובו הוא אומר "תדע לך שהוראות קחש"ר תקפות גם במהלך המבצע – אין הקלות!"

באותה שיחה הייתי בטוח שקחש"ר לא מבין את המציאות המורכבת בה אני נמצא ועכשיו אני מבין עד כמה הוא צדק, באותו רגע החלטתי באישור המח"ט להוציא

שליש מסד"כ החטיבה לרענון, הטבעתי את המושג אחזקת 'פורמולה 1' כאשר הרעיון הוא שצוותי האחזקה ממתנינים לכלים, מבצעים טיפול מהיר ושולחים אותם חזרה לקרב.

בדרך זו ביצענו החזרה לכשירות של כלל הצק"ח, תקלות השבר ירדו בצורה משמעותית והחטיבה היתה ערוכה בצורה טובה למשימותיה הבאות.

לאחר שבועיים וחצי בלחימה, נכנסנו לנוהל קרב חדש שמטרתו התקפת העיר עזה.

היעד היה שכונת 'תל אל האווה', בתי דירות בני 10-12 קומות – המעטפת החיצונית הכי קרובה לאוניברסיטה האיסלמית של עזה, מעוז הטרור.

המבצע אושר ורוב החטיבה נכנסת פנימה, אני זוכר את הרגע בו כלל הרק"מ החטיבתי מסודר בתוך שכונת 'זייתון', קציני החימוש מצוידים בשכפ"צים וקסדות עומדים בתוך מוסך ומאזינים לתדריך לפני מבצע, אירוע מרגש.

חששתי ממצב של אחזקה בשטח בנוי, הנחיתי את כוחות האחזקה לבצע חילוצים לאחור בלבד ע"ב לבנות חילוץ, כוחות אחזקה לא יכנסו לשטח הבנוי בלחימה.

במהלך ההתקפה נפגעו כלים רבים מירי נגד טנקים, דבר שחייב את כוחות האחזקה בגרירות וחילוצים, כאשר חלק מהרק"מ נותר ללא זחלים ופגיעות קשות.

בסיום המבצע עסקו קציני החימוש בגרירות רק"מ לשטחנו, החטיבה ביצעה החזרה לכוננות וכשירות של כלל ציוד הלחימה.

פרק זה היווה מבחינתי אתגר מבצעי הגדול ביותר בו עמדתי כקצין חימוש, אני גאה באנשי האחזקה בחטיבה על הצטיינותם ובעמידה במשימה.

צבירת סד"כ במבצע 'עופרת יצוקה'

סא"ל עדי תורג'מן קח"ש חטיבת הצנחנים במבצע :

לכל אדם יש את הרגע המיוחד בו הוא חושב ומאמין כי 'משהו גדול' אכן אמור להתרחש בהמשך. הרגע הזה מבחינתי החל בלילה שבין שבת לראשון בו הייתי שותף למהלך של ריכוז סד"כ גדול מאוד של רק"מ בשטחי כינוס זיקים. הכמות הרבה של האמצעים והטלפונים הרבים לאורך כל הלילה עזרו לי להבין שמכאן אין דרך חזרה וכאן מתחיל הסיפור האישי שלי.

הרבה דובר בתקשורת על "המבצע הגדול" שעוד מעט יקרה והנה זה קרוב מתמיד מצאתי את עצמי לעיתים עומד וסופר כלים, מעדכן טבלאות ורשימות צ' מול סד"כ גדול מאוד של אמצעים, קולט כוחות אחזקה מהיחידות בצח"מ, עובר תדריכים, קפ"קים, א.ת. ליחידות עד הרגע האחרון (ביום שישי ביפתח בגד' 101, שם כבר תחושות הבטן אמרו זה כנראה יקרה..). דגשי מח"ט/סמח"ט ומפקדים מקצועיים, תדרוכים לקח"שים צוות טחל"צ, עוד השלמת מצעי חילוץ מהיר ועוד בחינות כשירות.

כמות ביקורים של מפקדים וקצינים בכירים שכנראה ביום רגיל הסבירות שאפגוש אותם קטנה עד מאוד אך הפעם, הדבר היה שונה מאוד וכן ראיתי את הרצון בעיניהם כמו אומר: "כן אנו באמת רוצים לעזור".

נכנסתי למבצע בתחושת גאווה וסיפוק אדירה על הזכות והעוצמה שנפלה בחלקי להיות שותף בה והיום אחרי המבצע אני יוצא עם תחושת גאווה וסיפוק אפילו גדולים יותר. חששות רבים היו בליבי בעיקר עם כניסת כוחות החטיבה רגלית לתוך שטח הרצועה, עקבתי בצורה הדוקה דרך החמ"ל על התנועה פנימה, שמחתי כמפקד שלא היו נפגעים במהלך הכניסה לרצועה.

הייתי בחמ"ל שיוני נפגע ונהרג, בתחילה מגיע דיווח על נפגעים, בלבול שלם, צעקות בקשר ולאחר מכן: מ"א, שם, תפקיד ועוד... דמעות נקוו בעיני עם השמע הדבר, רציתי בליבי כי כל מי שניכנס פנימה גם יצא בריא ושלם, אך זה מחיר המלחמה וכנראה שלעולם לא נשנה את המשוואה הזאת (גם אם זה ירי כוחותינו).

בכל ימי המבצע החל מהלילה הראשון עם כניסת הכוחות נכנסתי עם אנשי לתוך שטח הרצועה עם כל האמצעים הכבדים, אכזרית אחזקה, טחל"צ, כח אג"מי שליווה, כלי צמ"ה שחברו בהמשך, דאגתי שאנשי יהיו מוגנים היטב בצידוד מגן, הרבה ימים ולילות ללא שינה, ממוקד משימה וגם העייפות הולכת לה..

כשחוצים את הגדר כבר אין יותר זמן לחשוש או זמן למחשבות והמחשבה היחידה הינה איך מחלצים את הכלי התקול ואיך מחזירים אותו למעגל הלחימה בהקדם האפשרי.

לאורך כל המבצע ידעתי היטב כי יש בקרבנו חיילים ומפקדים שנלחמים באויב בנחישות רבה ובמצעים את משימתם בצורה מצוינת ועל כך הערכת ותודתי הרבה כמפקד וכאזרח.

ביטחונם של אנשי האחזקה, כשירות הרק"מ במבצע וחילוץ כלים תקולים העסיקו רבות את מחשבותיי אך בליבי ידעתי כי ישנה עצמה אנושית ויכולת אישית גבוהה של כל אחד מאנשי המקצוע לבצע את משימותיהם בצורה מצוינת ולכן מפלס החששות ירד עד מאוד.

במבזק בוקר ברדיו הודיעו "על חזית שנייה בצפון" ירי קטיושות לשלומי, נהריה ומטולה, חשש כבד למשפחתי היקרה, חשש שליווה אותי לאורך המבצע כשהם רחוקים ממני.

אך לפעמים "יש דברים שרואים מכאן ולא רואים משם" ואני רוצה להאמין שהדרג המדיני קבל את ההחלטה הטובה ביותר.

לסיום אני יוצא מהמבצע מחוזק, מחוסן, מלא גאווה והערצה למפקדים, ללוחמים ולכל אנשי מערך האחזקה בחטיבה וביתר יחידות הצח"מ שנטלו חלק בזכות ההיסטורית שעמדה לרגלינו בצורה איתנה ובנחישות רבה והוכיחו רבות לכולם כי יש לנו צבא שניתן לסמוך עליו בשעת פקודה.

רס"ב אבי שמעוני מנהל העבודה בחה"ן הפיקודי מתאר את ההיערכות למבצע:

מחלקת האחזקה של הצמ"ה הוקפצה מהחופשה היישר ליחידה, בוצע מעבר משגרה לחירום מלא נערך מסדר מסודר וחלוקה לצוותים.

התפזרנו לשטח והתחלנו להכין את כלי הצמ"ה, בין לבין החלו להגיע דחפורים ואמצעים הנדסיים רבים ומגוונים שגם להם נתנו את מלוא תשומת הלב.

הכנת הכלים לאורך כל הדרך לוותה בנפילות רקטות בסביבת העבודה ובמעבר מנקודה לנקודה, שלב הכנת הכלים ארך כשבוע ימים, כאשר מדי יום נאמר לנו שהיום בלילה הכניסה, פלוגת הצמ"ה של אוגדת עזה" אבירי הפלדה" שובצה במשך התמרון עם חטיבת הצנחנים, הכניסה הייתה מלווה בירי כבד על הכוחות, דבר שגרם לפגיעת כלים רבים, מה גם שתנאי מזג האוויר היקשו רבות על התמרון ונגרם עומס רב בחילוצים של כלים תקולים, נדרשו לסייע לכוחות החילוץ וההצלה בפנינו הפצועים תחת אש, היו מקרים של חילוץ גופות של לוחמים, חזינו במראות מזעזעים אך עמדנו במשימה. אני זוכר שבמשך לילה שלם עבדנו יחד עם פלוגת הצמ"ה בחילוץ של לא פחות מ-4 כלי רק"מ שנפגעו והיה צורך בהול לחלץ אותם מהנקודה (סמוך לבית הספר), אני זוכר היטב את מג"ד הגדס"ר של החטיבה אומר לנו בתדריך לפני החילוץ המורכב שיש לנו כ-6 שעות לחלץ ולפנות את הרק"ם ולא הוא מפוצץ אותם מכיוון שהגדוד חייב להתקדם, הבטחנו למג"ד שבאור ראשון אנחנו נעלמים לאחר השלמת המשימה, התחלנו במשימה לפי תוכנית חילוץ פומה ראשונה בעזרת דחפור כננת הפומה הייתה במצב שקיעה וכאשר שלפנו אותה הבחנו שיש לפומה פריסה פנימית בשני צדדיה ולאחר מכן שלפנו פומה נוספת ועוד שתי אכזריות באותה שיטה. משימת

החילוץ לוותה בחילופי אש עזים במרחב, דבר שהקשה רבות על ביצוע המשימה, אך לבסוף המשימה הסתיימה בהצלחה ויצאנו לשטחנו בשיירה ארוכה מאוד.

כל אחד מהכלים הפגועים זכה לטיפול אישי של 3 דחפורים, 2 דחפורים מושכים בטור ודחפור נוסף מסייע מאחור במידת הצורך. סה"כ היינו בשיירה זו 17 כלים - מחזה מדהים.

כוחות האחזקה של הצמ"ה טיפלו בתקלות שונות ומגוונות לאורך כל המבצע, משימות הריסות המבנים גרמו לנזק רב לכלים והגיע כבר ידיעה שישנם חלקים שונים לדוגמא : בוכנות, פנסים וכו' שאזלו במלאי העולמי, במשך כל המבצע חוליות האחזקה של הצמ"ה בדגש על האחזקה חה"ן הפיקודי פעלו תחת ירי תמ"ס וירי צלפים מדויק ופעלו ללא דופי להחזרת הכלים ללחימה.

אני לא זוכר במשך כל ימי הלחימה שהיה לילה אחד ללא אירוע חילוץ מורכב, במהלך המבצע גויס גדוד הצמ"ה השייך לעוצבת הנדסה בחה"ן הפיקודי, גם בגדוד זה מחלקת האחזקה של החה"ן הפיקודי סיפקה מעטפת אחזקתית מהותית. אני זוכר שהפגישה האחרונה בין הצוותים הייתה בהקפצה במסדר ולא נפגשנו במשך כל ימי הלחימה. תחום אחזקת הצמ"ה הינו תחום משמעותי ודורש כשירות מירבית בכל זמן נתון, זאת בשל הנחיצות של הכלים בפריצת צירים, הורדת בתים ומבנים מאיימים, בניית מגננים בשטח האויב לכוחות המתמרנים, חילוצים ופינוי של רק"מים ללא יכולת תנועה עצמית.

יחש"ם דרום כגוף אחראי על מתן מענה אחזקתי חימושי בדרג ב' נערך לתמיכת המערכה ע"פ התוכנית הפיקודיות. בתאריך 27/12 נפתח חמ"ל היחש"ם וב-28/12 כלל תאי שליטה הפלוגתיים לצורך ניהול מערך האחזקה במדרג הפיקודי. היחש"ם תמך את רעיון האחזקה הפיקודי בהתאם למעגלי האחזקה, ריכז את כלל צורכי האחזקה במדרג הפיקודי וסיפק מענה אחזקה לכוחות דרג ב' וכן סייע בדרג א' בהתאם לצורך.

במהלך המבצע הפעיל היחש"ם פלק"ד משימתי המבוסס על סדנת צאלים מתוגברת, למתן מענה אחזקתי לגזרת אוגדת עזה. נשלחו חוליות לאחזקת צ"י לסיוע ליחידות באחזקת גנרטורים ותמיכת חמ"לים הפרוסים בשטח. כחלק ממשימות היחש"ם בלחימה בוצעו לראשונה הכשרות לרק"מ פגוע בשטח ע"י פלק"ד עזה ובנוסף הכשרות לרק"מ פגוע במחנה נתן ע"י פלוגת הרק"ם, וזאת בכדי לצמצם את זמן השינוע וטיפול הכלים במש"א ולהחזיר בזמן מצומצם את ציוד הלחימה לכשירות בשטח. עם יציאת הכוחות משטח הרצועה הפעיל היחש"ם חוליות אחזקה משימתיים לסיוע בהעלאת כשירות ציוד הלחימה ול"הגברת מוכנות", כל מ"פ ביחש"ם קיבל אחריות לליווי תהליך החזרה לכשירות של היחידות היוצאות.

מדברי אלי"ם שחר גלעד מפקד היחש"ם במבצע :

המבצע הצבאי יצא לדרך, במטרה ברורה וחדה: ליצור פגיעה קשה בתשתיות החמאס, לצמצם את הירי לשטחי מדינת ישראל וליצור תנאים לשיפור המצב הביטחוני בדרום.

בתוך כך, נרתמתם אתם אנשי היחש"ם ללא לאות, נטלתם חלק משמעותי וחיוני בסיוע ללחימה. לצד הלוחמים בקווים הקדמיים ביותר, עזרתם ב"העלאת הכוננות" ליחידות הלוחמות ובכל משימה או צורך שעלו מן השטח.

העוצמה שנתתם בשטח במקצועיות ובאיכותיות, באה לידי ביטוי, יותר מכל באחזקה ובהעלאת הכוננות.

האדם הינו מקור עוצמתו של צה"ל והוא המשאב העיקרי, אם לא היחידי המצוי ברשותנו ויחדיו אנחנו "נבחרת מנצחת".

אל משימה זו, כמו גם אל המשימות הנוספות העומדות בפניכם כאנשי היחש"ם, אתם הגעתם עם הידע, המקצועיות והערכים אותם רכשתם במסגרת מסע ארוך ומעמיק ברגיעה ובתרגילים אותם ביצענו לאורך השנים. נערכנו והתכוננו זמן רב ליום פקודה וברגע האמת עמדנו במבחן העליון שכל צבא נדרש לעמוד בו

שחר מתאר את היערכות היחש"ם למבצע :

מבצע 'עופרת יצוקה' מתחיל כחודש וחצי אחרי תרגיל היחש"ם, למזלנו, היינו מאורגנים, הפעלנו את היחידה אחד לאחד עפ"י מה שהתכוננו. הייתה עבודה משותפת עם חימוש הפיקוד, ניגנו כמו תזמורת בעלת צלילים חדים וטובים, מה שאתה מתכנן ויורד לפרטים, מה שאתה משחזר בשעת אמת יבוא לידי ביטוי.

זאת הייתה הפעם הראשונה שהתחיל ירי לכיוון באר שבע, מעבר להתמודדות בפן האחזקתי הייתה התמודדות עם המנטאליות אצל הנגדים והחיילים שגרים באזור, נפילות רקטות, התמודדות עם הריצה למרחבים הממוגנים, לא הייתה כיפת ברזל באותם ימים.

זכיתי לגייס גם את האופטרוניקה והמנועיה באופן מלא משולב עם הסדירים ואנשי המיל'.

פיתחנו והתאמנו את המענה האחזקתי לגזרה, דברים שהיום נכנסו לסדר פעולות, לפקודות ולשיטת האחזקה. לדוגמא המבנה של המנועיה, המרכז להזמנות, חלפים דברים שפותחו תוך כדי לחימה.

הפעם הראשונה בלחימה של צה"ל שלא הוצאנו רק"מ שנפגע ממרחב הפיקוד קרי כל מה שנפגע בעזה הוצאנו ליח"ש עם חוליות דרג ג' והצלחנו ב-95 אחוז להחזיר את הכלים למעגל הלחימה, זה היה אחד ההישגים המדהימים והמעולים שהיו במהלך המבצע.

הצלחנו להחזיר את האמון של אנשי המיל' ביחש"ם .

מבצע 'עמוד ענן'

סודיות מסתורית אפפה את המסדרונות בקומות הבכירים במפקדת פיקוד הדרום, לוחות הזמנים התנהלו כשורה, אך ניתן היה להרגיש באי שקט בקרב המפקדים. הייתה הבנה ברורה שהחמאס שינה את המשוואה, יזם יותר, פגע יותר ומציאות הביטחון השוטף בעזה הפכה להיות בלתי נסבלת.

לפתע, כהרף עין, פגיעה מדויקת של טיל מתקדם גרמה למותו של רמטכ"ל החמאס 'אחמד ג'עבריי'. מפקדת הפיקוד, ככדור שלג מתגלגל נערכה במהירות ללחימה ברצועת עזה, חמ"לים נפתחו וקצינים נקראו להגיע במהרה לתמוך במערכה.

גורם ההפתעה הפתיע גם אותנו, הפתעה לטובה, בשונה ממלחמות קודמות, מערך החימוש היה מוכן ומזומן למבצע בעזה.

חמ"ל החימוש הפיקודי נפרש במהירות שיא, ניתנו הנחיות לקציני החימוש בשטח, הכל פעל עפ"י תכנית. אנשי המילואים התייצבו ללא לאות לתפקידם בחמ"לים ביחש"ם ובפלוגות החימוש הקדמיות.

הרגשת מלחמה, המטרה העיקרית הייתה לעמוד ב"ש", משמעותה מבחינתנו הייתה ריכוז הסד"כ (סדר כוחות) בשטחי הכינוס והגברת המוכנות ורצינו לנצח. מכלול החימוש הפיקודי ניהל דוחות כשירות, דוחות שליטה על אמצעים וביצע בקרה על פעילות היחש"ם והיחידות בשטח.

ריכוז כוחות בסדר גודל כזה הציף תובנות רבות, אחד התחומים בהם עסק תא האחזקה הפיקודי היה שליטה בפלטות גחון, אשר שימשו למיגון הטנקים. התברר כי התקנת הפלטות מהווה גורם משמעותי בהכנת הכוחות והשליטה בכך לא הייתה קלה לביצוע.

אנשי החימוש בשטח ובחמ"לים ספגו ירי תלול מסלול, מאות טילים נורו מרצועת עזה מתוך כוונה לשבש את מהלך ריכוז הסד"כ.

מערכת 'כיפת ברזל' נחלה הצלחה רבה ביירוט הטילים, הצלחה זו אפשרה לפיקוד 'אורך נשימה' להמשיך המבצע.

למרבה הצער חלקים נרחבים בהם פעלו אנשי החימוש לא היו מוגנים, זמן ההתרעה לנפילת טילים בשטחי העבודה והכינוס היה קצר וגרם לנפגעים.

בתאריך ח' בכסלו התשע"ג (22/11/2012) נהרג סגן בוריס יארמולניק מפגיעת רקטת גראד במהלך תפקידו. בוריס שירת בתפקיד קצין חימוש גדוד באוגדה 252, הותיר אחריו הורים ואח בן 24.

אירוע זה חידד את העובדה שמהלך הגיוס וריכוז הסד"כ יתבצעו תחת אש, כמעט בכל גזרות הלחימה.

אל"ם אילן אליהו שירת בזמן זה כס.מחש"פ והוא מתאר :

עזה לא נרגעת, אירוע רודף אירוע . מבצע 'עמוד ענן' היה משמעותי מאוד למערך האחזקה. גיוס כוחות בסדר גודל משמעותי, הגברת מוכנות והכנת הכוחות ל"ש" (שעת התמרון) ייצרו אתגר ותרגלו את מערך האחזקה ללחימה.

סא"ל אלי בוקובזה שירת אז כקצין חימוש אוגדה 162 ולהלן סיפורו :

זה היה ביום ד' 14 בנובמבר , היום הרביעי והלפני אחרון של תרגיל אוגדה 162 באזור הבקעה. תרגיל שהחל כשבוע וחצי לפני וכבר "הרחנו" את סופו.

מפקד האוגדה קרא לכל מטה האוגדה לקרון האג"מ ודיבר איתנו על אירוע התנקשות שקרה בעזה ובעקבותיו מקפצים את האוגדה על כלל יחידותיה למבצע בעזה. חשבנו לתומנו שזה עוד אירוע מסדרה ג' של התרגיל, אירוע של תכנון מעבר בין גזרות. אך מהר מאוד התבדנו- הפעם זה היה אמת!!

חזרנו מיד כל אחד לקרון שלו ועדכנו את אנשינו, תוך דקות העיניים האדום בעיניים מעייפות של האנשים הפך לברק של מוטיבציה ומוכנות ונראה כאילו רק עכשיו הגיעו מהבית.

הימים שלאחרי יום זה, אלה אותם ימים שאתה "קוטף את הפירות" של עבודה קשה ועיסוק במוכנות כל תקופת שירותך. אם היה אפשר באופן ציורי להקרין על מסך גדול את כלל יחידות האוגדה עוברות ממצב תרגיל למצב חירום, "מקפלות" את עצמן מתוך התרגיל ומבסיסי האם, מרכזות את עצמן בגזרת עזה ושם עובדים כולם בשילוב ידיים ובסיוע אחד לשני לא משנה השעה, מזג האוויר וצבע הכומתה, כולם לשם מטרה אחת - מוכנות לשעת ה"ש"!! פשוט להסתכל ולהתמוגג.

למרות שלא יצאנו לתמרון (או טוב שכך) האתגר המרכזי של ריכוז הסד"כ והגברת המוכנות לתמרון עבר בהצלחה, וזאת אודות לחיילים, נגדים וקצינים בסדיר ובמילואים של כלל יחידות האוגדה.

לימים, בסיכומי האימונים וכשהיה זמן לחשוב על התקופה שעברנו אתה מבין באמת מהי עוצמתה של אוגדה ומה עוצמתו של מערך חימוש באוגדה.

רס"ן רחל לוי קצינת החימוש של חטיבת גבעתי בימי המבצע מספרת :

מבצע "עמוד ענן" תפס את חטיבת גבעתי בזמן תרגיל, בצהרי יום שני של אותו שבוע קיבלתי בצהרים את ההודעה שמתחילים בריכוז הסד"כ ירדתי מהנגמ"ש עליתי לרכב והתחלתי לנסוע דרומה. כבר בדרך התחלתי לתכנן את כל הפעולות שנדרש לבצע איך הופכים את הפקודה לביצוע. הגענו לחטיבה קיבלנו והעברנו תדריכים לאנשי החימוש ומשם לשטחי הכינוס.

מריכוז הכלי הראשון ועד פיזור הכלי האחרון היה לי את הכבוד כמובן

למבצע "עמוד ענן" בוצעו הכנות רבות : תאומי תוכניות סיורי שטח תרגולים אימונים ולכן רמת המוכנות של מערך האחזקה בחטיבה הייתה טובה. ריכוזי הרק"מ, העבודות במשטח של אנשי החימוש, ביצועי התדריכים בשטח, תאומי התוכניות ומסדרים על אמצעי האחזקה היו חלק בלתי נפרד מהזמן שניתן לנו עד שעת השי'. משעות הבוקר המוקדמות ועד שעות הלילה הקטנות עסקו אנשי החימוש בתיקוני הכלים, התקנת דיגומים, ארגון החלפים והאמצעים כתיבת הפקודות וסידור המפות וכו....

רגע מיוחד שהיה לי בהערכות למבצע היה תדריך שביצעתי לכל אנשי החימוש בחטיבה :

עמדנו בח' בשטחי הכינוס, שעת ה"ש" הייתה אמורה להיות בשעה 22:00 . בשעה 21:00 כולם דרוכים מחכים להיכנס כבר שיירות, שיירות של רק"מ שאינו נגמר...

אמרתי להם כמה חשובה המשימה, אמרתי להם שאני סומכת עליהם שיבצעו אותה על הצד הטוב ביותר ושישמרו על עצמם לפני הכול. דיברנו על מקצועיות, מקרים ותגובות חלפים שמנים ועל מה לא... ואני מסתכלת לכל אחד מהם בעיניים – עומדים מולי חמושים בשכפ"צ וקסדה ברעל ומוטיבציה בלתי נגמרת! אנשי האחזקה שלי הגאווה הפרטית שלי ושל חטיבת גבעתי, חיל החימוש וצה"ל.

לסיום אמרתי להם שאני מאמינה בהם ואוהבת אותם.

מסביב לתדריך שלי עמדו המומים עשרות אנשים שלא הבינו את פשר האירוע, אני הבנתי אותו היטב ולכן ביצעתי אותו.

מבצע 'עמוד ענן' הוכיח שוב את כוחו ועוצמתו של מערך האחזקה אני הייתי גאה באנשי על ההערכות והמוכנות לכניסה ידעתי שיש לי על מי לסמוך.

עם תחילת המבצע החל יחש"ם דרום בהכנות להגברת מוכנות לקראת קליטת הכוחות. פלוגות היחש"ם הכינו כיתות בכוננות, הוגברה העבודה בסככות העבודה להוצאת כלים. המבצע החל מספר שעות לאחר סיום הביקורת המטכ"לית שהביאה לידי ביטוי את מוכנות וכשירות היחש"ם. היחש"ם החל לעבוד במתכונת חירום תוך מתן תמיכה מלאה בכוחות האחזקה ובכוחות הלוחמים בשטחי ההתארגנות. תחילה הוגדרו ע"י מפקד היחש"ם מ"פים משימתיים לכל צח"ם מתוך ראייה ורצון לייצר כתובת אחזקה בכירה אחת שתרכז את המענה הנדרש מהיחש"ם לכוחות הלוחמים.

כמו כן הוגדרו אחראי צח"מים במתחם צאלים שריכוז את כלל הצרכים עבור הכוחות הלוחמים ושהיו חשופים לירי טילים מתמשך.

מתאר את הפעילות מפקד היחש"ם דאז אל"ם חיים אזולאי :

כאן ראיתי את עוצמת היחידה הלכה למעשה. ניתן מענה מופתי לכלל דרישות היחידות הלוחמות. הוצאו כיתות תיקון למרחבי ההתארגנות והלחימה. חוסן היחידה בא לידי ביטוי בצורה מושלמת.

מבצע 'צוק איתן'

בתאריך ה- 12.6.14 ט"ו בסיוון התשע"ד דווח על חטיפת שלושת הנערים גיל-עד שער, נפתלי פרנקל ואייל יפרא בגוש עציון. לאחר 18 ימים של חיפושים וסריקות של כוחות הביטחון נמצאו גופותיהם של הנערים. ראש ממשלת ישראל מודיע על רצח הנערים ומטיל את האחריות על הרשות הפלשתינית והחמאס.

פיקוד הדרום נערך במתיחות לאפשרות של החמרה ביטחונית ברצ"ע בהמשך לאירועים ביהודה ושומרון, מאז מבצע 'עמוד ענן' הופקו רוב הלקחים וכלל הכוחות מוכנים למערכה בעזה.

בקצב די מהיר מתגבר ירי הרקטות לעבר יישובי עוטף עזה, מתחדדת ההבנה כי פנינו לסבב נוסף.

תל אביב ושאר יישובי המרכז הופכים לחלק בלתי נפרד מהאזורים המאוימים בירי ומצטרפים ליישובי הדרום. חיל האוויר מגיב בירי עצמתי לעבר מקורות הירי ומתקנים אסטרטגיים של החמאס והארגונים השונים

החמאס שולח מחבלים דרך מנהרות ופוגע בכוחות צה"ל בשטחנו, מרחבים שלמים מעבר לגדר בקרבת היישובים מאוימים בחדירת מחבלים.

הפיקוד כחלק מהיערכות מוקדמת מתגבר את מערך האיסוף ומתבצעת התקנה של אמצעי תצפית ומכ"ם בכל מהלך המבצע, דבר אשר מאפשר זיהוי ותקיפת המחבלים בשטחנו.

איום המנהרות הופך מוחשי ובעייתי, חיילי צה"ל נערכים בקרבת הגדר וביישובים במערך הגנה מתוגבר על מנת למנוע פגיעה באזרחים.

החמאס מפעיל את כל התכניות להם נערך הכוללות תקיפה דרך מנהרה, ניסיון חדירה מהים והפעלת אמצעים שונים לפגיעה בכוחותינו.

בתאריך 17/7/14 הוחלט על תמרון שמטרתו העיקרית הייתה פגיעה בתשתית המנהרות. בשונה מתכניות קודמות מוגבל התמרון למרחב המנהרות וזו מטרתו.

בשטחי הכינוס התייצבו אלפי כלי רק"מ (רכב קרבי משוריין) במוכנות לכניסה הקרקעית.

במסגרת המבצע הפעיל הפיקוד סד"כ של מספר אוגדות מתמרנות ואמצעים רבים בסדרי גודל שלא נראו במרחב פיקוד הדרום מאז מלחמת יום הכיפורים.

אנשי האחזקה עבדו ימים כלילות תוך הפגנת נחישות, אומץ לב, עבודה תחת אש, מקצועיות וחתירה למגע.

במהלך המבצע נפצעו 73 אנשי אחזקה. סמ"ר כחלון אליאב אליהו חיים ז"ל, מ.א 5810044 שירת בחטיבה 7, גדוד 75. נהרג מנפילת פצמ"ר בשטחי כינוס בתאריך 28.7.14, א' אב התשע"ד. נקבר בבית העלמין בצפת.

המחש"פ אל"ם אילן אליהו תיאר את התרחשות האירועים :

מבצע 'צוק איתן' היה מופע מרכזי באותה שנה, מערכה לא פשוטה שבמסגרתה הפיקוד היווה זירה מרכזית כנגד הפלשתינאים לאחר מבצע 'שובו אחים'.

לפני המבצע הייתה הבנה בפיקוד שסבב הסלמה נוסף אחרי מבצע 'עמוד ענן' לא יאחר להופיע. הפיקוד בכלל ומערך האחזקה בפרט נערך בצורה טובה מאוד. לשמחתי מערך האחזקה הצליח בצורה ברורה לשמר את הכשירות הגבוהה (95%) לאמל"ח והאמצעים תוך כדי ביצוע הגברת מוכנות במהלך לחימה. שמירת כשירות במשך 50 יום אתגרה את מערך האחזקה והוא עמד במשימה בכבוד רב.

רס"ב אבי שמעוני מתאר את פעילות מחלקת האחזקה בחה"ן הפיקודי :

ימים ספורים לפני מבצע 'צוק איתן' היה חשש לאירוע בטחוני, כוחות הפיקוד החלו בסריקות במרחב לאיתור מנהרות, המשימה לוותה ע"י כוחות אחזקת הצמ"ה של חה"ן הפיקודי תוך מתן פתרונות לתקלות הן של האמצעים הצבאיים והן של האזרחים במרחב.

המשימה לוותה בירי רקטות במרחב תוך ניסיון פגיעה באמצעים ובכוחות האחזקה. החלו להגיע עוד מספר רב של אמצעים מגויסים שונים ומגוונים והוחלט להקים חוליה ייעודית שתיתן מעטפת אחזקתית לכלל האמצעים במרחב, האמצעים הגיעו במקביל לצבירת כוחות בכלל מרחב אזח"ע והמשימה של המנהרות סיכול הפח"ע הייתה המשימה העילאית, מחלקת האחזקה של חה"ן הפיקודי פוצלה בצורה שאפשרה צוות אחזקה כשיר מלא בכל אחת מפלוגות הצמ"ה של אוגדת אזח"ע, בנוסף צוות ייעודי וצוות עורפי שעוסק בניוד אמצעים שונים למרחב. הכלים הוכנו בצורה מהירה ויעילה לתחילת המבצע תוך כדי המשך פעילות לסיכול האיום הביטחוני.

ממשיך ומתאר סרן ישראל טויטו קח"ש חה"ן :

בתאריך 7.7.14 החל מבצע "צוק איתן" בשל יציאת מתבלים ממנהרה ובשל הסלמה בירי הרקטות על העורף בישראל. ההכנות למבצע לוו בביצוע משימות הקידוח לאיתור מנהרות נוספות ומשימת האחזקה של הקודחים הייתה מורכבת מאוד בשל השנתונים הישנים של הקודחים שגויסו, בתאריך 10.7.14 היה אירוע של חדירת רקטה לחדר בכרם שלום בפלוגת הצמ"ה תוך שהייה של צוות ממחלקת האחזקה של חה"ן הפיקודי. אנשי החימוש סייעו בפינוי הפצועים מהפגיעה.

ההכנות לוו גם בירי רקטות במרחבים השונים, כלל הצוותים ששהו בשטחי הכינוס קיבלו את מנוחתם בכך שנכנסו לרכב האחזקה ותפסו תנומה בסביבת מרחב מוגן, אזעקות של "צבע אדום" היו ללא הפסקה בכל אזורי השהיה. עם הכניסה הקרקעית הובן בברור שהיכולות בנוגע לחילוצים מורכבים של כלים מגוונים שמורות למחלקת האחזקה של חה"ן הפיקודי, כך היינו מעורבים בכל מחפרון שנתקע, לילה אחד

קיבלנו טלפון על מחפרון שתקוע מעל למנהרה שרוצים להשמיד בבוקר וכך מצאנו את עצמנו מחלצים את המחפרון לאחר הכנות במשך שעה תוך כדי ירי כבד לעברנו.

במהלך הלחימה נשרפו 2 דחפורים של החה"ן מסיבות שונות וגם באירועים אלו הצוותים ביצעו את משימתם בקור רוח ובמקצועיות.

סא"ל אבי יצחקי מתאר את פעילות אוגדה 162 בלחימה :

האוגדה ביצעה מהלכים שונים בלחימה כאשר המשימה העיקרית הייתה פיצוץ פירי המנהרות לאורך החזית הצפונית, כמו כן ביצעה האוגדה אקט משמעותי של כיבוש בית חנון. הלילה הראשון של התמרון היה רווי חילוצים בקו חולות- ניסנית, כמעט כל כלי שנסע במרחב נתקע. הפעלנו מאמצי חילוץ מורכבים בעיקר תחת דיונות החול. קציני החימוש הגדודיים שנכנסו למרחב עזה חילצו תחת אש, גררו כלים החוצה, תיקון הכלים היה בעיקר על מנת לייצר יכולת חילוץ לאחור. בשטחי הכינוס בוצעה הגברת מוכנות לכלל ציוד הלחימה, כל זאת תחת אש פצמ"רים בלתי פוסקת.

אחד האתגרים של מערך האחזקה היה נסיעה של חטיבה 401 מאזור זיקים ועד לנזמית על זחל. אתגר גדול לאחזקת אכזריות של הנחל.

ביצענו אימון מקדים (זמן יקר) לפלק"ד (פלוגת החימוש הקדמית במילואים) אימון והכנסה ללחימה, דבר אשר הוכיח את עצמו אל מול הרציפות שנדרשה באחזקה לאורך זמן.

היחש"מ הדרומי וג'וליס תמכו מאוד במהלכים.

קציני החימוש והנגדים הוכיחו את עצמם בצורה בלתי רגילה, הפגינו ערכיות, מוסריות, מוטיבציה וחתירה למגע. בפתרונות טכניים לא הייתה הפרדה בין המקצועות כולם סייעו לכולם, בחלק מהמקרים תוך גילוי אומץ לב לרתימת האנשים תחתם. במהלך המבצע פעל צוות חילוץ עם נמר אחזקה, הנמר הפך להיות הכלי המחלץ המשמעותי מאוד בצק"ח, כמעט ולא הפעלנו צוותי חילוץ.

להיות קצין חימוש אוגדה בלחימה, אותו רגע מכוון בו כוחות האחזקה נמצאים תחת אש, מבצעים חילוץ מורכב ובתוך זה העובדה שאתה מפעיל אנשים דרך הקשר וצריך לתת להם תחושה שאתה סומך עליהם, זהו אירוע משמעותי ומאתגר.

קח"ש גולני מתאר את הלחימה של החטיבה ב'צוק איתן':

מערך האחזקה בחטיבת גולני הגיע למערכה לאחר פעילות נרחבת אשר עיקרה יישום לקחים ממבצעים ואימונים, נוהל קרב איכותי, ורצף אימונים רלוונטיים ומוכוונים למתאר דרומי.

ביצוע תעסוקה מבצעית בגזרת אוגדת עזה, אימון לאנשי האחזקה מוכוון עזה ותרגיל חטיבתי הביאו את המפקדים לשליטה בשיטת האחזקה ולשיח ברור לכולם.

במבצע "שובו אחים" אומנם החטיבה לא לקחה חלק פעיל, אך המבצע הוביל לדריכות בקרב אנשי האחזקה בחטיבה בכל הקשור לכשירות הצל"מ.

ריכוז כלל כלי הרק"ם של החטיבה בשטחי הכינוס היה מחזה מרהיב של עוצמה, ניכרה מוטיבציה אדירה בקרב הלוחמים ואנשי החימוש ביציאה לקרב.

מח"ט גולני הבהיר לכלל המפקדים בקפ"ק כי החטיבה נכנסת ללחימה במרכז הרצועה, "החטיבה נלחמת באחד הגדודים הכי איכותיים של החמאס אשר מתבצר בעמדותיו ומחכה לכניסת כוחותינו, ובמלחמה יש פצועים והרוגים".

3 ימי הלחימה הראשונים הצטרפו לאותם אירועים מיוחדים מעצבים בחייו של אדם, בפרק זמן זה בו אתה יושב בתא החימוש ומקבל "סדרה ג" לא הגיונית ולא נתפסת, ואתה נדרש להפעיל מערכות ושיקול דעת ולוודא שהמכונה עובדת כנדרש, זאת תוך כדי מערכת לחצים עצימה – אינני יודע להעיד על עצמי ועל אופן תפקודי באותן שעות, אך כולי תקווה שהצלחתי לשדר כלפי מטה: קור רוח, שיקול דעת ולהיות במקום הנכון.

אנשים נבחנים ברגעי משבר וקושי - לצערי נדרשנו להתמודד במצב כזה החל מהשעות הראשונות (4 אירועים רבי נפגעים, טנקים ונמרים שנתקעו, חילוצים וגרירות, 86 נפגעים, קריסת בית, שריפת נגמ"ש, שריפה בבית, פגיעה בשרשרת פיקוד ועוד...). שם ראיתי קצינים ונגדים כאחד "מחייכים עם דמעות בעיניים" , מתנפלים על כל כלי, רוצים להיכנס לכל כלי תקול, אין הבחנה בין יום ללילה, אין הבחנה בין מאחזק נשק, מכונאי רכב או טכנאי נמר.

מערך האחזקה בחטיבת גולני השפיע על התוצאות והיה רלוונטי לכל אורך המערכה ותרם באופן משמעותי להצלחת החטיבה לעמוד במשימתה. קציני ונגדי החימוש יחד עם אנשי המילואים הובילו כל משימה בהצלחה רבה תוך ביצוע פעולות בעומק הלחימה, תחת התראות, איומים וסיכונים רבים.

לאחר הלחימה אנשי החימוש המשיכו בפעולות החזרה לכשירות וכוננות תוך כוננויות והקפצות לגזרת הצפון.

זכות גדולה בחלקי להוביל את מערך החימוש בחטיבה מס' 1, חטיבה חזקה ועוצמתית ולהיות חלק ממערך האחזקה אשר סייע, תמך ונתן מענה לכל בעיה שעלתה. חימוש גולני ערוך ומוכן למשימות הבאות!!!

רמ"ט פיקוד הדרום 'אודי בן מוחה' היטיב לתאר את פעילות אנשי החימוש במבצע בכנס סיכום המבצע :

ברצוני להביע הערכה רבה למערך החימוש והאחזקה על גווניו השונים אשר השתתף במבצע. המערך גילה מקצועיות ועוצמה שעלינו להתגאות בה ויש הרבה במה להתגאות בכס. ההצלחה במבצע התחילה בתכנונים המוקדמים, בדיונים ובשפה המשותפת שנוצרה. מאוחר יותר ראיתי זאת ב'הגברת המוכנות' ההתנפלות על כל צק"ח (צוות קרב חטיבתי), הטיפול בכלים, הפלטות שנפרקו והורכבו בזמן הנכון, ערכות החילוץ ועוד. ליד כל כוח התרוצצו כיתות מקצועיות אשר ביצעו החלפות מנועים, מסגרות, תיקוני בקרת אש בטנקים ועוד. התמרון שיצא לדרך התבסס על טכנולוגיה אשר נמצאת בחזית המדע של עם ישראל ושל העולם. גם כשנפגעו כלים ראיתי וידעתי שיש על מי לסמוך. ראיתי את הנגדים ביחש"ם, ראיתי את המבוגרים שבאים מהמש"א, את חוליות העבודה, ראיתי אכזרית שנהרסה ותוך מספר ימים הועמדה כחדש.ה כשדיברו על מגברי הספק ראיתי איך עושים את זה, ראיתי גם את המכאניקה העדינה, את המפקדים מגבעתי שמחכים לכל כוונת של רובה שתצא מהסדנה ובצד השני מסירות מופלאה: לא מפסיקים לעבוד מתקנים ומכשירים. גודל השעה היה ברור לכולם. במהלך המבצע שוחחתי עם האלוף על מערך החימוש במבט שלו, הוא שאל אותי מה דעתי, אמרתי לו: האלוף יש כאן עוצמה!.

תוך המלחמה ראיתי סביב שולחן המפקד את הדיון על הנגמ"ש מגדוד 13 איך להפוך, איך לחלץ ועוד ועוד. המלחמה הייתה בכל מקום במכלולי המטה בכוחות המחלצים בטיפול ביחש"ם ועוד לכם, קציני החימוש בגדוד שלוחה אהבתנו הגדולה, תודות לכם מתאפשר אתגר התמרון, יכולת התמרון תלויה במענה הטכנולוגי לרק"ם, לאופטיקה, לנשק, לתחמושת ולאמצעים ומעל הכול היא תלויה באנשים, בחיילים ובחיילות באע"צים(אזרח עובד צה"ל) ובמפקדים המקצועיים ביחידות החימוש והאחזקה.

פרק ב' – הסיפורים שלנו

המסוק במלחמת שלום הגליל

מלבד הטיפולים השוטפים, עליהם אמונים אנשי היחש"ם הם עסקו גם בטיפולים יוצאי דופן, בכלים שלא היו מוכרים להם, כמו מסוק של חיל האוויר וספינת דבור של חיל הים.

אחד ממסוקי חיל האוויר, שנהג להביא לסדנאות אספקת חלקי חילוף בהיטס, לא הצליח להמריא לאחר שפרק את מרכולתו. אנשי היחש"ם הציעו את עזרתם בהנעתו, אך הטייסים חששו. רק לאחר קבלת אישור ממפקדת טייסת המסוקים, החלו אנשי היחש"ם לטפל במסוק המושבת. תוך זמן לא רב הצליחו אנשי יחש"ם דרום להניע את המסוק ועל כך זכה לשבחים ולתודות.

אל"ם אוחיון יוסף

סדנת הרכב בעזה

בתוך העיר עזה הייתה סדנת רכב של היחש"ם, העובדים היו מקומיים. כל מפקד הסדנא היה קצין חימוש ושאר העובדים עזתיים. העובדים היו בדילמה, בערב היו חוזרים הביתה ומסומנים באופן טבעי כמשתפי פעולה. אנחנו היינו בדילמה כי רצינו לגונן עליהם, מצד שני אי אפשר היה לדעת מתי יבוא עובד עזתי ויגרום לנזק, החל מפיזור חול במנוע ועד לרצח כל זאת על מנת שלא יגידו שהוא משתף פעולה. הסדנא הוגדרה כסדנת הזחל"מים של צה"ל, העובדים ביצעו טיפולים תקופתיים והחזרה לכשירות של הזחל"מים כמו 'לחמניות', הם היו מקצוענים. בתפקידי כמחש"פ סידרתי להם אישורי מעבר מאחר והם היו מגיעים למחסום והחיילים היו מרביצים להם מכות רצח. העובד היה מתלונן – בבוקר אני מתקן להם את הרכבים ובערב מרביצים לי? בתקופת האינתיפדה הפך הטיפול בסדנא למורכב ובעייתי.

אל"ם רון אברהם

העזתים היו בריונים בצורה בלתי רגילה, שום מילואימניק לא יכול היה לבצע את מה שעשו, במהלך האינתיפאדה הם היו הראשונים שעבדו בלי הפסקה, זאת עד שלב מסוים בו החלה תסיסה, היו עובדים שנהרגו להם בני משפחה, הסדנא התרוקנה מיושביה, היינו צריכים לחזק אותה בחיילים סדירים.

אל"ם יחזקאל לולציי

משרד הרישוי החימושי

באותה תקופה החליטו שכלי רכב מעזה לא יוכלו לנסוע ברחבי מדינת ישראל, פתחנו משרד רישוי צה"לי בעזה, איתרנו מקום, אותנו התאמנו למשימה, הוקצו ציוד, אמצעים ואנשים (טסטרים מאושרים ע"י משרד התחבורה), כלי הרכב של העזתים היו באים לבצע רישוי, היו מקבלים ממשרד הרישוי הצבאי שהקמנו לוחית לבנה זוהרת.

בנוסף לכל משימות האחזקה נוספה משימת הרישוי. בהתחלה העסק נראה מעניין, אך בהמשך הוא הפך למסוכן. מחבלים ניצלו את המצב והכניסו רכבים עם חומר נפץ מתוך כוונה לפוצץ את העובדים. בוצעו ניסיונות שונים הכוללים דפנות כפולות והסלקות איתם התמודדנו.

אל"ם יחזקאל לולצ"י

החתונה

יהודית אלקיים הייתה אשת קבע בין השנים 1978-2004 בתחילת שירותה שירתה ביחש"ם הערבה בסיני כפקידת לשכה, את שירות הקבע שלה החלה יהודית כמפעילת מחשב בפלוגת המפקדה, ועם הזמן התקדמה להיות מנהלת מחסן בסדנה הרק"ם. יהודית הכירה את בעלה אבי מגיל 13 בתנועת הנוער, ליהודית כיום שלושה ילדים קובי, שיר ואור ושני נכדים רוני ואריאל. בעת ביקור החלפת מפקדי יחש"ם נוצרה שיחה בין יהודית ליוסף אוחיון בחדר מחשב בו עבדה והוא אמר לה שהוא זוכר אותה ששירתה בסיני.

יהודית סיפרה ליוסף כי היא צריכה להתחתן והמצב הכלכלי לא מאפשר לה לערוך חתונה.

אוחיון יוסף העלה את ההצעה לערוך את החתונה ביחש"ם במסגרת ערב גיבוש לאנשי קבע ובנות זוגן. לאחר שיהודית שכנעה את בעלה לערוך את החתונה ביחש"ם אישרה יהודית ליוסף אוחיון לערוך את החתונה. ארגון החתונה יצא לדרך וכל היחש"ם נרתם לעזרה. לחתונה נערכו כמו במבצע צבאי, היחש"ם היה מקושט בדגלים, היו טנקים עם קנים מוצלבים ויהודית ואבי בעלה נכנסו בגיף פתוח והייתה התרגשות ושמחה גדולה. החופה נערכה בחדר האוכל של פלוגת המפקדה ע"י הרב הפיקודי ורב היחש"ם. לחתונה הגיעו כל אנשי הקבע של היחש"ם ובנות זוגם וכמובן בני המשפחה של יהודית ואבי. לאחר החופה נערכה מסיבת החתונה בחדר האוכל של פלוגת הרק"ם שכללה להקה, מוסיקה, ריקודים וכמובן אוכל משובח מצוות מטבח היחש"ם.

אל"ם יוסף אוחיון

פינוי סיני

התכנון היה לעזוב את סיני, האמריקאים עסקו בבינוי של המחנות, ביצעו זאת בצורה טובה, השקיעו כסף ושיתפו אותנו באופן מלא. בנו סדנאות טובות, לא גדולות אבל יחסית למה שהיה בסיני טובות יותר. המעבר היה מעבר מסודר, לא חפוז, היחידות התמקמו כמו שצריך.

פינוי ימית עבר בצורה מסודרת ללא נפגעים, לא הייתי אומר חלקה, היו כל מיני כיסי התנגדות של מפגינים. ב-26/4 פוצצו את העיר. קוריוז קטן שזכור לי מאותה תקופה - בדיוק שבוע לפני כן, אשתי נסעה למצריים והייתה אמורה להגיע חזרה בתאריך ה-26/4, המצרים חשבו שמדינת ישראל 'עובדת' עליהם ולא באמת תפנה את סיני, כאמצעי נגד החליטו המצרים לעצור את האוטובוס והכניסו למעצר את כלל הנוסעים כבני ערובה, למחרת הפינוי חזרו לארץ.

אל"ם שמעון רוזנטל

אוגדה 252 במלחמת לבנון

אוגדה 252 השתתפה במלחמת לבנון, בתקופה זו שירתי בתפקיד עוזר קצין חימוש אוגדה, סא"ל שניידר היה קצין חימוש האוגדה.

חימוש הפיקוד העביר מחלקות שלמות מהיחש"ם לצפון על מנת לאפשר לאוגדה לבצע את משימתה. קלטנו את טנקי המג"ח 6ג, המשימה הייתה להרכיב את הארטישוקים של מערכת בקרת האש בטנק. כל זאת במוצבים בלבנון בהם שהו כוחות האוגדה. תפקידי היה לעקוב אחרי ההתקנות. שהינו בבניין קומותיים בראשייה עם חוליות היחש"ם, יוצאים הביתה פעם בשבועיים ולא משנה אם אתה נשוי או לא. ביצענו טיפולים בבית הילל, אחת לשבועיים הורדנו טנקים לסדנא וביצענו טיפול ב' מלא כולל צבע.

מפקד האוגדה היה נכנס עם שק יוטה בנעליים לתוך הטנק, במידה והטנק היה מלוכלך הצוות היה בסכנה... זאת הייתה חוויה בלתי רגילה.

כל שלושה חודשים יצאנו לנופש מבצעי עם המשפחות, צה"ל ידע לתגמל את המשרתים בלבנון, אל"ם יוסף אוחיון היה המחש"פ ודאג לנו מכל הלב.

אל"ם יהודה שלמון

אסון הנגמ"ש"ים ברצועת עזה

ב-11 במאי 2004 נכנס כוח משוריין של חטיבת גבעתי לבצע פעולה בשכונת זייתון בפאתי העיר עזה. את הכוח ליוו עיתונאים מערוץ 2 שהכינו כתבה על המתרחש. לפנות בוקר, בעת היציאה מהשכונה, גילה הכוח שנגמ"ש מחלקת הפלחה"ן נעלם. סריקה נוספת בשכונה גילתה שהנגמ"ש הושמד לחלוטין כתוצאה מפיצוץ. באותה פעולה, נגמ"ש נוסף נפגע קשות.

ששה חיילים נהרגו בפיצוץ, ומחבלי הג'יהאד האיסלאמי התעללו בשרידי הגופות. בתגובה, צה"ל שלח כוחות חילוץ נרחבים, בפיקוד מפקד אוגדת עזה, תא"ל שמואל זכאי, לשכונה במטרה לסרוק ביסודיות את האזור עד שכל שרידי הגופות יוחזרו אל צה"ל ויובאו לקבורה נאותה.

יום לאחר מכן, ב-12 במאי, פוצץ נגמ"ש M-113 של צוות המנהרות של פיקוד הדרום במהלך פעילות בציר פילדלפי שעל גבול מצרים. פלסטינים שעמדו על גג בניין ירו רקטות RPG-7 אל עבר הנגמ"ש והדחפור שליוו אותו. הדחפור ניזוק באופן קל אך הרקטה שפגעה בנגמ"ש חדרה לתוכו, וגרמה לפיצוץ חומר הנפץ שנשא. כל חמשת אנשי הצוות בנגמ"ש, בהם מפקד צוות המנהרות, סרן אביב חקאני, נהרגו. בעוד מבצע החילוץ של הנגמ"ש הראשון עדיין מתנהל, נכנסו כוחות צה"ל אחרים לאזור בו נפגע הנגמ"ש של צוות המנהרות על מנת לפנות את הנפגעים.

אני זוכר את אלוף הפיקוד לאחר שניחם את משפחות ההרוגים פונה אלי ואומר: 'אני לא מתכוון יותר לנחם אבלים בגלל כלים שעלו על מטענים', כאיש פיקוד צפון המלצתי לאלוף הפיקוד דן הראל להעביר נגמ"חון מפיקוד צפון לעזה, היו מלחמות לא קטנות מול פיקוד צפון, אך הצלחנו להעביר כמות לא מבוטלת של כלים ממוגנים (נגמח"ן, נקפדו"ן) לעזה ובהמשך למגן את הפומות. בסיום תפקידי כלל הכלים בעזה היו ממוגנים, הפעילות סביב הממוגנים הייתה מסיבית, אין מצב שכלי ממוגן נשאר תקוע.

אל"ם דוד אלמקייס

פרוייקט עיבוי גדר הים במכשול עזה

פרוייקט גדר הים בעזה, במסגרתו נדרש היחש"ם למגן את גדר הים הקיימת בגבול הימי בין ישראל לרצועת עזה, על ידי חיפוי והגבהת הגדר הקיימת בגדר נוספת. משימה לא פשוטה בהיבטי בטיחות ולוגיסטיקה אשר התבצעה בתנאים קשים ולעיתים תחת אש. לצורך העבודה בתוך הים נבנתה רפסודה במחלקת הייצור ביחש"ם לטובת שינוע החומרים, כלי העבודה וכ"א. בזכות עבודתם ומקצועיותם יוצאת הדופן של המסגרים ביחש"ם, פרויקט זה בוצע בהצלחה רבה וזכה לשבחים רבים מצד מפקד הפיקוד, ובכך נחסך כסף רב למשרד הביטחון ביישום הפרוייקט באמצעות גורם חוץ, ובנוסף הפרוייקט ותרים רבות לביטחון מדינת ישראל.

ספר תולדות היחש"ם

אירועי 'פלדה רכה'

בתקופת 'גאות ושפלי' ספגנו לא מעט פגיעות של כלי רק"ם בדגש על טנקים שעלו על מטענים. אחרי כל אירוע כזה מחש"פ, רמ"ד אחזקה ובוחן התחמושת רצים לאזור האירוע לפנות את הנפגעים, נוהל זה נקרא 'פלדה רכה'. חוויתי 3 אירועים כאלו, אירועים שלא ימושו מזיכרוני. הטנק הפגוע הינו מחזה מזעזע, מלווה בריח של שריפת סולר מהמנוע וגופות חרוכות. עד היום ישנם מקרים בהם אני מריח ריח מסוים, מצטמרר וחש את החוויה הנוראית. אני מקווה שלא נחוה עוד אירועים כאלו.

מערך החימוש בפיקוד מתרגל מידי שנה את נוהל 'פלדה רכה'

אל"ם אילן אליהו

יחש"ם הערבה

נהגתי לקרוא ליחש"ם הערבה 'הפנינה במדבר'. היחש"ם מנה 6 פלוגות ומשימתו הייתה לתת אחזקה ליחידות בגזרה וקו הבט"ש מאזור ים המלח עד אילת ומאזור הר חריף עד אילת.

קו בט"ש קשה מאוד, ארוך מאוד, רווי בבעיות אחזקה – כלי רכב נשברו, היו נזקים לשלדות ובעיות טכניות רבות.

בזמני נקלטה המרכבה בביה"ס לשריון, אתגר למערך האחזקה, דבר שהביא לתעסוקה מבצעית וטכנית לאנשי החימוש ביחש"ם.

היחש"ם הפך להיות פנינה, קיבלתי את התפקיד ולקחתי על עצמי לגרום לחיילים ואנשי הקבע להרגשה שהם נמצאים בים פורח ולא ים של חול, התפקיד שלי היה לשכנע את החייל שהוא באמת קרוב לים, כל פרק זמן הוצאנו חצי פלוגה לאילת כצ'ופר. עשינו תחרויות של שונות לשיפור מראה היחש"ם: כמות הדקלים הגדולה, סדר וארגון, ארץ ישראל יפה ותחרות המטבח היפה.

אל"ם יהודה סלומון

פירוק יחש"ם הערבה

השינוי הכי משמעותי בתפקידי היה פירוק יחש"ם הערבה, השקענו בכך המון זמן ומאמץ על מנת שקודם כל נעשה שינוי ארגוני נכון. במסגרת התהליך נקבעה תצורה של היחש"ם הראשי, לקחנו את התקן של מפקד יחש"ם חיון והפכנו אותו לרע"ן הפעלה, היה צריך הרבה

סבלנות ואורח רוח, אל"ם שחר קדישאי מפקד היחש"ם דאז עשה עבודה מצוינת בתהליך, שיתוף הפעולה היה מצוין.

היתה מלחמה על התקנים, מצד אחד נדרש היה לקלוט אנשים ולשבץ אותם בתפקידים הנכונים ביחש"ם המרכזי, תוך כך לתת מענה לבט"ש וליחידות המתאמנות. דאגנו שהתקנים יישארו בפיקוד, הצלחנו בסופו של דבר להביא לידי מבנה ארגוני מתאים.

אל"ם משה סלמן

חיזוק מחנה חיון

יחש"ם הערבה שהה במחנה חיון לאורך כל שנות קיומו, בשנת היחש"ם פורק ונשארו 2 סדנאות בחיון.

כשהגעתי כמפקד יחש"ם שמתתי יעד שצריך לחזק את המרחב הזה, הייתה הצעה באט"ל לסגור את מרת"ח רמון ולחפש לו מקום אחר מאוד רצו את אזור חיון ניסיתי מאוד לדחוף את הנושא, בגלל עלויות הנושא נפל. ברבות הימים הקימו גדוד איסוף באוגדת אדום אחד הדברים שעשיתי הוא להשפיע על מיקום הגדוד בחיון ולשמחתי הצלחתי בעניין, אני שמח שמבינים היום את החשיבות של מחנה חיון. במבצע עופרת יצוקה בהתכוננות היינו צריכים להפעיל את המנועייה, ההנחיה הייתה להפעיל עם כוחות סדירים בלבד, אמרתי לצביקה גפן המחש"פ לא יקום ולא יהיה אני מגייס חצי מאנשי המיל', צביקה לא אישר וטען שאם נצטרך נקבל עזרה של יחש"ם צפון ואין אישור לגייס

זימנתי למרות הכל חצי מאנשי המיל', אנשים שהתאמנו בתרגיל יחש"ם חודש וחצי לפני, תוך כדי מבצע אמרו לי שאזומן לבירורים, נגמרה הלחימה ובדיעבד הבירורים הפכו לכמעט צל"שים, נאמר על ידי כולם שהחלטה הייתה טובה, האנשים נתנו את התרומה האפקטיבית והדיבידנט הנדרש.

אל"ם שחר גלעד

חוליות קומץ באוגדת עזה

חוליות קומץ - כח אחזקה לוחם המהווה את חוד החנית של חיל החימוש, עבודות אחזקה תחת אש בתנאים קשים תוך סיכון חיים ודבקות במשימה.

אל"ם יהודה שלמון מספר על הקמת חוליות קומץ בעזה :

הקמנו חוליות לאחזקת הגדר, כל חולית גדר קיבלה יביל שהיה מחולק לשלושה חדרים, חדר כלי עבודה וחלקים, חדר מגורים ומועדון קטן, לידו עמד אביר מדוגם עם כל חלקי החילוף והציוד הנדרש לאחזקת הגדר. הוקצה גייפ למפקד החוליה. חוליות הגדר התמודדו עם תופעות של פירוק הגדר ונזקים והסתייעו בחברת מגל.

מפקד אוגדת עזה תא"ל איתי וירוב היטיב לתאר את פעילות כוחות קומץ בפיקודו של רני"ג אלון דוד :

אוגדת עזה לא נבנתה ולא בנויה על תחכום מפקדי האוגדות שלה ואפילו לא על יכולותיהם של המפקדים וקציני חימוש האוגדה שלה, היא נבנית בגלל האנשים שנמצאים בסוף ובחוד החנית.

אפשר להיות יהודי של חגים, קל להיות יהודי ביום כיפור בפסח או במועדים הגדולים, אפילו בשבת. אבל הקושי והאתגר האמיתי הוא להיות יהודי ביום יום, לקום לתפילת שחרית, להתפלל מנחה וערבית, במקומות שהם נסתרים מהעין בהם אין הכנות גדולות ואין לבוש מיוחד, אין איזה פקטור מוביל אלא יהודי של יום יום. במידה מסוימת העשייה של אוגדת עזה בכלל, שלך אלון ושל חבורת קומץ והאחזקה בפרט היא להיות מגן ושליח של יום יום, לא בדוגמה ולא באורות מנצנצים, לא בזיקוקי דינור אלא ערב ערב, לילה לילה בין קו דיווח לקו לדיווח, בין תקלה לתקלה ובין קריאה לקריאה. זאת העשייה האמתית ואני חושב שיש לך זכות שאני מאחל לכולנו בסוף שליחותנו.

חוליות קומץ בעבודה על גדר המערכת בעזה

המשיך מפקד האוגדה ותאר את פועלו ואופיו של אלון דוד בפרידה מרגשת ביציאתו של אלון לגמלאות :

במשך שנים ארוכות מאוד היית חוד החנית ולא דווקא בגלל היותך קרוב אל הגבול ואל הסכנה. היית שם והובלת כוחות כל הזמן, ולא רק בגלל החריצות והמקצועיות שכבר צוינה כאן.

הדוגמה האישית והעשייה החינוכית שלך כאן בצורה כמעט לא מודעת כמשהו שהוא הולך על יד, הוא משהו שאין לו אח ורע. אני נחשפתי לסיפור שלך מיד בכניסה לתפקידי, ראיתי את הפיקוד והמסירות הזאת, האמונה בצדקת הדרך והמנהיגות שאין שנייה לה, ואני כמפקד אוגדה אומר לך - אני מקנא בה, ביכולת להנהיג בלי כוח הדרגות ובלי כוח הסמכות ולא בכוח המילים אלא בכוח הדוגמה האישית.

המנהיגות הזאת היא דבר שכל אחד ואחד מאתנו צריך לשאוף אליו ואני חושב שהדרך שבה אתה הובלת כאן, לא רק את קומץ ולא רק את החימוש אלא כמעט ללא

ידיעתך ובטח שללא התיימרותך את האוגדה ראויה לכל לציון ולא בטוח שיש לנו עוד את המילים כדי לסכם ולציין תקופה כל כך ארוכה.

העשייה שלך היא עשייה מצילת חיים, אנחנו נוהגים לומר שכל אדם הוא עולם ומלואו הרבה אנשים שכל אחד מהם הוא עולם ומלואו חבים את חייהם לחריצות שלך ולמסירות שלך, לאומץ הלב שלך ובייחוד לאמונה והצניעות שלך. זוהי יכולת וזכות שמעטים מאתנו זוכים לה.

רס"ב יעקב בקר מתאר את פעילות החוליות באחזקת הגדר :

במהלך העבודות נתקלנו בכל כך הרבה אירועי צליפה, איומים מסוגים שונים ולא התרגשנו, אפשר להגיד שהתרגלנו. ישנה שמירה מהשמיים על חוליות קומץ. פעמים רבות מצאנו את עצמנו עובדים על גדר לאחר שהתפוצץ מטען באותה נקודה, או בהפעלת מחבל מתאבד ולעיתים באמצעים אחרים כמו מטען על סוס. על הגדר ראינו חלקי גופות וצריך היה לנתק אותם לצורך תיקון.

מקרה אחד זכור לי במיוחד : בפסח 2001 חייל 'קומץ' בשם רודיון הגיע לגדר לתיקון תקלת תקשורת. חיילי 'קומץ' עובדים בצד אחד של הגדר וכוחות לוחמים עם רק"ם חוצצים מהצד המערבי. החייל איתר את הנקודה הבעייתית בגדר והנחה את הלוחמים לנוע אחורה עם הרק"ם, התנועה לאחור נעשתה שלא עפ"י הנהלים, הרק"ם לא נסע על ה'יקוליסים' (עקבות הזחל) ועלה על מטען. רודיון החייל עומד 25 מטר מול נגמחוי"ן שעולה על מטען עצמתי. מעצמת הפיצוץ נפגע הזחל, 2 בוגים עפו באוויר, ברכב מסוג אמבולנס שעמד בצד השני נקרע הגג מההדף – ורודיון החייל האמיץ לא נפגע!

במבט חטוף הבחין החייל בפלאפון מחובר לזירת מטענים ומדווח לכוחות. בניסיון נטרול המטען נהרג גשש וחבלן משטרת.

אירוע 'גלגלים בוערים' בכרם שלום

בחודש ספטמבר 2012 ארע ניסיון הפיגוע באזור כרם שלום, עוד לפני כן החטיבה נערכה מול התרעות שונות, אנחנו אנשי החימוש של החטיבה הדרומית ביצענו משימות של הצבת בולדרים ליד הגדר ושיקום הגדר במקומות שונים. ביום הפיגוע נכנס רכב התופת (רכב מסוג ברד"ם מצרי) לשטח ישראל, הגדר והבולדרים הקשו על המחבלים, הם לא נכנסו עפ"י התכנון והתעכבו. ברגע שרכבי המחבלים עלו על הציר חיכו להם כוחותינו והגיבו באש. הרכב המשוריין המשיך בנסיעה תוך כדי ירי על כוחותינו.

באותו זמן היינו באזור האירוע, זיהינו את הירי ומיד קפצנו החוצה והתחלנו לעצור רכבים אזרחיים שנעו על הציר. לפתע הבחנו בטנק דוהר לעבר המחבלים, היינו קרובים מאוד לירי.

בהמשך קיבלנו את משימת פינוי הרכבים מהציר. גייסנו מוביל למשימה, העמסנו את הכלי המשורייין של המחבלים ושלחנו את המוביל למצרים, כל זאת בתיאום מלא עם קצינים מצריים. אני זוכר תמונות קשות, חלקי גופות על הציר, מחבלים עם חגורות נפץ.

רס"ן איימן אלדקסה

טכנולוגיות ואמל"ח בפיקוד הדרום

תחום הטכנולוגיות והאמל"ח מהווה חלק משמעותי בעשייה של מערך האחזקה בפיקוד הדרום, ההתעצמות הטכנולוגית בגבולות הביאה לידי שינוי ארגוני באגף החימוש ולראשונה בצה"ל הוצב רמ"ד טכנולוגיות ואמל"ח באגף החימוש הפיקודי.

סא"ל אודי אמירה שירת בפיקוד הדרום בתפקיד והיה לרמ"ד טכנולוגיות ואמל"ח הראשון בצה"ל, להלן סיפורו :

התחלתי את שירותי באגף החימוש בתפקיד רמ"ד גדרות וצמ"ה, לאחר חודשיים בתפקיד ביצענו ניתוח עיסוקים וצרכים מבצעיים עליהם נדרש לתת מענה אחזקתי, לאור מסקנות הניתוח הגענו למסקנה שעלינו לשנות את ייעוד ותפקיד המדור, כך נולד מדור טכנולוגיות ואמל"ח.

לאורך התפקיד עסקתי בהכנות למבצע ההינתקות שכללו פירוק האמצעים הטכנולוגיים ברצועת עזה ותכנון הקו החדש, העתקת האמצעים למקומם החדש, התעצמות באמצעים חדשים ובניית חמ"לים.

התקיים שת"פ פורה עם מנהלת ההינתקות, נבנו אתרי איסוף ייחודיים תוך שיתוף פעולה עם גופי מודיעין וגופים אזרחיים.

לאחר שאלוף הפיקוד הבין את השפעתנו בבניית הקו החדש בעוטף עזה קיבלנו נכסים נוספים בתחום האמל"ח, התחלנו לנהל את תקציב האמל"ח בפיקוד למול היחידות.

רס"ן אודי אמירה מציג את תחום האמל"ח לאלוף

אספנו דרישות מבצעיות מהיחידות ובנינו ת"ע שנתית שאושרה מול ראש מטה הפיקוד ולאחר מכן מומשה מול היחידות.

בשלהי תפקידי ולאחר ייצוב הקו החדש בעוטף עזה בהיבט חמ"לים, אתרי איסוף ותצפית, התחלנו בתכנון פרויקט "שעון חול".

ניצני הפרויקט היו הקמת אתרי האיסוף "חיוואיי" ו"שגיא" והקמת חמ"ל שגיא הראשון. זאת בשיתוף החט"ל ומחלקת אמל"ח.

פרויקט נוסף ומשמעותי היה מערך ההגנה במחנה הפיקוד - הקמנו מערך גדרות אינדיקטיבי, מערכת מצלמות במעגל סגור, אישורי כניסה כולל בקרת כניסה וחמ"ל הגנת מחנה, פרויקט משמעותי בלוח זמנים אתגרי למול צורך מבצעי מידי.

בוצעו פרויקטים משמעותיים למול היחידות המיוחדות של הפיקוד : ימ"ס דרום, לוט"ר אילת וגדודי גבעתי למול צרכים מבצעיים.

בהמשך בוצע פרויקט שיקום משמעותי לגדר האינדוקטיבית בעוטף אילת לאחר קריסת מאגר מים אדיר בירדן.

ייצוב המדור הן בתחום מערכי האיסוף, התצפית והמכ"ם והן בתחום מערך הגדר האינדוקטיבית ביסוסו כמוקד ידע בתחום האמל"ח עם יכולת ביצועית גבוהה למול יחידות הפיקוד הביאו להכרה ולהערכה רבה למערך החימוש בפיקוד.

מתאר תא"ל צביקה קראוס :

בימים האלו נטמן הזרע הראשון להעברת האחריות על תחום הטכנולוגיות מהאג"ם לחימוש, זאת הייתה יוזמה חימושית יותר מאשר מסירה אג"מית, תהליך זה אף הועתק לאחר מכן לפיקודים אחרים. תחום הטכנולוגיות והאמל"ח היווה מכפיל כת, קציני חימוש בכל הרמות הפכו להיות אחראים על תחום האמל"ח והטכנולוגיות ביחידות, דבר ששיפר את מעמדם ויותר מזה גרם למפקדים להבין שיש אמל"ח ייחודי, יש מי שמטפל בו וסוגר מעגל. הדבר הנוסף שהבינו מרמת אלוף עד רמת מג"ד שהשמיים הם הגבול, פתאום נפתחו בפניהם דלתות של פיתוח ואמצעים טכנולוגיים, כל מה שחלמו עליהם הגיע, אירוע מעצב שלאחריו היה מובן מאליו שאגף החימוש מוביל את תחום האמל"ח והטכנולוגיות, לימים נקבע לוגו אגף החימוש ל אחזקה וטכנולוגיות בפד"ם

בלון תצפית ברצועת עזה

אל"ם צביקה גפן בהתייחסו להתפתחות הטכנולוגית :

האמל"ח נתן קפיצת מדרגה אדירה בתקופתי, הצטברו להם מספר תנאים הכרחיים – היציאה מעזה התרחיש בו בנינו את היציאה מעזה הפסיק להיות רלוונטי ונדרש אמל"ח אחר, לוואקום הזה הבנו שאפשר להתפרץ. לדוגמא עולם הבלונאות, עזה הוגדרה כשדה ניסויים של כל פלטפורמות האמל"ח, חיזוק הקשר עם החט"ל, ההבנה שתפקיד של רמ"ד הטכנולוגיות בפיקוד הוא תפקיד הנדסי שתפקידו קישור בין הפיקוד לחט"ל ועד לשעון חול - בתקופה שלי התחלנו עם הבנה של מה שקורה בזירה המערבית, גיבשנו את התפיסה האחזקתית לתפיסה האמל"חית של שעון חול.

אל"ם שחר גלעד מתאר את התהוותו של פרויקט 'שעון חול' :

פרויקט שעון חול היה פרויקט לאומי משמעותי בו עסקנו בתקופתי, כשאתה מסתובב ויורד לשטח באותו רגע בו אתה רואה את עבודות העפר, אתרי האיסוף והחמ"לים אתה מבין שאתה שותף להיסטוריה, מי שמגיע היום לגזרה לא יכול להבין מה היה פה לפני שנתיים.

הקמת יחידת האמל"ח הפיקודית

השנה 1967, מלחמת ששת הימים הסתיימה בניצחון מוחץ, בציבור בכלל ובצה"ל בפרט שררה אופוריה, אולי מוגזמת, באחד הימים אלוף הפיקוד דאז ישעיהו (שייקה) גביש פוגש את עמרי טלמון, איש יחידת המיל' של הקמ"ג. עמרי הציע להקים בפיקוד הדרום יחידה זריזת פעולה בעלת ידע טכני שתדע לתת מענה מהיר וענייני לבעיות הצצות בשטח.

שייקה השתכנע והטיל על קצין החימוש הפיקודי לטפל ביחידה שזכתה מאז לכינוי "אמל"ח פיקוד דרום".

לימים פעלה היחידה בפיקוד הדרום 20 שנה משנת 1986 ועד שנת 1988, היחידה זכתה להישגים רבים אשר מתועדים בספר 'הטכנולוגיה בשירות פיקוד הדרום'.

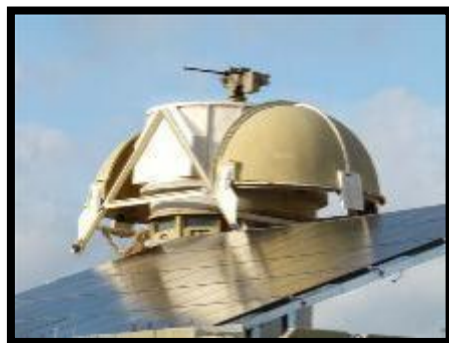
בחודש מרץ 2013, התקיים מפגש מרתק ביני ובין סא"ל במיל' צביקה כהן והמפגש מביא אותנו לתובנות חדשות, ואפילו מרגשות. בהביטנו על העבר ביצענו השוואה לימים אלו והגענו למסקנה ברורה: עלינו להקים את יחידת האמל"ח מחדש ובמהירות האפשרית.

פיקוד הדרום שולט על גזרה של כ- 500 קמ"ר הכוללת את רצועת עזה, מצרים וירדן, התעוררות של גורמים טרוריסטיים בגזרה המערבית ופליטים סורים בגזרה הירדנית ובנוסף לכך פעילות בלתי פוסקת של ארגוני הטרור בעזה מביאות לידי צרכים מבצעיים רבים. הקמה של גוף טכנולוגי ייחודי העוסק בכל תחומי האמל"ח בפיקוד, יוזם ופעיל תביא את הפיקוד להישגים. ידענו זאת, בן רגע עברה שרשרת אישורים עד רמת אלוף הפיקוד דאז טל רוסי. צביקה החל באיסוף אנשי מיל' להקמת היחידה.

לאט לאט צמחה נבחרת מנצחת, מספר אל"מ במיל' יגאל מילוא :

פרויקטים רבים ומגוונים מתבצעים בימים אלו בפיקוד הדרום ועליהם חלה חובת השתיקה. לימים נדע לספר על התהוות יחידת האמל"ח בפיקוד הדרום ותרומתה המשמעותית לאורך השנים.

בכנס ת"ע 2013 זכתה יחידת האמל"ח בפרס קחש"ר בתחום הארגון והניהול. רס"ן ניסן מזרחי

מערכת היברידית לאתרי האיסוף בעזה

פיגוע 'עין נטפים' והתעצמות אוגדת אדום

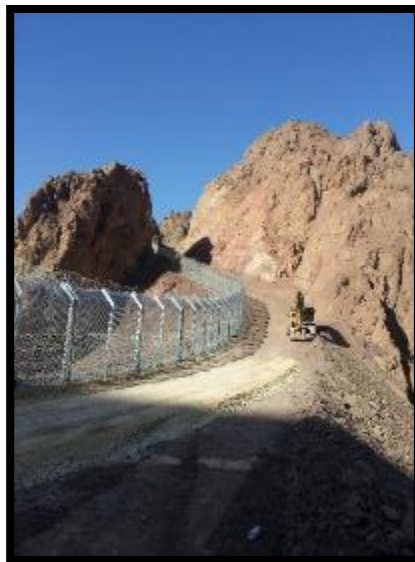
ב-18 באוגוסט 2011 אירעה סדרת פיגועי טרור על כביש מספר 12, בק"מ ה-26 מהעיר אילת ובסמוך לגבול ישראל מצרים. מחבלים פתחו באש על אוטובוס "אגד" בכביש 12, ובהמשך פתחו באש (לרבות שיגור טיל נ"ט) על אוטובוס נוסף ומכוניות של אזרחים ישראלים ובכך רצחו שישה אזרחים ישראלים, ופצעו 40. במהלך המרדף אחרי התוקפים חוסלו 7 מהמחבלים, חמישה חיילים מצרים ונהרגו חייל צה"ל ולוחם ימ"ם.

ישראל הגיבה לפיגועים בחיסול מפקדי וועדות ההתנגדות העממית, אותם האשימה ישראל בתכנון הפיגוע, וכן בתקיפת מטרות של הארגון ברצועת עזה. הפלסטינים הגיבו בירי רקטות מסיבי לעבר יישובי הדרום שגרר חילופי אש שנמשכו מספר ימים.

האירוע חולל שינוי תפיסה לגבי הגבול המערבי, מאיום מסתננים והברחות, השתנה האיום לפעילות חבלנית.

פרויקט 'שעון חול' שתוכנן במהותו כנגד המסתננים הפך בן רגע את מהותו, ההחלטה הייתה לסגור את הגבול במלואו ולקצר את הפרויקט בשנה, בניית הגדר הושלמה סופית בדצמבר 2013.

פרויקט 'שעון חול'

אל"ם צביקה גפן מתאר את התפתחות האוגדה בתקופתו כמחש"פ :

בתקופה שלי הצלחנו להבין שאוגדה 80 לא עוד אוגדה מרחבית רחוקה ולא משמעותית אלא משהו בעל חשיבות אסטרטגית, אופרטיבית וביטחונית מהמעלה

אל"ם צביקה גפן – סיור מוסק בגזרת 80

הראשונה, לא רק בגלל המהגרים אלא בגלל האפשרות להתפתחות של פיגועים חבלניים במרחב.

ראש מנהלת דרך אחרת תא"ל ערן אופיר

אל"ם אילן אליהו מתאר את התפתחות האירועים :

אירוע מכונן, הבנו בין רגע שהגזרה המערבית כבר לא אותה גזרה מנומנת שהייתה – נפל האסימון' בפקוד. האוגדה קיבלה פוקוס אחר, הפכה מאוגמ"ר לאוגדה, נבנו תשתיות לאורך הגבול, בוצע שינוי ארגוני משמעותי מאוד הכולל הקמת חטמ"ר אילת, הקמת גדוד איסוף 'איתם', וחיזוק של גדודי התע"ם בפעילות הבט"ש.

רס"ב יעקב בקר ורס"ם אבי אברג'יל מספרים :

לאחר הפיגוע, קיבל חימוש האוגדה משימה לפנות את האוטובוס שנפגע. הגענו לנקודה וגילינו אוטובוס חרוך לגמרי, המנוף הרים את האוטובוס ולפתע אחד הצמיגים נדלק (אחרי יומיים !!) . לפתע הבחנו בפריטים בתוך האוטובוס, מצאנו משקפיים, פורט כסף ומנקב שהיו שייכים לנהג האוטובוס, את כלל הפריטים העברנו לאגד על מנת שיעברו למשפחה השכולה.

הפיגוע בעין נטפים

בתחום האחזקה בוצעו באוגדה פעילויות רבות הכוללות התאמת מערך האחזקה למכשול המתהווה, הקמת תשתיות לאחזקה, חיזוק כח אדם ובמהותו תוספת משמעותית של קציני חימוש בדרגות הרס"ן והשלמת איוש בכל האוגדה.

מערך האחזקה ביצע פעילות רבה בכל התחומים ומיצב את מיקומו כגוף מוביל ויוזם באוגדה, ראוי לציון צוות שיפור רכבי הבט"ש שהוקם ביוזמתו של סא"ל הרצל איסקוב.

הצוות עסק בניתוח הגורמים והסיבות לבעיית הכשירות והזמינות של רכבי הבט"ש בגזרת האוגדה, והציע פתרונות לשיפור הכשירות לטווח הקצר ולטווח הארוך. הצוות עסק בתחומים רבים בהם : נהגי בט"ש, תפיסת האחזקה, דרג ב', תקינה ביחידות, חלפים, מוסכי חוץ.

עבודה זו זכתה במקום ראשון בפרס ראש אט"ל .

תרגיל מלא ליחש"ם דרום

בשנת 2007 הופץ גרף 2008 ובו הופיע תרגיל היחש"ם הראשון מזה 10 שנים, התאריך המיועד נתן לנו את המצפן לסדר את הכשירות האופרטיבית ולהיערך לתרגיל. ביחש"ם היה גוף מילואים מפורק ודליל ללא מפקדי יחידות, תהליכים סדורים וכלים וזאת לאור העובדה שלא ביצע 10 שנים תרגיל. המנועייה לא הייתה מוכנה ומערכי חירום נוספים.

הכנו גאנט, תהליכים ועבודות על מנת להכשיר את היחידה. במהלך שנת 2008 נחנכה המנועייה החדשה שהייתה המתקדמת ביותר במזרח התיכון, אחרי אינספור אישורי תכניות, מסדרים וארגון ביצענו ב 8 לנובמבר 2008 את התרגיל, התרגיל ארך שבוע ימים בחניכה של יחש"ם מרכז, תרגיל ברמה גבוהה ששיפר באופן משמעותי את כשירות היחש"ם לחרום.

אל"ם שחר גלעד

חולית הבוחנים הפיקודית בלחימה בעזה

בוקר יום שבת, פאתי רצועת עזה. השמש החורפית עוד לא התחילה לחמם את האוויר שבין התלמים של השדה הרחב- אלו שנעשו על-ידי המחרשה ואלו שנחרצו על ידי הכלים הצבאיים הכבדים. בזה אחר זה יוצאים משטחי הלחימה הטנקים של אחת מחטיבות השריון המשתתפות בלחימה, ועוצרים להתרענות. הזחלים אפילו לא מצליחים למצמץ, וכבר מזנקים על הטנקים אנשי החימוש המוצבים במקום ומעניקים להם טיפול מפנק, שלא לומר מבצעים בהם החיאה. כולם נמצאים שם למען מפלצות הפלדה: אנשי החימוש החטיבתיים, חיילי היחידה המרחבית הדרומית. ואפילו יחידת הביקורת המטכ"לית של החיל. כולם נרתמו למשימה בהתראה קצרה, של כמה שעות בלבד. הם בוחנים את הטנקים רווי הקרבות, מתקנים את מה שצריך. למרות התנאים הלא נוחים-אדמה בוצית, הדי פיצוצים ורקטות מעופפות-מבצעים אנשי האחזקה פעולות אחזקה מורכבות. לחלק מהטנקים הם אפילו מחליפים את חטיבות הכח, הלא הן המנועים. הכל-כדי שיוכלו לחזור במהירות לפעילות מלאה בחולות הרצועה. בראש צוות חוליית הביקורת של פיקוד הדרום עומד ע"צ מאיר איפרגן (52), קצין חימוש לשעבר, שמשמש כיום גם כבוחן צריח טנקים וגם כממונה הבטיחות הפיקודי. "באנו מאורגנים ומאובזרים עם כל הכלים וחלקי החילוף הדרושים לנו כדי לזרז את תהליך ההחזרה לכשירות המבצעית" הוא אומר "כאן לא מתפשרים. הכלי פשוט לא חוזר לתפקד אם אנחנו לא מעניקים לו את הטיפול הראוי." חברו לעבודה, מבקר תחום הנשק רנ"ג מוטי דהן מספר כי על אף העבודה האינטנסיבית, הצוות רחוק מלהתעייף. "הצלחנו להחזיר לכשירות מלאה גדוד שריון שלם בתוך שעות ספורות, אנחנו עובדים בשיתוף פעולה עם חיילי הצוות של כל טנק וטנק. בגלל שהם חיים שם, בתוך הטנקים, אני מרגיש כאילו אני משפץ להם את הבית".

עיתון במחנה על אע"צ מאיר איפרגן ובוחני הפיקוד

אוגדה 560 במבצע 'חומת מגן'

אוגדה 560, אוגדת הצליחה של אריק שרון, האוגדות בזמנו של פיקוד הדרום היו אוגדות עם מורשת קרב מאוד עמוקה וחזקה, השתתפות בלא מעט קרבות הירואיים, האוגדה הורכבה מפלטפורמות מג"ח מיושנות -מג"ח 6-ג, היתרון בכך שהיו נחותים טכנולוגיים אך בעלי אמינות גבוהה.

לפני המבצע האוגדה ביצעה תרגיל גיוס פתע, עוברים מספר חודשים ואנחנו מוצאים את עצמנו בערב פסח במבצע 'חומת מגן', הפעלנו את חטיבה 8 קצין חימוש החטיבה דורון קוגמן, החטיבה יוצאת מההח"י, אירוע מעניין כשלעצמו, מספרים לך על ההח"י כקצין חימוש אוגדה, אתה מכין פק"לים מעבר משגרה לחירום, מסדרים, אתה מנסה להסביר לעצמך איך זה עובד, אבל אתה לא באמת מבין כי לא ניסית ולא ראית את זה. הנסיעה של חטיבה 8 על זחל משדה תימן עד צאלים עם אפס תקלות ומאה אחוז כשירות בהחלט מנפח את החזה למערך האחזקה. בהמשך חטיבה 8 מבצעת תעסוקה באזור עזה וחוזרת ואנו מבצעים החזרה לכשירות.

אלי"ם צביקה גפן

מבצע 'גשמי קיץ' חילוץ תחת אש

במבצע 'גשמי קיץ' פעלה חטיבת גבעתי באזור 'גבליה', גדוד 'רותם' ביצע פעולה של חישוב מטענים בעזרת דחפורי D-9. את המשימה ליוותה מחלקת החימוש של הגדוד בפיקודו של קח"ש הגדוד דוד גפן. בעיצומה של הפעילות התהפכו 3 דחפורים במטע זיתים. הכוחות שהו בשטח לחימה, רווי בחוליות נ"ט וצלפים. בתפקידי כקח"ש חטיבה הייתי מעורב בכל חילוץ מורכב, באותו רגע בו שמעתי על האירוע הגעתי בליווי נגד צמ"ה מגדוד ההנדסה 601, הצלחנו להפוך שני דחפורים תחת אש כבדה, הכוחות הלוחמים של הגדוד החזיר מכת אש מסיבית, בניסיון החילוץ של הדחפור הנוסף, נתקלנו בתקלת הנעה, נדרש היה לבצע פעילות תיקון בדחפור. ברגע שפרקנו מהכלים נשמע קול ירי, טיל RPG נורה לעברנו, נשמע קול פיצוץ אדיר – הטיל פגע בכף ה-D9. בנס לא נהרג אף חייל מהחוליה.

יצאנו החוצה בשיירת כלים כבדים מלווים בירי טילי RPG ונשק קל לעברנו.

סא"ל אבי יצחקי

חילוץ מורכב בעזה

יום חורפי אחד, בזמן שירותי כרמ"ד אחזקה בפיקוד נקראנו ע"י המחש"פ אל"ם דודו אלמקייס לסייע בחילוץ בעזה.

סא"ל יוסי דהן, ס.מחש"פ ואני יצאנו בשעה 30:4 לפנות בוקר לשטח. מצאנו כמות גדולה של כלים שקועים בבוץ עמוק. שרשרת חילוצים שהתחילה בבט"שית (רכב סיור לביטחון שוטף) ששקעה ליד הגדר, משאית מסוג 'ריאו-חץ' נקראה לחלצה ושקעה אף היא (עד גובה המנוף). בהמשך נשלח טנק לחלץ ושקע עד לגובה הקנה, דחפור D9 שהגיע בעקבותיו שקע אף הוא. מצב מורכב – אדמה רוויה ובוצית. על כך נאמר המשפט המפורסם 'אל תיכנס למקום שאינך יודע איך לצאת ממנו'. התארגנו במהירות, יצאנו לכיוון כיסופים ומשכנו טנק חילוץ.

בעבודה מאומצת עם צוות הטנק הצלחנו לחלץ את הדחפור. לאחר מכן כשפנינו מועדות לחילוץ הטנק, החלטנו לקצר דרך השדה בהליכה רגלית. איך שאני מתקדם באדמה הבוצית התחלתי לשקוע, רוסלן ויוסי שלפו אותי כמו בובת ראוה...

המשכנו בחילוצים עד 00:4 לפנות בוקר והצלחנו להוציא את כל הכלים ששקעו.

אם קצין החימוש הגדודי היה מביא נגמ"ש לחלץ את הרכב, כל זה לא היה קורה.

אל"ם אילן אליהו

מבצע 'גשמי חורף' - חילוץ תחת אש

במבצע חורף חם ביצענו ניצול הזדמנות מבצעי. החטיבה עשתה נוה"ק חפוז של 24 שעות בחטיבה הצפונית. במבצע הפשיטה השתתפו כוחות מחטיבת גבעתי וגדוד שריון מחטיבה 401. תוך 24 שעות קיבלה החטיבה אור ירוק לכניסה, זהו היה המבצע היחיד שהתרחש מאז גשמי קיץ. שנתיים שלא נכנסנו למבצע עומק בעזה. במבצע חימוש גבעתי וגדוד השריון 'עשת' שהיה בתעסוקה מבצעית בנחל עוז ביצעו הכנות לצל"מ. ביצענו נוה"ק אחזקתי מהיר למקרים ותגובות בדגש על חילוץ וגרירה.

לפנות בוקר אחרי ההתקפה דווח על 3 דחפורים ששקעו בכניסה לעזה ליד הגדר. מיד לאחר מכן רצף של תקלות ושקיעות בעיקר בטנקים וכלי צמ"ה כבדים. לאחר שהבנו שהעסק ביש והמצב מורכב לקחתי צוות של טנק חילוץ מחטמ"ר צפוני (אבי גולן קח"ש צפונית) והחלטתי להיכנס פנימה.

חילצנו חמישה דחפורי D-9 שהיו שקועים שקיעות עמוקות אחד אחרי השני בטור. בסיום נוכחנו לגלות תקלה בטנק בודד מרכבה סימן 4, המנוע נכבה ביציאה לשטחנו, אני ניגש לכלי עם טנק החילוץ כאשר בשלב זה כל חטיבת גבעתי יוצאת החוצה בתיאום עם המח"ט והקחש"א סא"ל גולן כראדי. לטובת אבטחת הטנק נשארים צוות לוחמים סמוך לבית העלמין צפונית לזיתון.

בשלב זה נותרו שלושה כלים בעזה, בודדים במרחב, נשארנו אני, בני מני"ע גדוד 'עשת' וצוות חילוץ. הקשר עם החטיבה נותק ובאותו זמן בני מתחיל לאבחן את התקלה בטנק ואני מבין שנותרתי לבדי, יצרתי קשר עם המ"מ שלא ישן כל הלילה ואמרתי לו כל מה שזו בכיוון הזה תירה צרור. במקביל בני זיהה תקלת מחשב וטען שאין בעיה של דלק. ביקשנו סיוע מנחל עוז, הגיע מחשב והטנק עדיין לא הניע, בדקנו דלק ועדיין הטנק לא מניע. לאחר שעתיים וחצי העסק נהיה מסוכן, הפכנו להיות בעיה מבצעית. סבלנותי פקעה ואמרתי לבני "נתק צלבים גוררים את הטנק". בני אומר לי "למרכבה סימן 4 אין צלבים, יש ידית ניתוק בלמים והיא נמצאת בנחל עוז", באותו רגע יוצא גייפ סיור מנחל עוז ומביא את הידית. אנחנו ערוכים לגרור את הטנק.

לפתע אנחנו מבחינים שכל הדרך לשטחנו רוויה בביצות. החלטתי לחבר את הטנק לשלושה דחפורי D-9 בטור. יצאנו לדרך ובתוך חצי שעה הגענו לגדר בריאים ושלמים. בחילוץ הזה נצרבה לי בתודעה העובדה שחילוץ במזג אוויר חורפי בתנאים של רצועת עזה הינו מורכב ובעייתי.

סא"ל משה ארצי

אירוע פציעתו של קצין חימוש חטיבה דרומית אמיר בן יאיר

נכנסתי לתפקיד קצין החימוש בחטיבה דרומית במהלך חודש מאי 2012. בתקופה זו ישבה החטיבה הדרומית בתוך רצועת עזה בסמוך לעיר הפלשתינאית "חאן יונס".

ביום שבת ה- 21/12/2002, הוחלט בחטיבה לבצע פעילות בחלקה הדרום מערבי של העיר "רפיח" (בסמוך לציר "פילדלפי").

הפעילות כללה את כוח הנדסה שנכנס לשטח הרצועה לצורך פעילות מבצעית. הכוח כלל רק"מ לאבטחה, דחפור לחציצה ודריילר (כלי הנדסי לביצוע קידוחים), במהלך הפעילות נתקע אחד הכלים.

הגענו לשטח לצורך חילוץ הכלי התקוע. החילוץ היה מורכב מאוד ונמשך לא פחות מ- 8 לילות. בכל לילה נכנס הכוח המחלץ לניסיון בודד אחד ומשלא צלח נערכו הכוחות המחלצים ללילה הבא. הסיבה למשך הזמן הארוך נעוצה בכך שהדריילר שהינו כלי גדול מימדים גם כן, היה תקוע בצורה קשה בעומק האדמה, היה מצוי באזור מאוים בירי נ"ט וירי צלפים ובנוסף לכך, היו מספר לילות ערפל בהם נאסר על הכוח המחלץ להיכנס לשטח.

בחילוץ זה השתתפו 6 דחפורים, באגר, נגמחון לאבטחה ונגמ"ש פיקוד בו שהו הכוחות המחלצים אשר היו תחת פיקודי.

בליל ב- 21/12/2002 בחצות ושלושים לערך הצלחנו לחלץ את הדריילר והחלנו בתנועה איטית לכיוון שטח מדינת ישראל. הדריילר שהיה רתום ל- 6 דחפורים נתקע מפעם לפעם באדמה רבה שהצטברה תחתיו ונדרש היה לצאת ולפנותה על מנת להמשיך בחילוץ. באחת הפעמים, רגע קצר לאחר חזרתי לנגמ"ש הפיקוד על מנת להמשיך בחילוץ, נורה טיל נ"ט מסוג RPG לעבר הנגמ"ש. הנגמ"ש מסוג קסמן משופר נפגע באזור עמדת המפקד בו שהיתי. למזלם של

כל השוהים בנגמ"ש הטיל חדר את מיגון הנגמ"ש פעמיים והותיר חור כניסה ויציאה. כתוצאה מכך נפגעת באורח בינוני בפני ובפלג גופי העליון. יתר המחלצים נפגעו באורך קל בלבד באוזניהם כתוצאה מעוצמת הפיצוץ. בשלב זה החלו יתר הכוחות בפעולות לפינוי לטיפול רפואי. מסוק הוזנק למנחת "כרם שלום" והעביר אותי למנחת ע"ג אמבולנס של גדס"ר הבדואי תוך כדי קבלת טיפול רפואי מרופא הגדודי.

בפציעה איבדתי את ראייתי בעין שמאל ואת היכולת לתפקד עם היד השמאלית, עברתי סדרה של ניתוחים ותהליך שיקום שנמשך כשלושה חודשים אשר בסיומו חזרתי לחטיבה הדרומית והמשכתי את התפקיד עד תומו.

סא"ל אמיר בן יאיר

שיפוץ בית הספר באופקים

ביחש"ם דרום, כל פלוגה הייתה חייבת בתרומה לקהילה. באותם ימים מצאתי ביה"ס בשם "הגבעה" באופקים ובו אולם ספורט שהיה מיועד להריסה ונמצא בסכנת קריסה. האולם לא היה פעיל מעל עשר שנים. סדנת צאלים קיבלה את המשימה, אני זוכר את המראה שנראה לעיננו כאשר נכנסנו בפעם הראשונה לאולם : דלתות סגורות, האולם היה עמוס באשפה, הקירות העלו עובש מהזנחה ארוכת שנים, המשימה הייתה מורכבת ומאתגרת. התחלנו לנקות בשיתוף עיריית אופקים, העבודה התבצעה יום ולילה, פירקנו סולמות, שיפצנו וצבענו את קירות ואף הגענו לתקרה, שיפצנו חלונות, דלתות, שירותים ומקלחות. עבדנו במשך חודש וחצי וסיימנו את המשימה בהצלחה מרובה. לא אשכח את הטקס המרשים בראשותו של ראש העיר, נאמתי מול כלל הנוכחים ומרוב התרגשות מנהלת בית הספר הזילה דמעות.

רניג דוד קבלו

קליטת האכזריות בחטיבת גבעתי

קליטת האכזריות בחטיבת גבעתי הייתה טראומה, החטיבה רצתה לקבל את פרויקט הנמר, הנמר ברח לנו בין הידיים.

לאחר אירוע 'זיתון' בו נגמ"ש נושא תחמושת של גבעתי התפוצץ, נאסרה הנסיעה בנגמ"שים, הכוחות נעו ב'פומות' ו'נגמ"חונים' ובהמשך ב'אכזריות'. קיבלנו אחריות על האכזריות ללא מעטפת אחזקתית. בקו היו אכזריות ואנשי גולני נתנו אחזקה עם נגדי עזה. הייתה התנגדות מצד מפקדי הגדודים בגבעתי לבצע הסבות.

באותם ימים החל הפיקוד בתכניות לביצוע מבצע ההינתקות, התרחיש התחשב במצב הסלמה והחטיבה נערכה לכך.

לאור עובדה זו, הצגתי למח"ט גבעתי תכנית המגדירה את דרך ההסבה של כל הגדודים לטיפול באכזריות מרמת הלוחם המבצעי ועד לאנשי האחזקה. ביצענו השתלמות גדולה מאוד שכללה מפקדים ואנשי אחזקה (אנשי אחזקה מגולני הגיעו ללמד את אנשי גבעתי).

בהשתלמות הוצגו תחומים רבים בהם נהיגה, אחזקה וחילוץ. קצין החימוש הראש דאז תא"ל חיים רונן הגיע לביקור והביע את התרשמותו.

לקחנו אחריות מלאה מרמת מח"ט עד הסגנים, הוגדר שיבוץ קרבי מלא. בוצעו קורסים (בשיטת ה-O.J.T הסמכה ביחידה) לנגדי החימוש, מהעמסה ופריקה, שלב יסוד עד שלב 10 על מנת שיתאפשר להם לבחון את הכלים.

קבלת האכזריות לחטיבת גבעתי הביאה להתעצמות משמעותית של מערך האחזקה, החטיבה עובתה בתקנים חדשים, מלאי חלפים, יכולת חילוץ ויכולות נוספות. מלחמת לבנון השנייה תפסה אותנו ברמה שאנו מוסמכים ומוכשרים לפעולות אחזקה באכזריות.

סא"ל אבי יצחקי

האמונה בטנק

פעילות שגרתית בעזה, טנק מג"ח נתקע לעיתים קרובות והצוות מגיע למצב קיצוני בו הוא חושש לבצע פעילות מבצעית, מפקד הטנק לא סומך על הטנק שלו. העובדה כי מפקד הטנק לא מאמין בכלי עליו הוא נלחם הפריעה לי מאוד, הייתי חייב להחזיר לו את האמון הזה. הגענו לטנק, שלפנו את המנוע, החלפתי צינורות דלק והכנסנו את המנוע חזרה. חשתי שעדיין אותו מפקד חושש לנסוע על הטנק, עליתי על הטנק ונהגתי בו עד המוצב, בנוסף השארתי לו את מספר הטלפון שלי. לאחר זמן מה התקשרתי אליו, הוא הגיב ואמר "קבלו, עכשיו אני סומך על הטנק". מקרה זה ריגש אותי, ידעתי שמפקד טנק במצב כזה בו אין אמון במערכות הטנק וביכולתו לבצע את המשימה הופך להיות מטרה.

רנ"ג דוד קבלו

מרכבה סימן 4 וסדנאות היחש"ם

טנק מרכבה סימן 4 נכנס ברוח סערה לצבא, מי שעסק באחזקת הטנק היו החברה האזרחית והמש"א בלבד, הייתה התנגדות נחרצת להעביר לסדנאות לאחזקת דרג ב'. בהיכרותי הרבה את התחום ידעתי כי טיפול בטנק בסדנא יאפשר עצמאות, חיזוק המקצועיות ויחזק את הסדנאות. ידעתי שאנחנו מסוגלים ולכן התעקשתי.

סגנית ראש מנת"ק דאז תמי פורת ויחיעם הרפו ראש רפ"ט היו המובילים בתחום החטכ"ים והאוטומטיבי. יחיעם ליווה אותי בכל שנות שירותי, למדתי ממנו המון ובעיקר מוסר עבודה ומקצועיות בלתי מתפשרת. כל דבר שרציתי קיבלתי כבר למחרת היום, הוא טיפל במגוון בעיות טכניות והיה נכס לצה"ל. הצבא איבד אדם יקר שבפעילותו הנמרצת הביא להתייעלות משמעותית וחיסכון של מיליוני שקלים.

בהמשך לבקשתי שאלה תמי שאלה האם אני מסוגל להקים עמדת הרצה לטנק מרכבה סימן 4. נערך דיון בראשותה בנוכחות אנשים נכבדים מהמש"א ואלו הסבירו איך אי אפשר להריץ מנוע בסדנא ומה המגבלות בכך.

אני ביקשתי תיבה של טנק, כאשר המיגונים היו על בסיס אמצעים של אוגדת עזה וכיבוי אש ממקורות היחש"מ.

הצלחנו לשכנע את תמי, קיבלתי טנק וככה התחיל התהליך לאחזקת דרג ב' לטנק מרכבה סימן 4 ביחש"מים.

התחלנו להתפתח ולרכוש ידע בתחום הסימן 4. מישל סבן התחיל לרכוש מקצועיות בסדנא עם בוחני נס"א. ובהמשך הדרך תקלות רבות שתוקנו ע"י דרגי ג' עברו לדרג ב'. זכור לי שרמח מע"מ איציה הגיע אליי לשתות קפה עם רע"ן חטי"כ עלי אבוריש. ביקשתי דבר אחד, לבנות עמדת הרצה לסימן 4 ביחש"ם. איציה הבטיח וקיים. בסיכום נכתב – תוך 3 חודשים העמדה אצל קבלו. לא האמנתי שזה יקרה כל כך מהר. תמיד האמנתי ביצירת יכולות עצמאיות, להפחית ככל האפשר את התלות בגורמים אחרים ולתת את מירב היכולות לדרגי השטח.

רנ"ג דוד קבלו

פיצוץ מנהרת תופת על חיילי קומץ

חודש נובמבר, שנת 2012, שעת לילה מוקדמת, חיילי קומץ בחטיבה הדרומית בעזה מתכוננים לפעילות תיקון הגדר. אני מתדרך אותם על שיטת העבודה, את פעילות כח האבטחה המלווה כולל מקרים ותגובות לתרחישים (ירי צליפה, נ"ט, פצמ"רים ועוד) ושיבוץ קרבי. לאחר מכן מבצע מסדר מלא על הכלים (מסדר אחרון לפני כניסה למרחב הגדר). בהמשך מבוצע תדריך של מפקד כח האבטחה ובו דגשים על האיומים הצפויים על אנשי החימוש, בהם ירי צליפה, ומרגמות.

הגענו לשטח, כלל הרכבים חנו עם החזית כלפי חוץ פרט לרכב הדיפנדר שלי ששימש אותי כרכב פיקוד בו נסע יחד איתי קצין ההנדסה החטיבתי טליע מוסטפה. בוצעה חלוקה לצוותים – בני מושקה הונחה לפקד על כח שיחליף עמוד גלאים שנפגע מרסיס, וובה קזאניץ היה אחראי על החלפת עמוד עגינה, אברהם אלוני המסגר אחראי על בניית הגדר מחדש ואלון דוד עסק בהחלפת כבל תקשורת עם הצוות השלישי.

במהלך העבודה אני מורה לקצין ההנדסה שיסובב את הדיפנדר עם הפנים כלפי חוץ, בדיעבד מצטבר שהוא החנה אותו בדיוק במקום בו התפוצץ המטען וכנראה שזה מה שהציל אותנו, הדיפנדר חטפה את כל ההדף.

כלל הקבוצות החלו בעבודה מהירה, עמוד העגינה הוחלף, עמוד גלאים וכבל הבקרה הוחלפו, בוצעה מתיחת תילים וחיבור התקשורת, ולפתע...

פיצוץ אדיר החריד את הסביבה כולה, האדמה כאילו פתחה את פיה ובור ענק נפער, חיילים אשר עמדו על קורת הרכב עפו אחורה מספר מטרים, כל החיילים בצוותים שכבו על הרצפה והכניסו את הראש בין הידיים עפ"י התרגולת, 'גשם' של אדמה ואבנים ענקיות ניתז לכל עבר (כמו גשם ביום בהיר), עמית חייל בחוליה מזהה רכב עף באוויר ואנשים שנפגעו.

הרכב הממוגן שנפגע במנהרת התופת

אלון רץ לתעלה ולפתע נהדף באופן פתאומי ומוטח על האדמה, ניגשתי אליו לאחר ששמעתי אותו צועק מכאבים, הוא אמר לי "מה זה?", בכל החיים שלי בגדר לא היה לי פיצוץ כזה", העליתי אותו לאביר תוך כדי שאני אומר לו " הדיפנדר שלי עפה באוויר" - מנהרת תופת התפוצצה בסמוך אלינו והעיפה את הדיפנדר עשרות מטרים לתוך עזה.

לאחר דקות ארוכות שנמשכו כנצח, שבמהלכם אני מנסה לאתר את כלל האנשים שלי, הבנתי שכל הכח נמצא והתחלנו בפעולת החילוץ

בזכות העבודה עם שכפ"צים וקסדות לאורך אנשינו יצאו עם נזק קל - אלון, אלוני ואליאור קיבלו מכות יבשות והועברו לטיפול רפואי.

לאחר שיצאנו החוצה ביצעתי שיחת מוטיבציה לכולם ואמרתי להם "אף אחד לא ישבור אותנו - אנחנו חוזרים וממשיכים לתקן את הגדר", לא אשכח את הברק בעיניים שלהם ואיך שכולם רצו לחזור ולעבוד.

בהמשך התברר לנו כי רכב הדיפנדר היה בדיוק מתחת למנהרת תופת, מחבלים הפעילו מטען שבעצמתו הרבה העיף את הרכב באוויר.

פשוט ניצלנו בנס.

אירוע זה היה אחד המניעים לפרוץ מבצע 'עמוד ענן'.

רס"ן ענן ג'אבר

התקנת תצפיות ב'צוק איתן'

במהלך מבצע 'צוק איתן' נתבקשנו להתקין אמצעי תצפית בנקודה מסוימת בגזרה. מרחב העבודה היה רווי בירי מרגמות ואיום חדירה ממנהרות. נכנסנו לעבודה עם אנשי המש"א (מרכז שיקום ואחזקה). אנשי המש"א ממפעל אחזקת אמצעי מודיעין שדה הינם השותפים הנאמנים לכל התקנה מורכבת של אמצעים ואלו אחראים על האחזקה בדרג ג', יחסי הגומלין ביניהם לאנשי האחזקה בגדודי האיסוף תמיד נשמרו והיו מצוינים. בהכנות למשימה עטינו שכפ"צים קרמים וקסדות. המשימה הייתה להתקין את המצלמה על תורן גבוה ולחבר תקשורת לאחור בסיב אופטי. כח אבטחה הגיע לאבטח אותנו בהתקנה. יצאנו לטפל בתקשורת בקרבת הגדר חשופים לירי צלפים ונ"ט. לפתע נשמעה שריקה חדה באוויר, מטח של פצצות מרגמות נורה לעברנו. יצאנו במהירות מהגזרה, יום למחרת חזרנו והמשכנו לעבוד בנקודה ושוב זיהוי של החמאס וירי פצצות מרגמה. עבודה של יום ארכה שבוע שלם, זאת תוך סיכום עצום לכוחות האחזקה. תוך כדי העבודה ביצענו התקנה של עמדת מכ"מ, ביצענו חיבור של העמדה במקום מוגן ומשם יצאנו לשטח לחבר את העמדה. לא הסכמתי שאנשים יטפסו לאור הסיכון הכרוך בכך והאפשרות להיפגע מירי צלפים, לבסוף טיפסתי על המנוף והתקנתי את המכ"ם. לאחר ההתקנה חזרנו לביצוע איפוס למערכת ולפתע שמענו פיצוץ אדיר, קפצנו אחורה בבהלה, היה זה ירי של טנק מכוחותינו.

עבודת טכנאי המוד"ש במהלך המבצע לוותה בסיכון אדיר, החיילים הפגינו אומץ ונחישות ועמדו בכלל המשימות שהוטלו עליהם.

רני'ג דן קקון

קקון דן – קצין האמל"ח של אוגדת עזה

כח ההתמדה

בשנת 1998, ציר חלקיק היה זה שהפריד בין רצועת עזה לישוב היהודי בגוש קטיף, לכל אורכו נמתחה גדר שעל אחזקתה היו אמונות חוליות קומץ של אוגדת עזה. בכל יום בשעות הצהריים התלמידים הפלסטינאים היו חוזרים מביה"ס וגונבים עמודי גלאים מהגדר. באותם ימים מח"ט הדרומית היה אלי"ם עימאד פארס. המח"ט אמר תמיד שמי שיתמיד ינצח. כטכנאי גדרות בחולית קומץ אני זוכר איך יום היינו מגיעים לגדר ומתקנים את הנזקים שנגרמו. פעם אחת הרסו הפלסטינאים קטע גדול של גדר באזור 'נצר חזני', עבדנו בצורה מאסיבית על הגדר יום ולילה ללא הפסקה. סיימנו את העבודה בתחושת סיפוק ושמנו פעמינו חזרה לכיוון האוגדה. לאחר מספר דקות קיבלנו דיווח דחוף ובו נאמר שכל מרחב הגדר שעבדנו בו התריע. מסתבר שכח האבטחה שנסע ב'אכזרית' ביצע סיבוב לא נכון וה'אכזרית' הרסה מקטע גדול בגדר, כל העבודה הייתה לשווא. כמובן שחזרנו לעבוד והחזרנו את הגדר לכשירות מלאה.

רני"ג דן קקון

פציעתו של קצין האמל"ח בעזה

בתיקוני הגדר חוונו אירועים של זריקת אבנים והרס בגדר, ערב אחד בזמן פעילות אחזקה הבחנו בשקט מוזר ומחשיד, הילדים התפזרו ולפתע הגיח אופנוע ועליו מחבל. המחבל החל בירי מאסיבי לכיווננו. ניסינו לתפוס עמדות מאחורי אביר חצי ממוגן עם כח מילואים שהיה איתנו. כח המילואים ירה לכיוון המחבלים וריתק אותם. יצאנו במהירות מהאזור. בבוקרו של היום הבא החלו מהומות באזור ישוב 'כפר דרום', נסענו קצין החימוש של החטיבה ואני על רכב החצצית (זחל"ד שזורק חצץ), כשהגענו ל'כפר דרום' הבנו שישנה מהומה לא קטנה – נשמעו קולות ירי, ראינו פצועים מוטלים על הרצפה וצוותים רפואיים באמבולנסים מנסים להציל חיים.

באותו רגע הבנו שהמשימה השתנתה, ירדנו מהחצצית שלא הייתה רלוונטית לאותו רגע, סייענו בהחלפת צמיגים לרכבים הפגועים, חילצנו רכבים ופינינו פצועים. אני זוכר שיצרנו צורת 'חי' מהאמבולנסים על מנת להקים מעין 'מגן' לטיפול בפצועים. אחד הרופאים ביקש

מאתנו להצטרף אליו על מנת לחלץ פצוע מקו האש. עלינו לגייף הסופה ודהרנו במהירות לעבר האירוע. נסענו לסוללה בה התנהל הירי. תוך כדי הנסיעה הרגשתי כאב חד ברגל, הבנתי שנפגעתי. ביצעתי חסימה עצמית עם היד, כל היד התמלאה בדם. למרות זאת המשכנו, בהגיענו לנקודה, ירד הרופא לאסוף את הפצוע. העלנו את הפצוע במהירות לאמבולנס, במבט ראשוני החליטו לפנות אותי במסוק לבית החולים סורוקה בבאר שבע. סירבתי בתוקף וביקשתי להגיע לאשקלון, פחדתי שברגע שאימי תשמע שנפגעתי היא תצא מיד לנסיעה מאשקלון לבאר שבע ובדרך היא עלולה להיפגע. לאחר טיפול ושיקום בבית החולים 'ברזילי' חזרתי עם קביים והמשכתי לנהל את חוליית הגדרות.

רני"ג קקון דן

פועלות תחת אש: שתי הקצינות מאחורי צוות חילוץ הטנקים

בין הפסקת אש להפסקת אש, בצה"ל לא לוקחים סיכונים ומתכוננים גם לאפשרות של הסלמה וחזרה להמשך מבצע צוק איתן, שעדיין, כפי שמדגישים בצבא, לא הסתיים. בשטחי ההיערכות והכינוס בעוטף עזה ממשיכים להכין את הכוחות והכלים. בין החיילים בולטות שתי קצינות מילואים מחיל החימוש, שעשו חיל במערכה ומתכוננות בשטח לכל תרחיש אפשרי. סרן רעיה גורדון וסרן סתיו גלעד הן מפקדות של מחלקות בצוות חילוץ.

בצוות של סרן גורדון נמצאים גיל דגן, סהר שבתאי, אלעד אבלגון, עידו אייל ואסף מועלם. בצוותה של סרן גלעד נמצאים ניר אשכנזי, ארז הוברמן, בוריס רחלין, נדב רחמים ויוסף סלאח. בהיותן חלק מצוות שחילץ תחת אש, הן הרגיעו את החיילים והיו להם לאוזן קשבת. אחת מהן אפילו אימצה גור כלבים טועה שנותר מאחור, בלב אזור הלחימה ברצועה.

סרן גורדון וסרן גלעד הן מפקדות על מחלקה בצוות החילוץ שכוללת מפקד טנק, מכונאי, מסגר (מרתך) ומפעיל - נהג. הן אחראיות על חלוקת התפקידים, התפקוד הכללי והאסטרטגיה לחילוץ של כל כלי וכלי. במסגרת המבצע הצבאי, השתתפו מחלקות החילוץ באירועים רבים ומורכבים, חלקם בעומק הרצועה, חלקם סמוך לגדר, ולעתים תחת אש חיה. הן לקחו חלק גם במבצעים "עופרת יצוקה" ומלחמת לבנון השנייה.

סתיו ורעיה

סרן גלעד (25) מירושלים, לומדת בימים אלו לתואר ראשון במדעי המוח באוניברסיטת בן-גוריון בבאר שבע. גלעד חלמה להיות לוחמת ורצתה להגיע לקרקל, אך בגלל הדאגה הגדולה של אמא, שלא אישרה לה להיות לוחמת, בחרה בחיל החימוש.

"אני בת יחידה ואמא שלי הייתה בלחץ היסטרי. היא ניסתה לתמוך בי אבלכל הזמן הרגשתי את הדאגה בקול שלה. פעם אחת היא נשברה ואמרה לי 'למה את לא יכולה להיות כמו כל הבנות, למה את עושה לי את זה?' והייתי צריכה להרגיע אותה", סיפרה סרן גלעד.

סרן גורדון (28) מעפולה, שמתגוררת כיום בגן נר, לומדת הנדסת מכונות בכרמיאל. באחד הלילות הוקפצו גורדון והצוות שלה למשימת חילוץ שני טנקים בתוך הרצועה. לאחר החילוץ, כשהיו בטוחים שהם אמורים לחצות בחזרה את הגדר, הוקפץ הצוות לפנות בוקר למשימה נוספת לחילוץ דחפור מסוג D9.

עבור המשימה הזו היה צורך להיכנס עוד יותר לעומק הרצועה, קרוב לאזור של שטח בנוי שבמהלך החילוץ החלו לירות ממנו לכיוונם והם נאלצו להשלים את המשימה תחת אש. לאחר החילוץ, בדרכם חזרה מהרצועה, חילצו טנקים נוספים.

חלק מהפעולות בעומק הרצועה

הגישה הנשית הייתה, כפי שהן מעידות, גם יתרון עבורן. הנוכחות של הנשים בשטח הציעה לחיילים כתף ומשענת בנושאים שלא בטוח שהיו מרגישים בנוח לדבר עליהם עם המפקדים. "זה טוב שיש נשים בשטח, כך יותר קל ללוחמים לשתף ולדבר על החששות שלהם ולספר על הגעגועים הביתה", אמרה סרן גורדון.

סרן גלעד הוסיפה לדבריה: "היה חייל שכשנכנסו לעזה הייתה לו התמוטטות עצבים. הוא נכנס ללחץ וחשש להיכנס פנימה. הוא אמר שהוא מפחד וחושב שאנחנו לא צריכים להיות פה ולא מבין למה הוא נכנס בכלל, אבל אחרי שיחה מרגיעה הוא התעשת די מהר".

הלוחמות של צוק איתן / עיתון מעריב

מודל אימונים חדש ב"חש"ם דרום

עד הגעתי לתפקיד, יחש"ם דרום ביצע אימון מלא עפ"י ההגדרה שנקבעה בעבר, האימון כלל את כלל פלוגות היחש"ם והתבצע בפרק זמן מוגדר. שיטה זו פגעה באימון בצורה משמעותית.

בניתי מודל אימונים חדש בו יתבצע תרגיל מפקדות מלא, גופים כמו יח' המשק המטכ"לי, מחלקות שינוע ואחרים יבוצעו במסגרת תרגיל אגד אחזקה.

השינוי המשמעותי הוא ביחס לפלוגות, פלוגה סדירה תבצע אימון פלוגתי אחת לשנה, מפקדי כיתות יבצעו אימון ייחודי.

יחידת חימוש קדמית במיל' תבצע אימון ייחודי הכולל אימון למפקדה ואימונים טקטיים ומקצועיים לפלוגה המסייעת.

מודל זה מאפשר תרגול משמעותי, בקרה וחניכה מלאים ויחס מלא לכל יחידה באימון.

אל"ם אלון שלמה

קצרים מהלב

אין כמו לעשות תפקיד במרחב הדרומי של מדינת ישראל, אין לי מושג מהו אותו הדבק, מהי אותה חיבה, גדלתי לתוך הסיסמאות האלו, כשהגעתי הבנתי שאלו לא סיסמאות אלא באמת פרקטיקה. יש סוג של קסם במקום הזה. יש כאן ארגון מדהים, ארגון פנטסטי.

אל"ם צביקה גפן

שמעתי סיפורים על הפיקוד, פיקוד חם משפחתי שכיף להיות בו, בדיעבד זכיתי להיות בפיקוד דרום, יש יתרון בלהיות בפיקוד שלא גדלת בו, מצד אחד להביא תהליכים טובים וחדשים שהתחככת איתם ומצד שני ללמוד את כל מה שנעשה ומתקיים בו.

אל"ם שחר גלעד

באינתיפאדה הראשונה, חשבנו על פתרון יצירתי איך מחזירים אבנים חזרה לעזתים, ישנה מכונה של החקלאים שמפזרת זבל פרות בשדות, קנינו חצץ גדול, התאמנו ביחש"ם את השיניים ובכל פעם שזרקו אבנים החזרנו להם חזרה עם החצצית. הבעיה הייתה שמאותו רגע לא היו חסרים אבנים לפלסטינאים.

אל"ם יחזקאל לולציי

אני זוכר ביקור של ראש אט"ל אלוף אילן בירן ביחש"ם הערבה, בדרך עבר בבית ספר לשריון, בסיכום הסיור בבית הספר קם מפקד הבית ספר אמי פלנט ואומר : 'תשמע המפקד, יש לי בעיה מאז שלולציי הגיע לפה', באותו רגע החוורתני כסיד, שואל אותו האלוף 'מה הבעיה?', המשיך אמי ואמר 'מאז שהוא הגיע לפה יש לי יותר טנקים מצוותים, הכל כשיר'

אל"ם יחזקאל לולציי

בתקופתי כמ"פ ביחש"ם היו מודיעים בהפתעה על ביקורת 'טיב תיקונים'. לעיתים ההודעה הייתה ביום שישי בבוקר על ביקורת מתוכננת ביום ראשון. אני זוכר מקרה בו הודיעו לנו ביום חמישי בלילה על ביקורת, באותו זמן הייתה הופעה של אמנים לאנשי הקבע ונשותיהם. חיכיתי שתסתיים ההופעה, קמתי ואמרתי – חברים זה המצב, באותו רגע קמו כולם, לבשו בגדי עבודה, הנשים רצו למטבח והכינו מטעמים לכולם, היה מרגש.

אל"ם רפאל חצרון

מענה ניתן לכלל היחידות 24 שעות ביום ובלילה בעבודה ובבית, הטלפון אינו מפסיק לצלצל ותמיד מחכה לצלצול הבא, כשהטלפון לא מצלצל רבע שעה אני מודאג שאינו מקולקל, אשתי שמכירה את תשובותיי מחייכת "אתה נשוי לצבא", יש מקרה מצחיק במהלך מבצע עופרת יצוקה הגעתי להתארגן בבית נכנסתי למקלחת והטלפון צלצל...הנמכתי את זרם המים ושמעתי את אשתי עונה "כן זאת הבעיה צריך להחליף מנוע...בגלל חנק נמוך" צחקתי הבנתי שכולם דרכי חיים את הצבא.

רניג דוד קבלו

בתחילת האינתיפאדה הרסו את גדרות המערכת, למעשה היינו צריכים לבנות את הגדר מחדש, האלוף מינה אותי כפרויקטור, התייצבתי בלשכת הרמטכ"ל, נציג פיקוד ונציג אט"ל לא הגיעו, הרמטכ"ל דאז שאול מופז לא התרגש ואמר ' מי שמבין שיכנס', ישבנו – הרמטכ"ל, רח"ט לוגיסטיקה תא"ל אלי אהרוני ואני ותכננו את הקמת הגדר, תהליך זה התקדם בסטאטוסים קבועים בלשכת הרמטכ"ל.

אלי"ם דודו אלמקייס

פיקוד דרום מצליח לגלגל עבודות מטה מקדנציה לקדנציה ורק להעצים אותן וזו חוזקה אדירה.

אלי"ם צביקה גפן

האנשים בפיקוד דרום מיוחדים, אנשים עם נשמה, לא רואים את זה בכל מקום, אולי השמש עושה את זה... אני זוכר שנשארתי שבת בתורנות והנגדים היו רבים ביניהם מי יזמין אותי לארוחת שבת.

אלי"ם משה סלמן

תוך כדי האינתיפאדה הראשונה הוקמה יחידת שמשון, היות ואיציק מרדכי היה אלוף פיקוד, הוא רצה יחידה קלה ניידת ומוסווית. הגיעו צוותים מוסווים, כלי הרכב היו מוסווים הצוותים הסתובבו עם אקדחים, הם פתחו תקנים ועל חשבון התקנים הסתובב כל המטה של הפיקוד עם אקדחים... לא הכרנו מצב כזה, מי הסתובב עם אקדח בפיקוד דרום? זה היה פיקוד של שלום, כל הדברים האלו לא היו קיימים.

אלי"ם יחזקאל לולציי

יום אחד קיבלנו דיווח על פומה שנפלה משביל ברפיח לתוך בריכת ביוב. כדי לחלץ היה צריך מישהו לצלול לתוך בריכת הביוב ולחבר את כבל הגרירה. אחרי יום וחצי אחד הנגדים אזר אומץ וביצע את המשימה. החומציות אכלה את כל הפלסטיקים והפומה נכנסה לשיקום עמוק במש"א.

אל"ם אילן אליהו

אנו מחויבים להחזיר לכשירות את הצל"ם בגזרה ולתת ביטחון ללוחמים על הכלים, לעיתים המענה ניתן תחת אש חיה ופצמ"רים שעפים לכל עבר. כאנשי חימוש לא ראינו את עצמנו אלא את הלוחמים בכלים. זאת העבודה שלנו, איננו גיבורים אנו עושים את הנדרש מאיתנו

רניג דוד קבלו

הכיף הגדול בתפקיד הזה הוא שאתה מסתובב במרחבים נפלאים, מי שמכיר את המדבר ומי שאוהב אותו מבין איזה כייף ענק להיות בו, לעיתים הייתי גומע כ-9000 ק"מ בחודש. עברנו בין מרכזי הטיפולים וקציני החימוש בכל המרחב ומנסים לפתור לאנשים את הבעיות בזמן אמת

אל"ם יהודה שלמון

אירוע 'גלגלים בוערים', אני זוכר את הברד"ם המצרי דוהר על הכביש תוך כדי ירי של מחבלים במקלע 0.5, הכלי עובר ליד בסיס 'כרם שלום' ויורה צרורות על מרכז הטיפולים, השעה 18:00 בערב. למזלנו לא שהה אף איש חימוש במקום. הקחש"א תדהר לב פונה אלי בחצי רצינות חצי צחוק "איימן! איך בכל יום אתה טוען ומתלונן שאנשיך עובדים עד שעה מאוחרת בלילה? עכשיו 18:00 ואין נפש חיה במרכז הטיפולים" גם במצבים כאלו ידענו לצחוק.

רס"ן איימן אלדקסה

כאשר טיפלתי בחיילים תכנית העבודה 'רצה'.

אל"ם יחזקאל לולצ'י

כשחייל שובץ למחנה חיון אמרו לו 'תשרת בחיון – כל היום תהיה ביס' הוא לא הבין שמדובר ביס של חול.

אל"ם יהודה שלמון

לקחתי את המחש"פ אל"ם דודו אלמקייס לסיור בגזרת הערבה, בדרך אמר המחש"פ – הדרך לא נגמרת. אמרתי לו " המחש"פ, אנחנו נוסעים באביר ממוגן עם קסדה על הראש מהאוגדה באילת עד מוצב 'גוזל', כאשר מגיעים – שוכחים מה המקצוע שלנו..." למחרת קיבלתי טלפון מלשכת המחש"פ להגיע לבוטיק ארז להתקנת גג קשיח לאביר. זה היה חלום שהתגשם.

רנ"ג אבי אברג'יל

תרבות היחש"ם מוכוונת לקוח, על כל מ"פ להכיר לפרטים את הגדודים בגזרה – הם הלקוחות המרכזיים. כך עבדנו ב'צוק איתן' וכך עובדים בשגרה. תרבות של העצמה, גיבוש, ערבות הדדית ואהבת חינם. היחש"ם מוביל בכל הפרמטרים.

אל"ם אלון שלמה

פיקוד דרום נתפס כפיקוד משפחתי, אחד הדברים שמשמחים אותי וגורמים תחושת גאווה הוא הביקור בגדודים שמגיעים לפיקוד לביצוע תעסוקה מבצעית. שם אומרים אנשי החימוש בצורה ברורה וגלויה 'המחש"פ – אנחנו מחכים לתעסוקה בפד"ס', כשאני שואל מדוע הם עונים 'כאן אנחנו מרגישים את האווירה המשפחתית והמחבקת'. יכול להיות שזאת החמימות של תושבי הדרום, כנראה שזה הדבק בפיקוד הזה.

אל"ם אילן אליהו

זכור לי מקרה בו הייתי מפקד תורן בפיקוד. הבן שלי היה לוחם בגבעתי כשנתיים בצבא, במסגרת תפקידו היה מבצע ליווי של שיירות ומשימות אבטחה שונות, הייתה תקופה של כוננות והוא לא יצא הביתה בערך חודש, במוצ"ש יצאה שיירה מאזור נצרים ומחבלים ביצעו עליה פיגוע. כמפקד תורן קראו לי מיידית לחמ"ל, הבנתי שיש לפחות 2-3 נפגעים קשה, ידעתי שהבן שלי שם והייתי במתח עצום, לאחר כשעה ארוכה קיבלנו את שמות הנפגעים, במהלך אותה השעה הייתי בחוסר וודאות נוראי, מצד אחד הייתי צריך לתפעל את האירוע, לעדכן אלוף ומפקדים ומצד שני לחוות את המתח הנוראי.

אל"ם משה סלמן

משימה מרכזית בתקופתי הייתה מענה לאיום של חדירה בגבול המערבי. בקו הבט"ש במרחב ניצנה הקמנו 4.5 ק"מ של עמודי ריילסים שהוטמנו באדמה. מפקד מרכז הטיפולים ואני ביצענו פעילות במשך חצי שנה, את אדני הרכבת הבאנו מרפיח – אורך של 11 מטר כל אחד, חתכנו אותם לשניים, ניידנו אותם במשאיות לאוגדה, חתכנו להם את הראש ועם באגר גדול הטמנו בתוך האדמה. מבצע משמעותי שבוצע על מנת להגן על הישובים באזור ניצנה כנגד חדירות.

אל"ם יהודה שלמון

בתקופתי כמחש"פ בערב ראש השנה כל הפיקוד נשאר בכוננות, אלוף הפיקוד היה יום טוב סמיה, אני זוכר שהיו 2 בניינים שמשם כל הזמן ירו על כוחותינו קראו להם התאומים. החליטו לפוצץ את 2 הבניינים, יום טוב סמיה לקח סידור של ראש השנה, עמד וקרא קטע מהסידור, קטע מרגש מאוד, באותה תקופה היו אמצעים חדשים שאפשרו לראות את הכוחות הלוחמים, ראינו את האירוע בשידור חי.

אל"ם משה סלמן

מחש"פים לדורותיהם

מצאנו לנכון לתעד את מפקדי החימוש בפיקוד, זאת מתוך הוקרה על פועלם, על כך שהרבה בזכותם מערך האחזקה הגיע למחוזות רחוקים, עם שאיפות והגשמה בפועל, ללא לאות ומתוך הקרבה אישית.

עברנו חוויה מעצבת כאשר הגענו לביתם של קציני החימוש ונחשפנו לחוויות והאירועים בתקופתם.

בפרק זה נגולל את קורות החיים של כל מחש"פ, אירועים מעצבים ושינויים ארגוניים בתקופתו.

וכאן המקום למסור תודה למפקדים, על הסבלנות, ההכנה המוקדמת והראיונות המוצלחים.

אל"ם אהרון נצר ז"ל בראיון לספר מורשת

קוראל מזוז

ניסן מזרחי

מפקדי חימוש פיקוד דרום לדורותיהם

1963-1961	אל"ם נצר אהרון
1969-1967	סא"ל אברהם פינקו
1972-1969	סא"ל יוסף ברוור (בר אור)
1974-1972	סא"ל פסח לבנת
1976-1974	אל"ם יורם לונדון
1978-1976	אל"ם אברהם ניניו
1980-1978	אל"ם יצחק אילון
1980-1982	אל"ם שמעון רוזנטל (רז)
1983-1982	אל"ם יוסף אוחיון
1985-1983	אל"ם צבי נאמן
1987-1985	אל"ם ישראל שמילוביץ
1990-1987	אל"ם רון אברהם
1992-1990	אל"ם יחזקאל לולצי
1995-1992	אל"ם רפאל חצרון
1998-1995	אל"ם יהודה שלמון
2001-1998	אל"ם משה סלמן
2004-2001	אל"ם דוד אלמקייס
2007-2004	אל"ם צביקה קראוס
2010-2007	אל"ם צביקה גפן
2013-2010	אל"ם שחר גלעד
2015-2013	אל"ם אילן אליהו

סא"ל נצר אהרון

כיהן כמחש"פ פיקוד הדרום בין השנים 1961-1963

אל אל"ם אהרון נצר ז"ל הגענו בימיו האחרונים.

גילינו מפקד שמתפאר בחיל החימוש, בעשייה הרבה, בתקופות בהם החל החיל את דרכו.

אהרון הציג את פועלו של מערך האחזקה בפיקוד הדרום בשנות שירותו כמחש"פ -1961-1963, התרגשנו אתו ונפעמנו מהמעמד.

בתאריך _____ נפטר אהרון נצר כחודש לאחר הריאיון – יהי זכרו ברוך.

מלחמות ישראל ואירועים מרכזיים:

מלחמת ששת הימים, מלחמת יום הכיפורים ומלחמת ההתשה.

אותות:

אות מלחמת ששת הימים, אות מלחמת יום הכיפורים ואות מלחמת ההתשה.

השירות צבאי:

אהרון שירת בנוטרים והיה מפקד מחלקה בהגנה.

אהרון התגייס לפני הכרזת המדינה בינואר 1948. בתפקידו הראשון כקצין חימוש בחיל האוויר עסק בתחומים רבים ובהם: מתן מענה אחזקתי לכלל סוגי המטוסים, ריכוז אמצעי הלחימה וניהול קורסי הצניחה הן בהיבט תוכנית לימודית והן בהיבט מיקומי הקורסים.

תפקידים נוספים אותם ביצע אהרון: מפקד גש"ח, מפקד יחש"מ דרום, מפקד ענף מפקדה ומפקד קורס קצינים בבה"ד 20.

אהרון הגיע לפיקוד דרום מבסיס חיל האוויר שהיה ממוקם ברמלה, שירת בפיקוד הדרום עוד לפני ש הוקמו יחידות. לפני הקמת היחש"מ הוקמה סדנה חימושית בבאר שבע, בתקופתו הימ"חים היו כח החימוש להכשרת הטנקים.

בכהונתו כמפקד יחש"מ – הורחב היחש"מ והוקמו סככות עבודה רק"מ ורכב, הובאו אמצעים, הוקמו מחלקות אופטיקה ואלקטרוניקה, מתקני הרצה למנועים ובוצעו הכשרות מקצועיות בתחום כלים הנדסיים ע"פ המלצותיו, השקפתו המקצועית וניסיונו האישי.

מענה אחזקתי בשגרה ולאחר לחימה כלל החזרת כלל הצל"מ לכשירות והתבסס בשיטת מענה פלוגתי שעבר מימ"ח לימ"ח.

מידי חודש היה מבקר בפיקוד הדרום הרמטכ"ל דאז יצחק רבין ז"ל, ביחש"מ נערך לכבודו מסדר כבוד, הוצגה כשירות הצל"מ, היערכות ומוכנות ללחימה.

מעבר לכשירות הסד"כ ראה אהרון חשיבות רבה בפיתוח וגיבוש כ"א, לאור זאת ייסד קבוצת כדורגל ותזמורת של היחש"מ, הוקם חדר אוכל משותף, ספרייה וחדר תרבות.

לקראת מלחמה אפשרית הוקמה בפיקוד דרום חטיבה ממוגנת הבנוייה מ-4 חטיבות שריון. אהרון שירת במלחמת ששת הימים בתפקיד קצין חימוש האחראי על כשירות הטנקים.

במלחמת יום הכיפורים הוכשרו 95% מהטנקים, אהרון תיאר זאת כהישג משמעותי בלחימה.

אהרון כיהן כמחש"פ דרום תחת פיקודם של אלופי הפיקוד דאז : אלוף צביקה זמיר והאלוף ישעיהו גביש. המטרה העיקרית הייתה מיצוב הפיקוד והעלאת הכוננות והכשירות ללחימה בכל התרחישים האפשריים, זאת ע"י פיתוח והרחבת הפיקוד בהקמת יחידות חדשות, גדודי חימוש בחירום (גש"ח), הקמת ימ"חים תוך הבנת הצורך למתן מענה מיטבי ללוחמים.

אל"מ יורם לונדון

כיהן כמפקד פיקוד הדרום בין השנים 1974 - 1976

מלחמות ישראל ואירועים מרכזיים:

מלחמת ששת הימים, מלחמת ההתשה, מלחמת יום הכיפורים ומבצע 'זעם האלי'.

אותות:

אות מבצע קדש, אות מלחמת ששת הימים, אות מלחמת ההתשה, אות מלחמת יום הכיפורים ואות מבצע שלי"ג.

השירות הצבאי:

אל"מ יורם לונדון התגייס לחיל החימוש בשנת 1956.

שימש כמפקד גש"ח עד שנת 1974 בעת שהייתה כפופה לסדנא גייסות 650 ובכפופות מבצעית לאוגדה 252 (הגש"ח הוקם כתוצאה מפריצת מלחמת ההתשה). האחזקה בגש"ח לא נתנה מענה אחזקתי הולם (2 פלוגות ברפידים וסדנא לזחלמ"ים ביחש"מ דרום), קבוצת סיור קחש"ר באותה תקופה דנו בדילמה איך להתארגן ולהיערך מיטבית בתחום האחזקתי באיזור סיני, הוחלט להקים גש"ח ניח להתשה וגש"ח נייד לאוגדה 252.

במלחמת יום הכיפורים כיהן כמפקד גייס (גייסות שיריון), מפקדת הגייס הפכה להיות מפקדת אוגדה 162, לקראת הצליחה נבנו תוכנית אחזקה הכוללת אחזקת ציר עכביש ולאחר הצליחה צומת צח. נתקבל סיוע וגיבוי פיקודי לאורך כל הלחימה.

בהמשך שירותו ביצע יורם תפקידי ע.קחש"ר לארגון וס.קחש"ר.

אהרון הועלה לדרגת אל"מ (דרגה אישית) ומונה למפקד חימוש דרום, תפקיד אותו מילא עד מרץ 1976.

שנות כהונתו של אל"מ יורם לונדון אופיינו בשיקום החיל לאחר מלחמת יום הכיפורים שהייתה מהמלחמות הקשות ביותר של צה"ל, אחת המטלות הכבדות ביותר שקיבל היתה להעמיד מחדש ובמהירות את הסד"כ בכשירות מבצעית וטכנית.

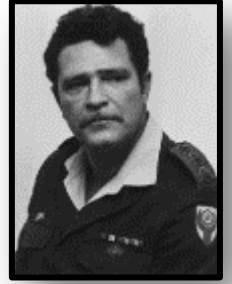
הפעילות הראשונה בה נקט יורם היתה הפיכת הגש"ח ליחש"מ סיני בו ניתן שירות אחזקתי לכלל יחידות המרחב. היחש"מ נבנה כגוף בעל יכולת ביצוע החזרה לכשירות ואחזקה עד הקו הירוק.

אנשי החימוש ביחידות הפיקוד עסקו בשיפוץ ושיקום מערכות הנשק והחזרה לכשירות בפרק זמן מינימלי מה שדרש מהם לעבוד ימים ולילות, תקופה קשה אשר הביאה לקריסה מבחינה מנטלית, יחד עם זאת הגיעו בשנת 1974 למצב בו פיקוד הדרום סיים את החזרה לכשירות בהצלחה.

יחש"מ דרום החל לבצע טיפולי ג' לטנקים מפיקוד מרכז וצפון, זהו היה ההישג המשמעותי ביותר למערך האחזקה בפיקוד באותם ימים. בנובמבר 1975 הוקם מערך התחזוקה וחיל החימוש נערך בהתאם, על רקע תפיסות לחימה חדשות המתבססות על צוותי קרב משולבים וניידים. לאחר מכן נערכה ביקורת מבקר המדינה אותה צלח החיל בהצלחה מרובה.

יורם ראה חשיבות רבה באיוש היחידות בבעלי מקצוע תוך תגבור היחידות ע"פ חשיבות ועדיפות.

בתקופתו הוקמה חוליית ביקורות פיקודית ותפקידה היה בדיקת כשירות הסד"כ ביחידות המרחב.

אל"מ אברהם ניניו

כיהן כמחש"פ פיקוד הדרום בין השנים 1976-1978

מלחמות ישראל ואירועים מרכזיים:

מבצע "יהונתן", מבצע "זעם האל", מלחמת ששת הימים, מלחמת ההתשה ומלחמת יום הכיפורים.

אותות:

אות מלחמת ששת הימים, אות מלחמת ההתשה, אות מלחמת יום הכיפורים

השירות הצבאי:

בשנת 1945 עלה אברהם ניניו לישראל מבולגריה, בשנת 1957 התגייס לחיל החימוש.

תפקידים עיקריים אותם ביצע: קח"ש גדוד 46, סמג"ד גש"ח (הגש"ח הוקם תו"כ מלחמת ההתשה), מפקד גש"ח, מפקד יחש"מ דרום, בהמשך הועלה לדרגת אל"מ ומונה למפקד חימוש פיקוד הדרום, תפקיד אותו מילא עד יוני 1978.

במהלך תפקידו עסק אברהם בהסגת הכוחות מסיני ע"פ הסכמי הפרדה וייצוב קו הגנה מסודר ומאורגן לאורך סיני (רמון א').

כאשר שימש כמפקד הגש"ח במשך שנה העיד על תקופה קשה בחוסר איוש תקנים, יחידות פרוסות בשטח לאחר מלחמת ההתשה, חיילים נדרשו לעבוד 12 ו-18 שעות בכל המוצבים ובפריסות השונות. לאחר תקופת מלחמת ההתשה החלו בשגרת אחזקה לסד"כ בסדנאות וביחידות.

אברהם יצא לקורס פיקוד ומטה, כשנה לאחר חזרתו התמנה למפקד יחש"מ דרום. משימותיו העיקריות כללו מיצוב שגרת טיפולים לסד"כ ובמקביל שיפור התנאים והתשתיות.

במלחמת יום הכיפורים פיקד על העברת סד"כ והגברת מוכנות לזחלמ"ים ומשאיות ח"ח, הוצאת כיתות אחזקה מהיחש"ם לסיוע אחזקתי בלחימה. לאחר המלחמה נותר שלל רב, נאספו תשתיות ובהן סככות שפורקו מהמצרים.

בתקופתו כמפקד חימוש פיקוד הדרום העיד ניניו כי האתגר הגדול היה ההחזרה לכשירות לצל"מ ביחידות הפיקוד.

אל"מ שמעון רוזנטל

כיהן כמחש"פ פיקוד הדרום בין השנים 1980-1982

מלחמות ישראל ואירועים מרכזיים:

פינוי סיני, מבצע ליטני, מבצע שלכת, מבצע 'זעם האל'.

השירות הצבאי:

בשנת 1956 התגייס שמעון רוזנטל לחיל החימוש.

תפקידים עיקריים אותם ביצע: קח"ש גייס, רע"ן שדו"ת במקחש"ר, ע.קחש"ר לארגון וסגן קחש"ר.

ביוני 1978 הועלה שמעון לדרגת אל"מ ומונה למפקד חימוש בפיקוד הדרום, תפקיד אותו מילא עד מרץ 1980.

בהסכם השלום בין ישראל ומצרים בשנת 1981 הסכימה מדינת ישראל להחזיר את השליטה בחצי האי סיני לידי מצרים, ולפנות את כל תושבי חבל ימית מבתיהם ובמקביל לשלם פיצויים לתושבים.

הפיקוד עסק בפינוי, היו התנגדויות רבות מצד האנשים, חלקם סירבו להשלים עם החלטת הפינוי.

במהלך תפקידו עסק בפינוי יתרת היחידות מסיני, משימתו העיקרית הייתה לתכנן בשלב הראשוני עזיבת סיני ומעבר לדרום, דילוג סדנאות, ימ"חים ומתקני אחזקה.

נדרש היה להעתיק את היחש"מ בסיני ולבנות אותו מחדש במרחב חיון.

שמעון מספר על אירוע מעניין שקרה בתקופה של פינוי חצי האי סיני: המצרים עצרו אוטובוסים של תיירים והכניסו אותם למחנה צבאי, התיירים שוחררו רק כשהיו בטוחים שישראל לא עושה להם "תרגיל" על החזרת האי סיני.

בתקופתו הוקמה פלוגת צמ"ה הראשונה וכמו כן כל הפלוגות צמחו וגדלו מבחינת שטח ומשאבים.

במקביל היו הסתננויות מסיני והפיקוד עסק בהגדרת אבני גבול מול הגבול המצרי, התקיימה פעילות שוטפת אך לא מאסיבית נגד המסתננים.

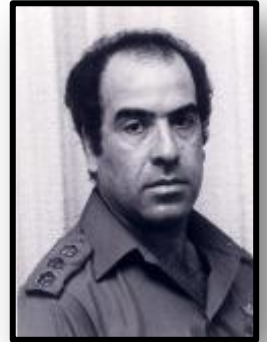
גזרת עזה באותה עת הייתה גזרה שקטה מאוד.

במהלך כהונתו כמחש"פ בוצעו שינויים אירגוניים בפיקוד: הקמת שני יחשמי"ים, הקמת פלוגת גבעתי בדרום וביצוע החלפת דגמים של טנקים ומג"חים.

האמל"ח המרכזי שהיה בשימוש באותה תקופה: טנקים, מג"חים, נגמשים, זחלנים, תותחים ובעיקר צמ"ה.

אל"מ יוסף אוחיון

כיהן כמחש"פ פיקוד הדרום בין השנים 1982-1983

מלחמות ישראל ואירועים מרכזיים:

מלחמת ששת הימים, מלחמת ההתשה, מלחמת יום הכיפורים ומלחמת שלום הגליל.

אותות:

אות מלחמת ששת הימים, אות מלחמת ההתשה, אות מלחמת יום הכיפורים, אות מבצע של"ג, אות השירות המבצעי.

השירות הצבאי:

בשנת 1955 עלה יוסף אוחיון לארץ ממרוקו, בשנת 1964 התחיל את שירותו הצבאי בקורס טיס ועבר לחיל החימוש.

תפקידים עיקריים אותם ביצע: מפקד סדנה בביה"ס לשריון, קח"ש גדוד שריון, מפקד בה"ד 20, קח"ש גייס, רמ"ד תורה (כתב את תורת חיל החימוש), קחש"א 252, שימש כמפקד יחש"מ דרום, הועלה לדרגת אל"מ ומונה למפקד חימוש פיקוד הדרום תפקיד אותו מילא עד שנת 1983.

במלחמת יום הכיפורים שימש יוסף כמפקד הכוחות החימושיים של מערך הצליחה בו פיקד על 200 אנשי חימוש. לאחר המלחמה דחה את לימודיו והתמנה לק. אחזקה ורק"מ בפיקוד, במסגרת תפקיד זה מימש תוכנית הכנסה להח"י של כ-80% מהרק"ם.

עד המלחמה כל הכוחות היו בגייס, הוקם מערך שריון, כ-1500 טנקים עברו לפיקוד הדרום. החמ"ל הפיקודי הוקם בגביל מערה, היו מאיישים את החמ"ל בתדירות דו שבועית מרבית המלחמה היתה בשטח.

בתחילת תפקידו כמפקד יחש"מ החלה הנסיגה מסיני, יוסף קיבל אחריות על סיני וערבה (13 פלוגות). במסגרת תפקידו כמפקד חימוש פיקוד הדרום עסק יוסף בשילוח כוחות הפיקוד ללחימה במסגרת מבצע שלום הגליל ובהחזרה לכשירות בסיום המבצע.

האמל"ח המרכזי באותה תקופה היה טנקים וזחלמים. יוסף הקים ביה"ס להשכלת יסוד ביחש"מ, היו מעל 300 חיילים שלא ידעו קרוא וכתוב, יוסף ראנה בקידום ופיתוח שלהם שליחות ומחויבות אישית. הרמטכ"ל דאז רפול היה מגיע בתדירות דו שבועית ובסיום כל מחזור היה מעניק אישית את התעודות לתלמידים.

יוסף הגדיר תוכניות אופק לקצינים ונגדים, יצר שיתופי פעולה טובים ובכך גרם לתפוקה רבה בקרב חיילי, נגדי וקציני הפיקוד.

אל"מ צבי נאמן

כיהן כמחש"פ פיקוד הדרום בין השנים 1983-1985

מלחמות ישראל ואירועים מרכזיים :

מלחמת שלום הגליל.

אותות :

אות מלחמת ששת הימים, אות מלחמת ההתשה, אות מלחמת יום הכיפורים, אות מבצע של"ג, אות השירות המבצעי ומבצע רגל עץ (1985)

השירות הצבאי :

בשנת 1960 התגייס צבי לחיל החימוש, תפקידים עיקריים אותם ביצע: מכונאי טנקים בסדנת גיסות 650, ממח"ג בגדוד 82, מפקד סדנת הובלה בקסטינה, מפקד סדנת בית נבאללה, קצין חימוש מתקן אימונים 500, שימש כמפקד יחש"מ מרכז עד שנת 1983, הועלה לדרגת אל"מ ומונה למפקד חימוש פיקוד הדרום, תפקיד אותו מילא עד שנת 1985. במלחמת יום הכיפורים הועמסו משאיות יר"ם, ציוד הוצא מהמחסנים ונשלח לכוחות בשטח.

צבי עסק בהקמת אוגדה 162, ארגון וסידור יחש"מ דרום מבחינת תשתיות ובינוי וסככות עבודה, ארגון פלוגה ד', בתקופתו הוקמו יחידות מעורבות יהודים ומיעוטים, בוצע רה ארגון אוגמ"ר 80, הקמת ביה"ס לשיריון וארגון אוגדה 252.

אל"מ ישראל שמילוביץ

כיהן כמחש"פ פיקוד הדרום בין השנים 1985-1987

מלחמות ישראל ואירועים מרכזיים:

מלחמת ששת הימים, מלחמת ההתשה ומלחמת יום הכיפורים.

אותות:

אות מלחמת ששת הימים, אות מלחמת ההתשה, אות מלחמת יום הכיפורים, אות מבצע של"ג ואות השירות המבצעי.

השירות הצבאי:

בשנת 1966 התגייס לחיל החימוש, תפקידים שימש כס. מחש"פ עד שנת 1985, הועלה לדרגת אל"מ ומונה למפקד חימוש דרום, תפקיד אותו מילא עד שנת 1987.

ישראל שמילוביץ היה סגן אלוף הצעיר ביותר בפיקוד דרום (את דרגת סגן האלוף קיבל בגיל 26).

בתקופתו הקימו את חטיבת גבעתי על בסיס סיירת 424 סיירת שקד והחלו לבסס אותה כחטיבת חי"ר בין השנים 1983-1985.

לאור הקמת החטיבה היו קיצוצים, לאחר מלחמת ההתשה סגרו את אוגדה 440 ו-252, הוקם יחש"מ ערבה שהיום כבר מאוחד עם יחש"מ דרום, בזמנו נבנתה סדנת הרכב לבקשתו ביחש"מ. הצעתו הייתה ביסוס היחש"מ ממחסנים של צבא בריטי למחסנים של שנות ה-80 והחלו עם המבצע.

האמל"ח המרכזי שהיה באותה תקופה היו מרכבות סימן 1 ו-2, וטרקטורים.

האתגר המרכזי כמחש"פ היה הקמת סדנת הרכב. בזמן זה בוצעו עבודות מטה על מנת לסגור את פיקוד הדרום ולאחד אותו עם פיקוד מרכז, אך תמיד עזה הצדיקה את קיום פיקוד הדרום.

אל"מ רון אברהם

כיהן כמחש"פ פיקוד הדרום בין השנים 1987-1990

מלחמות ישראל אירועים מרכזיים :

מלחמת ששת הימים, מלחמת ההתשה, מלחמת יום הכיפורים, מבצע של"ג, האינתיפאדה הראשונה, מבצע כחול וחום 1988

אותות :

אות מלחמת ששת הימים, אות מלחמת ההתשה, אות מלחמת יום הכיפורים, אות מבצע של"ג ואות השירות המבצעי.

השירות הצבאי :

בשנת 1967 התגייס רון אברהם לחיל החימוש כמכונאי שרמן, שירת בתפקידים : ממח"ג בשיבטה, במלחמת יום הכיפורים תיפקד כע.קצין חימוש באוגדה 146 – האוגדה נלחמה ברמת הגולן וירדה לסיני, קצין חימוש ביה"ס לשריון בסיני, מפקד קק"צ, קצין חימוש בחטיבת שריון, רע"ן מפקדים, שירת כמפקד יחש"מ עד שנת 1987, הועלה לדרגת אל"מ ומונה למפקד חימוש דרום, תפקיד אותו מילא עד שנת 1990.

במהלך תפקידו, פרצו מהומות ברצועת עזה (ספטמבר 1989) והתפשטו תוך זמן קצר גם ליהודה ושומרון. האלימות והמרד כונו עד מהרה "אינתיפאדה" בפי הפלשתינים, בעזה ישבה חטיבה וגדודי מילואים – גדוד בגזרה הצפונית, גדוד בעיר עזה וגדוד ברפיח. בכל פעילות כמות הרכבים הייתה כ-4 כלי רכב ובתקופת האינתיפאדה כ-1200 כלי רכב, הפיקוד נדרש למגן את הרכבים מפני זריקות האבנים, הייתה כמות עצומה של פנצ'רים בכלי הרכב כ-150 פנצ'רים ביום, החלפת הגלגלים התבצעה בשטח מסביב לשעון, היחש"מ שועבד לטובת תיקון התקרים ומתן מענה אחזקתי בגזרה. תוך כדי בוצע מיסוד תחום האחזקה בעזה – מחטיבה לאוגדה בהיבט תקנים, אמצעים ומרכזי טיפולים, ברפיח הפלגה התעצמה

לסדנה – בסדנה היו עובדים ערבים אשר סומנו כמשת"פים, הדילמה בהעסקתם באותה תקופה הייתה קשה מאחר והיה חשש שיחזרו ויבצעו נזקים בכלים.

צה"ל ניצב בשטחים מול מאבק אלים, צבאי במהותו, אך אזרחי באופיו, שהיה שונה מהפעילות החבלנית עימה התמודד בעבר. ה"אינתיפאדה" חייבה את צה"ל לפתח אמצעים ודרכי חשיבה חדשים, כחלק מכך בוצעה אחזקה בשטח בנוי אשר היוותה אתגר לכוחות האחזקה והוקם לוט"ר אילת באוגמ"ר 80.

אל"מ יחזקאל לולצ'י

כיהן כמחש"פ פיקוד הדרום בין השנים 1990-1992

מלחמות ישראל אירועים מרכזיים:

מלחמת ההתשה, מלחמת יום הכיפורים, מבצע שלי"ג ומלחמת המפרץ הראשונה

אותות:

אות מלחמת ההתשה, אות מלחמת יום הכיפורים, אות מבצע שלי"ג ואות השירות המבצעי.

השירות הצבאי:

בשנת 1968 התגייס יחזקאל לחיל החימוש, שימש כמפקד יחש"מ 674 עד שנת 1990, הועלה לדרגת אל"מ ומונה למפקד חימוש דרום, תפקיד אותו מילא עד שנת 1992.

במהלך תפקידו, פרצה מלחמת המפרץ, טילי סקאד פגעו במרכזי האוכלוסייה וגרמו להרוגים, פצועים ונזקים כבדים לרכוש. מחשש לנפילת טילים נושאי ראשי נפץ כימיים - נצטוו כל תושבי המדינה להסתגר בחדרים אטומים, חיל החימוש עסק במיגון ומענה אחזקתי.

מירב תפקידיו ביצע בפיקוד הצפון, יצא ללימודי פו"מ עם חזרתו הוצב כקח"ש באוגדה 162 בפיקוד המרכז אך סירב (רצה להיות מוצב כס.מחש"פ צפון), הוצע לו תפקיד ס. מחש"פ.

תפיסתו הייתה עבודה ישירה מול הקח"שים במרחב תוך שינוי התנהלות ושיטות עבודה.

לאחר כ 3 חודשים מתחילת תפקידו החלה האינתיפאדה הראשונה לאחר דריסת 2 חיילים בעזה. הפיקוד נכנס לתהליך מואץ, בתקופתו הפיקוד היה קטן מאוד ולא ייחסו לו חשיבות גדולה המיקוד היה בפיקוד הצפון. הוזרמו כוחות סדירים וכוחות מילואים, הפיקוד לא היה ערוך מבחינת כ"א, חלפים והכשרות. כל צל"מ שהתווסף דרש אחריו שירותי אחזקה. התמודדות בעזה הייתה מול זריקות אבנים .

הנחיית האלוף לחימוש הייתה מיגון כלי הרכב - כלל אמצעי המיגון במצל"ח "רוקנו" לטובת משימת המיגון, מחלקת הייצור עסקה בייצור מיגוניות. העזתים פיזרו מסמרים מכופפים שגרמו לפנצ'רים בוצעה רכישה צמיגים משוריינים.

פיקוד דרום התעצם בעקבות האינתיפאדה, הוקצו משאבים רבים (אמצעים וחלפים, צל"מ וכ"א). החימוש אף נתן מענה בתחום הגדרות. בסדנת הזחל"מים בעזה עבדו ערבים אשר נתנו שירות אחזקתי לגזרה. החלה תסיסה בקרבם כאשר בני משפחתם נהרגו או נעצרו החלו נקמות ובעקבות זאת הופסקה עבודתם בסדנת הזחלמ"ים, במקומם הובאו חיילים מקורסים. באותה תקופה הוחלט שכלי רכב בגזרת עזה לא יורשו להיכנס למדינת ישראל ולכן הוקם משרד רישוי צה"לי בעזה.

יחזקאל עבר לחיון כמפקד יחש"מ ערבה, בתקופתו המוטיבציה ומורל החיילים היה נמוך, יחזקאל ראה אתגר וחשיבות בהעלאת המוטיבציה וטיפול בפרט והחל בבניית מועדונים, שיפוץ חדרים, שירותים וחדר האוכל, הקפיד על מתן קשב ויחס אישי לחייל תוך זמן קצר הפכה היחידה למקום מבוקש והתפוקות גדלו.

בתקופתו החלו אימוני כוחות שריון, באליש בצאלים הפכה למחנה אימונים צה"לי ביה"ס מ"כים עבר מהצפון לדרום.

יחזקאל החל את שירותו כמחש"פ בפיקוד הדרום באפריל 1990, במסגרת תפקידו ביצע כתיבה והתאמת התוכניות האופרטיביות לתרחישים האפשריים הצפויים לפיקוד דרום. בשנת 91 החלה מלחמת המפרץ הראשונה, העיסוק המרכזי בפיקוד היה בתכנון האופרטיבי. ס.הרמטכ"ל דאז אהוד ברק היה גאה בהתארגנות ומוכנות הפיקוד.

גבול מצריים התרחשו הברחות אמל"ח, אוגמ"ר 80 עובתה ושוקמה והפכה לאוגדה חזקה, אוגדה 252 שימשה כאוגדת קו ליחידות סדירות.

בתקופתו פיקוד הדרום התעצם וקיבל חשיבות ותמיכה רבה, חימוש פיקוד הדרום נחשב לעוצמתי, דומיננטי וחזק.

אל"מ רפאל חצרון

כיהן כמחש"פ פיקוד הדרום בין השנים 1992-1995

מלחמות ישראל אירועים מרכזיים :

מלחמת ההתשה, מלחמת יום הכיפורים, מבצע של"ג ומבצע 'דין וחשבון'.

אותות :

אות מלחמת ההתשה, אות מלחמת יום הכיפורים, אות מבצע של"ג ואות השירות המבצעי.

השירות הצבאי :

בשנת 1966 התגייס רפאל לחיל החימוש, שימש בתפקידים: קצין חימוש 9 בסיני, מפקד פלוגה ביחש"מ, קצין חימוש חטיבה 14 בסיני, קצין אחזקה פיקוד דרום, קצין חימוש באליש ורע"ן שדה במקחש"ר. שימש כס.מחש"פ דרום עד שנת 1985, הועלה לדרגת אל"מ ומונה למפקד חימוש דרום, תפקיד אותו מילא עד שנת 1995.

במלחמת יום הכיפורים שירת כקצין חימוש גדוד 9, משימת הגדוד הייתה הכשרת הטנקים, מלחמה קשה אשר הותירה ברפאל טראומה אדירה. לאחר המלחמה החלו בשיקום הגדוד מבחינה מורלית - היציאות הביתה היו בתדירות חודשית, הייתה חשיבות רבה לתמיכת וליווי המשפחות השכולות.

במסגרת תפקידו כמפקד פלוגה 831 נתנה הפלוגה מענה אחזקתי למג"חים של אוגדה 252, כ"א היה מרכיב משמעותי בעיניו ולכן דאג להיות מעורב ולבצע ביקורי בית עיתיים אצל חייליו.

מלחמת לבנון הראשונה התקיימה כשהיה קצין חימוש 14, רפאל יצא למלחמה עם שלושה גדודי טנקים וגדוד חי"ר הענה האחזקתי ניתן בשטח ובמקומות שהוגדרו, בסיום המלחמה בוצעו טיפולי ב' - טיפולים מעמיקים בכלים.

רפאל מילא מקום המחש"פ אלי"מ יחזקאל לולצ'י כחמישה חודשים בהיעדרו מפציעה. במהלך כהונתו כמחש"פ דרום, התקיים מבצע "דין וחשבון" במהלך המבצע הופגזו בצורה מאסיבית יעדי מחבלים מצפון לרצועת הביטחון. במהלך המבצע החימוש תמך את הכוחות הלוחמים.

רפאל נתבקש ע"י אלוף פיקוד הדרום להכין עתודות וחטיבות כח במידה ויידרש סיוע בניפוק.

שינויים ארגוניים בתקופתו: הקמת מרכזי טיפולים, עמ"ט להקמת תשתיות לגדר אלקטרונית בעזה, הקמת חוליית גדר קידמית, מיגון כלי רכב לירי, אחזקה לבק"ש – הקמת מעבדה ביחש"מ.

אמל"ח חדש בתקופתו – מרכבה, תפקידו העיקרי – שמירת כשירות הימ"חים שזהו הצל"מ המרכזי של פיקוד הדרום. רפאל חצרון ראה חשיבות רבה בטיפול בפרט מבחינה אישית ומקצועית.

אל"מ יהודה סלמון

כיהן כמחש"פ פיקוד הדרום בין השנים 1995-1998

מלחמות ישראל ואירועים מרכזיים:

מלחמת של"ג, מבצע "ענבי זעם", מבצע "שירת הצפצפה".

אותות:

אות מבצע של"ג ואות השירות המבצעי.

השירות הצבאי:

בשנת 1974 התגייס לחיל החימוש, שירת בתפקידים: קצין חימוש גדוד 195, ע.קצין חימוש 252 בלבנון, קצין חימוש חטיבה, קצין חימוש אוגדה 252 בקציעות, מפקד יחש"מ חיון וס.מחש"פ דרום.

בשנת 1995 הועלה לדרגת אל"מ ומונה למפקד חימוש הדרום, תפקיד אותו מילא עד שנת 1998.

בהמשך שירתו אל"מ יהודה סלמון כיהן בתפקיד מפקד בה"ד 20 בין השנים 1998-2002. יהודה החל את תפקידו הראשון בפיקוד הדרום, כקצין חימוש גדוד 195 בסיני, תפקיד זה הביא למיצוי יכולותיו הניהוליות והפיקודיות בגזרות הבט"ש והיווה מרכיב משמעותי להמשך הקריירה הצבאית.

בתקופתו התקיימה לראשונה בצה"ל - השתלמות צה"לית בפריסת הגש"ח,

במסגרת ההשתלמות בוצעה פריסה מלאה של כלל הפלוגות, היסע - נסיעת מבצעים, תיקוני שטח לכלים והשתלמות חילוץ שנערכה באוגדה 252, במסגרת ההשתלמות בוצעה עבודת מחקר מעמיקה בתחום ניתוח תקלות לסד"כ שהשתתף במלחמת יום כיפור, לצורך ניתוח

התקלות תוחקרו כ-300 קציני חימוש על האירועים והתקלות בגזרתם במהלך המלחמה, המידע אומת מול ארכיון צה"ל.

בהמשך תיפקד כעוזר קצין חימוש באוגדה 252 בלבנון, במסגרת תפקידו בגבול הבט"ש הוקמו בניצנה עמודים באדמה, כדי להגן על היישובים נגד חדירות מחבלים, פעילות זו נמשכה כחצי שנה.

בתקופתו נקלטו באוגדה טנקי 6 ג' ולראשונה הרכיבו ארטישוק על הטנקים באוגדה בפיקוחו.

אמל"ח חדש אשר נקלט במרחב הפיקוד: מרכבות סימן 1 ו-2, טנקי גישור ואמצעי ראיית לילה.

לבעלי התפקידים בוצעו הסמכות, הכשרות והדרכות לאמל"ח החדש.

שינויים ארגוניים בתקופתו: פירוק יחש"מ ערבה, הקמת חטמ"ר נוסף בעזה והקמת מוצבים נוספים על קו גבול מצריים, עיצוב וחיזוק דרג א' במענה אחזקתי בכל תוואי.

פיקוד הדרום היה ייחודי בגלל גודלו ותפקידיו המרכזיים, כלל יחידות צה"ל התאמנו בבאליש – ביה"ס לאימונים. כ"א היה מקצועי אנשים מיוחדים שעבדו מהלב וראו חשיבות רבה לתפקידם מה שהוכח בביקורות שבוצעו במרחב הפיקודי.

אל"מ משה סלמן

כיהן כמחש"פ פיקוד הדרום בין השנים 1998-2001

מלחמות ישראל ואירועים מרכזיים:

מלחמת יום הכיפורים, מבצע של"ג והאינתיפאדה השנייה.

אותות:

אות מלחמת יום הכיפורים, אות מבצע של"ג ואות השירות המבצעי.

השירות הצבאי:

בשנת 1973 התגייס משה סלמן לחיל החימוש, שירת בתפקידים: עוזר קצין חימוש בשיבטה, עוזר קצין חימוש באוגדה 94. משה בחר לסיים את הקריירה הצבאית והשתחרר מצה"ל, החל את חייו האזרחיים ותוך זמן קצר נקרא לשוב לצבא. שירת כמפקד יחש"מ 638, בשנת 1995 הועלה לדרגת אל"מ ומונה למפקד יחש"מ דרום - משה ראה אתגר בעיצוב תדמית היחש"מ בוצעו שינויים בתהליכי העבודה ונמדדו מדדי הביצוע בסדנאות כחלק מחשיפות השיפור והפקת הלקחים.

בשנת 1998 מונה למפקד חימוש הדרום, תפקיד אותו מילא עד שנת 2001.

במהלך כהונתו פרצה האינתיפאדה השנייה ואירועי אוקטובר 2000, אירועים אשר חייבו מאמץ אחזקתי מוגבר ברצועת עזה ובסביבותיה.

בתקופתו בוצעו שינויים ארגוניים בצבא צימצום המשאב האנושי, יחידות, סד"כ בסדיר ובמילואים.

משה ראה חשיבות רבה בהיערכות ומוכנות קליטת כ"א ושיבוצים בתפקידים במתן מענה בבט"ש ובחירום. ביחש"מ הוקם ענף הפעלה הוקם ענף הפעלה.

גזרת עזה הייתה במיקוד הצבא, באותה תקופה היו הפרות סדר משמעותיות - העזתים זרקו אבנים ובקבוקי תבערה לעבר שיירות הצבא. משה נדרש להבאת כלים ממוגנים (רכב ורק"ם) לכניסת הלוחמים לאיזור נצרים.

אוגדת עזה התעצמה ברק"ם כחלק ממוכנות אחזקתית ושמירה על ביטחון התושבים באזור. האמל"ח המרכזי: נגמחונים, פומות, מרכבות סימן 1 ו-2 ומג"ח.

באותה תקופה הוכנסו אמצעים רבים, הייתה רגישות בצמצום כ"א תוך ראייה שהפגיעה באנשי הקבע תהיה מזערית.

משה מציין כי תפקידו כמחשפ עיצב את אישיותו מבחינה אישית ומקצועית, האנשים עבדו מהנשמה, ערכיים ושאפתניים, מערך האחזקה היה מיוחד וייחודי, אמינות הייתה מעל לכל. בתקופתו בוצעו גיבושים יחידתיים (פעילויות חברתיו) מה שתרים לאיחוד ורצון להמשיך ולשרת במסגרת הצבאית.

אל"מ דוד אלמקייס

כיהן כמחש"פ פיקוד הדרום בין השנים 2001-2004

מלחמות ישראל אירועים מרכזיים :

מבצע של"ג, מלחמת "לבנון השנייה", מבצע "סכין קהה", מבצע "תיבת נוח", מבצע "חומת מגן", מבצע קפיצת מדרגה", מבצע "דרך נחושה" ומבצע "קשת בענן".

אותות :

אות מבצע של"ג, אות השירות המבצעי ואות מלחמת "לבנון השנייה".

השירות הצבאי :

בשנת 1980 התגייס דוד לחיל החימוש, שירת בתפקידים : קצין חימוש גדוד 188, קצין חימוש אוגדה 36, קצין חימוש חטיבה 7, מפקד פלוגה 704 בשמשון, קצין חימוש 360, מפקד יחש"מ 703, מפקד בה"ד 20.

בשנת 2001 הועלה לדרגת אל"מ ומונה למפקד חימוש הדרום, תפקיד אותו מילא עד שנת 2004.

בתקופתו בוצעה בניית גדר הבט"ש בעזה, בוצעה פעילות משולבת בבט"ש טנקים ונגמ"שים נ"ט, הכנסת הנגמחונים לעזה (עקב אירועי המטענים), דיגום הפומות, פינוי סככות באוגדה 560, בניית גדרות המערכת, הכנסת גדודי שריון, בניית עגלות להובלות חומרי נפץ בסיוע המש"א.

הייתה עלייה מאסיבית בתחום הצמ"ה והכלים הממוגנים. כל המבצעים בגזרת עזה בוצעו עם כלים ממוגנים, בוצעה העלאת כשירות הח"י בימ"חים.

במהלך כהונתו של דוד בוצעו שינויים ארגוניים : סגירת אוגדה 560, איחוד יחש"מים דרום וערבה, הקמת מנועייה ביחש"מ.

הפיקוד הוסמך ל- ISO 9001, דוד האמין בתחום האיכות ככלי לשליטה ובקרה בתהליכי העבודה.

בוצעו השתלמויות חילוץ במרחב הפיקודי – תורת החילוץ לחיל החימוש נכתבה בפיקוד הדרום.

בוצעו פעילויות תרומה לקהילה בכלל יחידות הפיקוד כחלק מחיזוק ותרומה למסגרת האזרחית, הפעילות הבולטת הייתה פתיחת אולם הספורט בבית הספר אופקים לאחר 12 שנים שהאולם נסגר (ליקויי בטיחות). בתחום כ"א השקיע בטיפוח ופיתוח נגדים וקצינים.

תא"ל צביקה קראוס

כיהן כמחש"פ פיקוד הדרום בין השנים 2004-2007

מלחמות ישראל ואירועים מרכזיים :

מלחמת "לבנון השנייה", מבצע "ימי תשובה", מבצע "גשם ראשון", מבצע "שמייים כחולים", מבצע "מכת ברק", מבצע "הבאת ביכורים", מבצע "גשמי קיץ" ומבצע "שינוי כיוון".

אותות :

אות מבצע של"ג, אות השירות המבצעי ואות מלחמת "לבנון השנייה".

השירות הצבאי :

בשנת 1982 התגייס לחיל החימוש, שימש בתפקידים : מדריך קד"צ, מפקד פלוגת בית הילל, קצין חימוש אוגדת איו"ש.

בשנת 2004 הועלה לדרגת אל"מ ומונה למפקד חימוש הדרום, תפקיד אותו מילא עד שנת 2007.

בהמשך שירתו מילא תא"ל צביקה קראוס תפקידי מפקד מצל"ח וקצין חימוש ראשי.

החודשים הראשונים כמפקד חימוש הדרום שימשו לטובת למידה של פיקוד חדש תוך כדי ליווי פעילות מבצעית מאסיבית בגזרת עזה. במהלך הפעילות מתחילה להתגבש תובנה על יציאה מעזה והחלו מדברים על ההינתקות.

איום נוסף בגזרת אוגדה 80 היה בחדירות מסתננים, בעקבתו הוקם חטמ"ר שגיא ועוצבה מחדש הגזרה המערבית מחדש, כל זאת הביא לקליטת סד"כ חדש בפיקוד.

העיסוק המרכזי של הפיקוד באותם ימים היה משימת ההינתקות, משימה לא קלה, תהליך מורכב ועמוס ריגשית.

תוך כדי ההינתקות תוכננה איך תיראה הגדר בניית מכשול חדש.

במהלך תפקידו של צביקה פרצה מלחמת "לבנון השנייה", ב- 25/06/06 נחטף החייל גלעד שליט לתוך רצועת עזה ובעקבות כך יצא צה"ל למבצע "גשמי קיץ" בגזרת הדרום. כשבועיים לאחר מכן ב- 02/07/06 הותקף סיור של צה"ל בגבול הלבנוני, בו נחטפו החיילים אלדד רגב ואהוד גולדווסר. אירועים אלו הביאו את מדינת ישראל וצה"ל להחלטה לצאת למלחמת לבנון השנייה.

בזמנו עוצב הלוגו החדש של מערך האחזקה והטכנולוגיה בפיקוד הדרום. אלה היו ימים טובים למערך האחזקה הפיקודי בחיל החימוש. בתחום כ"א "הזרוע הדרומית", עותדו קצינים טובים לפיקוד הדרום תוך העברת קצינים בין פיקודים, אחת מההצלחות של הפיקוד הייתה הוצאת קצינים לתפקידים מובהקים. צביקה הסתכל לכולם בגובה העיניים דגל בכבוד האדם ע"פ אישיותו ולא תפקידו.

שינויים ארגוניים באותה תקופה : תפיסת האחזקה בחטמ"ר שגיא, תכנון היום שאחרי – בעזה, תחום הטכנולוגיות – הגנת המחנות, פיתוח ורכש אמל"ח חדש, הקמת גדוד איסוף באוגדה 80, מימוש רה ארגון מערך האחזקה, ראייה מחדש של חטיבת גבעתי, עיצוב האלמ"ר בשדה תימן, מיקום אוגדה 252 וקרבתה למל"י, מענה מרחבי בצאלים.

צביקה ראה זכות גדולה לשרת בכל גזרות הלחימה בצה"ל.

אל"מ צביקה גפן

כיהן כמחש"פ פיקוד הדרום בין השנים 2007-2010

מלחמות ישראל וארועים מרכזיים:

מלחמת "לבנון השנייה", מבצע "עופרת יצוקה", מבצע "חורף חם".

אותות:

מצטיין רמטכ"ל סדיר, אות השירות המבצעי ואות מלחמת "לבנון השנייה".

השירות הצבאי:

בשנת 1983 התגייס לחיל החימוש, שימש בתפקידים: מפקד סדנה 831, קצין חימוש אוגדת עזה, רמ"ח אחזקה, בשנת 2001 הועלה לדרגת אל"מ ומונה למפקד חימוש הדרום, תפקיד אותו מילא עד שנת 2010.

את רוב תפקידיו ביצע צביקה בפיקוד הדרום ובמרחבו.

במהלך תפקידו התקיים מבצע "עופרת יצוקה" ברצועת עזה, אשר מטרתו מיגור תשתיות הטרור ברצועה והפסקת ירי הרקטות לעבר ישובי הדרום.

באותה תקופה הרבו בתרגילים ובמוכנות אופרטיבית, "מבצע עופרת יצוקה" הפתיע את מערך האחזקה אך עם זאת מערך האחזקה הצליח לתמוך תמיכה מרשימה תוך מתן מענה מיטבי במבצע. זמינות הכלים במבצע הייתה גבוהה מאוד.

בתקופתו של צביקה פותח מנגנון "זוהר הדרומית" מנגנון טיפול ופיתוח כ"א בדגש על קצונה, מהלך זה תרם להבאת קצינים טובים במערך הפיקודי.

העיסוק המרכזי: פרויקט "שעון החול" אשר לאחר פיגוע 'עין נטפים'. גזרת 80 התעצמה וקיבלה חשיבות לאור האיומים החדשים.

צביקה ראה בפיקוד הדרום, פיקוד חס אשר מתנהלת בו אווירה משפחתית והמשרתים בו מונעים מהרצון לתרום.

אל"מ שחר גלעד

כיהן כמחש"פ פיקוד הדרום בין השנים 2010-2013

מלחמות ישראל אירועים מרכזיים:

מבצע "כלל ברזל" מלחמת "לבנון השנייה" ומבצע "עמוד ענן".

אותות:

אות השירות המבצעי ואות מלחמת "לבנון השנייה".

השירות הצבאי:

בשנת 1986 התגייס לחיל החימוש שימש בתפקידים: מכונאי מרכבות, מדריך בבה"ד 20, ממח"ג גדוד 605, קצין חימוש גדוד 74, קצין חימוש גדוד 71 (הגדוד הראשון שביצע הסבה למרכבה סימן 3), ע.קצין חימוש חטיבה 188 קצין חימוש אוגדה 366, קצין חימוש אוגדה סדירה, קצין חימוש חטיבה 188, מפקד בה"ח 6820 ומפקד יחש"מ דרום.

בשנת 2007 מונה שחר למפקד יחש"מ דרום, תפקיד ראשון בפיקוד הדרום, טרם הגעתו שמע שחר כי הפיקוד הוא מקום חס המהווה גאווה למשרתים בו, שחר ראה יתרון בקבלת התפקיד והתניע שיטות עבודה ושיפור תהליכים ביחש"מ. היחש"מ היווה מענה אחזקתי ב"מלחמת לבנון" תוך מימוש לקחים ממבצעים קודמים. שחר ראה חשיבות במוכנות האופרטיבית, תקציבים, כ"א וטיוב תהליכי העבודה.

בשנת 2008 בוצע תרגיל יחש"מ ראשון "שחר חדש" לאחר 10 שנים, כשנה טרם התרגיל נערך היחש"מ מבחינת כשירות אופרטיבית, משך התרגיל כשבוע ימים התבצע ברמה גבוהה מאוד.

חודש וחצי אחרי התרגיל, התקיים מבצע "עופרת יצוקה" היחש"מ היו מאורגן וערוך, כל סדנה ואחריותה האופרטיבית. היה שיתוף פעולה יוצאת דופן תוך ראייה כי המטרה והאחריות הינה משותפת. שחר דגל ב"ירידה לפרטים" וחי את המתרחש תוך מוכנות לתרחישים בגזרה.

סדנת האופטרוניקה והמנועייה היוו מענה לכלל היחידות במרחב, הוקם מרכז להזמנות חלפים אחוד תוך כדי לחימה ובפעם הראשונה בצה"ל לא הוצא רק"ם ממרכז הפיקוד, שחר זכה לגייס את האופטרוניקה והמנועיה ולתת שירותים לכל היחידות במרחב התאימו את מענה האחזקה לגזרה פיתחו תוך כדי לחימה מרכז להזמנות חלפים ופעם ראשונה בצה"ל שלא הוציאו רקם ממרכז הפיקוד, כלל הצל"מ הלא כשיר עבר הועבר לטיפול ביחש"מ, היחש"מ נחל הצלחה בהחזרת כשירות הצל"מ (כ-95%) תוך כדי לחימה הישג מרשים.

שחר התעקש שיוקם ביה"ס בדואי מקצועי במחנה בו הוכשרו למקצועות החימוש וגוייסו ליחש"מ.

בשנת 2010 מונה למפקד חימוש הדרום, בתחום האופרטיבי הייתה היערכות למבצע נוסף ברצועת עזה.

שחר זכה להוביל את הפיקוד בשלושה סבבים עד מבצע "עמוד ענן", הידע והניסיון שצבר במבצע "עופרת יצוקה" באו לידי ביטוי במבצע זה. שם לנגד עיניו את כשירות הצל"מ במרחב הפיקודי, שיפור ייעול וחיסכון בתהליכי עבודה.

עיסוקים עיקריים בתקופתו: פרויקט "שעון חול" - פרויקט לאומי, רה ארגון אוגדה 80 הפיכתה מאוגמ"ר לאוגדה, הקמת גדוד איסוף.

אפיקים בנגב'

אל"מ אילן אליהו

כיהן כמחש"פ פיקוד הדרום בין השנים 2013-2015

ביבליוגרפיה

סיפורים אישיים א"צ מאיר איפרגן / עיתון במחנה 16 בינואר 2009

תולדות יחש"ם דרום משנת 1961 עד 2012

ספר מפקדים יחש"ם הערבה 1969-1994

ספר תולדות חיל החימוש 1981

עיתון מעריב / הלוחמות של צוק איתן מאת אברהם זינו

תודות

תודה לרס"ן ערן טרבלסי, סמ"ר ערן מזוז, סמ"ר אלין יפוח, סמל נתנאל אמסלם ולכל מי שסייע .

לרועי אברהמי על החומרים מספר היחש"ם.

חללי החימוש בפיקוד דרום

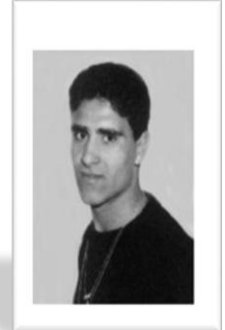
אָפּט

גוטליב עמיקם נולד ביום כ"ב באדר א' תש"ח 3/3/1948 בעיר תל אביב. עמיקם גוייס לצה"ל בתחילת נובמבר 1965 הוצב באחת מיחידות חיל השריון כחשמלאי טנקים כאשר פרצה מלחמת יום הכיפורים התייצב עמי עם יחידתו ונשלח עם כוח שריון דרומה לסיני ביום כ"ב בתשרי תשל"ד 18/10/1973 עמי נהרג במקום בזמן הפגזה כבדה בעת שנחלץ לתיקון טנק שניתקע על אחד הגשרים.

אָפּט

אוהנה אשר נולד ביום כ"ו בתשרי תשכ"ט 18/10/1968 בעיר דימונה. במאי 1987 גויס לשירות חובה שירת כמכונאי טנקים ביום כ"ה בתמוז תשנ"ד 4/9/1994 נקרא אשר לשירות מילואים ליום אחד שבשבו הביתה נספה בתאונת דרכים בכביש באר שבע דימונה.

אָפּט

אָפּט

אָפּט

גולדברג זלמן נולד ביום כ"ו באב תש"ה 5/8/1945 ברוסיה. גוייס לצה"ל במאי 1963 עבר קורס טיס ובמקצוע זה נתן שירותו. לאחר פציעה הועבר לחיל השריון והמשיך שירותו כחשמלאי רכב. ביום ז' בסיון תשכ"ז 15/6/1967 נפל בעת מילוי תפקידו במלחמת ששת הימים.

אָפּט

אסרף אליהו נולד ביום כ"ט בסיון תשי"ג 11/6/1953 במרוקו. גוייס לצה"ל ב-1971 והוצב בחיל השריון בתפקיד טכנאי חשמל טנקים. השתתף במלחמת יום הכיפורים ביום כ"ו בכסלו תשל"ד 21/12/1973 נפל באזור גבל עתקה בעת מילוי תפקידו.

אָפּט

אָפּט

אָפּט

גיס יצחק נולד ביום י"ג בתשרי תשט"ז באור יהודה 29/9/1955 גוייס לצה"ל בקיץ 1973 לאחר כשלושה חודשים פרצה מלחמת יום הכיפורים בה השתתף ושובץ כאיש שירותים לאחר מאמצים רבים עבר ליחידה לוחמת. ביום י"א באב תשמ"ב בשבו מסויר הוא נפל מפגיעת מחבלים אשר המתינו במארב ונהרג במקום.

אָפּט

בן יהודה שמעון נולד בי"ג בתמוז תשכ"ו 1/7/1966 בפרס. בחודש נובמבר 1984 גוייס יהודה לצה"ל והוצב בחיל החימוש, נשלח לשירות כמכונאי רכב במפקדת האוגדה ביום כ"ג באב תשמ"ה 10/8/1985 נפל שמעון בעת מילוי תפקידו.

אָפּט

אָפּט

זכרונות

אמור דוד נולד בשנת 1960 במרוקו. בפברואר 1977 גוייס דוד לצה"ל ושירת בחיל החימוש ביום 11/10/1979 עסק בתיקון רכב פגום בבסיס יחידתו תוך כדי עבודתו זינק מאחוריו רכב צבאי אחר ודוד נמחץ בין שתי מכוניות ביום ד' בחשוון תש"ם 25/10/1979 ניפטר דוד מפצעיו.

זכרונות

זכרונות

גילרנט מיכאל נולד ביום ט"ו בכסלו תשל"ד 1/12/1963 ברוסיה. גוייס לצה"ל 1982, נשלח לשרת בלבנון ביום ט"ו בתמוז תשמ"ג 26/6/1983 נפל בעת מילוי תפקידו. עץ ניטע לזכרו ב"חורשת הבנים" בראשון לציון.

זכרונות

זכרונות

וילנסקי דב נולד ביום כ"ה באב תש"ח 30/8/1948 בקובוצת מעלה החמישה שלייד ירושלים גוייס לצה"ל באוקטובר 1966 לחולייה טכנית של חיל השריון. במהלך שירותו פרצה מלחמת ששת הימים וביום בראשון לקרבות כ"ו באייר תשל"ד 5/6/1987 נפל דובי בהיפגע הזחל"ם שלו מפגז מרגמה.

זכרונות

זכרונות

גרש סימון (שמעון) נולד ביום י"ט בטבת תש"ך 19/1/1960 בקישיניב שבברית המועצות. גוייס לצה"ל בנובמבר 1978 והוצב לשרת בחיל החימוש ביום י"א באייר תש"ם 27/4/1980 נפל סמל סימון בעת מילוי תפקידו.

זכרונות

זכרונות

זהבי קיוימג'סקי משה נולד ביום ג' בניסן בשנת תש"ט 1949 ב24/3/1947 בסופיה שבבולגריה. זהבי גוייס לצה"ל בתחילת אוגוסט 1965 והוצב בחיל החימוש, שירת בענף החשמלאות. ביום כ"ג בתשרי תשל"ד 19/10/1973 בשעת כיבוש מתחם אורחה נהרג זהבי בעת שזחל"ם שבעזרתו חילצו פצועים שנמצאו בשטח האויב, ניפגע ונהרג.

זכרונות

זכרונות

דוידזון יוסף נולד ביום א' בניסן תש"ח 10/4/1948 בוילנה שברוסיה יוסף גוייס לצה"ל ביוני 1967 והתנדב לשרת ללא ידיעת הוריו, שירת כמכונאי טנקים והוצב באחת מיחידות חיל החימוש בדרום. ביום כ"ג בתשרי תשל"ד 19/10/1973 בעת קרב קשה על כיבוש מוצב אורחה נפגע ונהרג.

זכרונות

יאפיקים בנגבי

תא

יצחקוב מרדכי

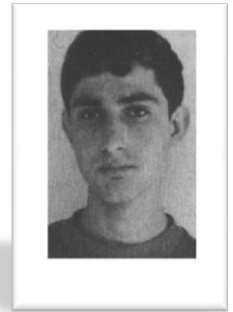
טא

תא

זוסמן איתן נולד ביום ח' בסיוון תש"ג
23/5/1953 בקרית-שמונה בנובמבר
1971 גויס לצה"ל ביום כ"ג באלול תשל"ב
2/9/1972 נפטר בעת שירותו לאחר שנת
שירות אחת בלבד.

טא

תא

כהן מרדכי נולד ביום ג' בכסלו תשכ"ג
30/11/1962 בפתח תקווה. גויס לצה"ל
בתחילת מרס 1981 ובשל כישוריו
הטכניים הוצב בחיל החימוש שירת
ביחידות שונות, הנדסה קרבית ושריון.
ביום ח' באלול תשמ"ג 16/8/83 נפל רב"ט
מרדכי בעת מילוי תפקידו.

טא

תא

חכמון ציון נולד בשנת 1942 בטריפולי
שבלוב. גויס לצה"ל בסוף נובמבר 1959
והוצב בחיל השריון את תקופת שירותו
עשה בסדנאות של החיל. חכמון גויס
למילואים במלחמת יום הכיפורים ביום י"ג
בתשרי תשל"ד 9/10/1973 נפל בעת מילוי
תפקידו.

טא

תא

קלב אברהם נולד ב-27/7/1927 בי"ח
בשבת תשכ"ג בבולגריה. אברהם נקרא
לשרות מילואים לחודש ימים בתרגיל
פלוגתי באזור מושב חצרים. רכבו הידרדר
לתוך באר מלאה במים אברהם נהרג ועימו
נהרגו אנשי צוות נוספים.

טא

תא

טוקר אלכס נולד ב-26/6/1972 בעיר דאז
שבברית המועצות. גויס לצה"ל בחודש
פברואר 1995 הוצב בחיל החימוש בקורס
חשמלאי תומ"ת ב-20/6/2000 בשעת בוקר
מוקדמת יצא אלכס ליחידתו ומהנסיעה לא
שב עוד.

טא

צטען

קחלון מאיר נולד ביום י"א באייר תשי"ח
1/5/1958 בעיר ירושלים. קחלון גוייס
לצה"ל בסוף יולי 1977 והושם כאיש
מקצוע לחיל החימוש עבר השתלמויות
חילויות רבות ונשלח לשרת בסדנה גיסית.
ביום ו' באדר א' תשל"ח 13/2/1978 נפל
מאיר בעת מילוי תפקידו.

צטען

צטען

יום טוב שלמה נולד ביום כ"ט תמוז תשל"ב
11/7/1972 בבואנוס איירס בירת
ארגנטינה. שלמה גוייס לצה"ל בחודש
ינואר 1991 והוצב בחיל החימוש. 1992
המשיך לקצונה בחיל ביום י"ד באייר
תש"ס 22/5/2005 נפל בעת מילוי
תפקידו

צטען

צטען

שביט (שושיצקי) איתן נולד וביום כ"ו
באלול תש"ח 30/9/1948 בבודפשט
שבהונגריה. שביט גוייס לצה"ל במחצית
אוקטובר 1966 והוצב בחיל החימוש
כמכונאי רכב של חיל הצנחנים.
ביום כ"א בתשרי תשל"ד 16/10/1973
נפצע איתן אך למרות זאת המשיך במילוי
תפקידו ושב אל המערכת כדי לסייע
בחילוץ נפגעים תוך כדי תנועה נפגע
הנגמ"ש שלו והוא נפל.

צטען

צטען

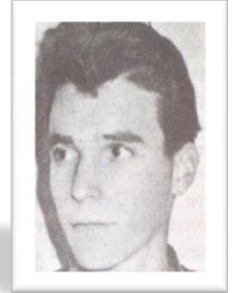
כץ טבוריסקי ליאון נולד ביום י"ד באייר
תש"ט 13/5/1949 בלובן שבפולין. ליאון
גוייס לצה"ל בראשית אוגוסט 1968 והוצב
בחיל השריון. השתלב בקורס מכונאי
טנקים, בקורס בחון שדה ובקורס מכונאי
טנק מרכבה ביום כ"ב בתשרי תשל"ד
18/10/1973 שישה ימים לאחר שנפל
אחיו יצחק. יצא ליאון עם חוליית מכונאים
לתקן טנקים פגועים נהרג מפיצוץ פגז.

צטען

צטען

לוינשטיין עמנואל נולד ביום כ"ו בחשוון
תש"ח 9/11/1947 בקיבוץ דורות. גוייס
לצה"ל בפברואר 1966 ושירת בחיל
החימוש ביום הראשון לקרבות במלחמת
ששת הימים כ"ו באייר תשכ"ז 5/6/1967
נפל בקרב שנערך 'בשיך זיווד' אשר בסיני.

צטען

צטען

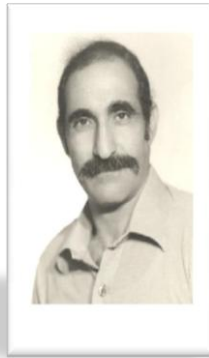
עוזרי חגי נולד ביום י"א באייר תשי"ז
12/5/1957 במושב גאולים. בשירותו
הצבאי ראה חגי שליחות והתמסר
לתפקידו, ראה לנגד עיניו את טובת
המדינה בצה"ל היה מופקד על ציוד רב.
באחת החופשות נפל בתפקידו ביום י"א
באלול תש"ם 26/8/1980.

צטען

אריה

שמיע יעקב נולד ביום ו' אייר תחז"ו
2/5/1936 בוצריה אשר בעיראק. יעקב
גויס לצה"ל ב16/5/1954 שירת בסיירת
גולני עד תום שירותו. במסגרת שירות
מילואים בחיל החימוש יעקב נפטר ביום א'
בשבת תשמ"ד 4/1/1984 מפגיעה בעת
שירותו.

אריה

אריה

שנבל אריה (לאון) נולד ביום כ"ח בתשרי
תש"ח 12/10/1947 בפולין. אריה גויס
לצה"ל בפברואר 1966. ביום כ"ט בשבת
תש"ל 6/2/1970 שבועיים לאחר צאתו
לשירות נפל באזור תעלת סואץ בהיתקלות
עם חיילי אויביב

אריה

אריה

שראי משה נולד ביום כ"ב בטבת תשי"ז
26/12/1956 בירושלים. גויס לצה"ל
באוגוסט 1974 והושם לחיל השריון. נשלח
ליחידת חיל השריון בסיני כמכונאי טנקים
ביום ב' בחשוון תשל"ו 7/10/1975 נפל
משה בעת שירותו.

אריה

אריה

שינהורן אורי נולד ביום י"ז באלול תש"ט
11/9/1949 בעיר חיפה. אורי גויס לצה"ל
בשלהי אוקטובר 1967 והוצב לחיל
החימוש במסגרת שירותו עבר קורסים
מקצועיים שונים לרבות קורס קצינים
לקורס קציני חימוש. ביום כ"ג בתשרי
תשל"ד 19/10/1973 ניכנס הגדוד לקרב
על כיבוש אורחה אורי שלחם בראש הכח
נפגע ונפל.

אריה

אריה

שיק יעקב נולד ביום י"ז בניסן תרפ"ב
15/4/1922 בהונגריה. בראשית 1948
גויס לצה"ל ושירת כל זמן מלחמת
קוממיות שבה אחיו נהרג. וביום כ' בכסלו
תשי"ז 223/11/1956 נפל בשעת מילוי
תפקידו בעומדו על משמרת באל עריש.

אריה

אריה

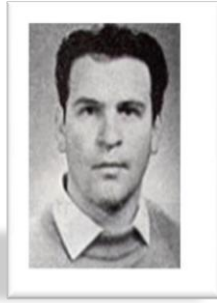
שלימוביץ אלדד (דדי) נולד ביום י"ט באדר
תשכ"ט 9/3/1969 בעיר רמת גן. אלדד
גויס לצה"ל במאי 1988 שירת כמכונאי
טנקים בחיל החימוש. ביום ט"ז באדר
תשנ"א 2/3/1991 נפל בעת מילוי
תפקידו.

אריה

אח

לשצ'יק יצחק נולד ביום י"ג בכסלו תש"ד בעיר עפולה. גויס לצה"ל בנובמבר 1961 לחיל החימוש עבר קורס נשקים ביום י"ד בתשרי תשל"ד 10/10/1973 יצחק נפגע ונפל במלחמת יום הכיפורים כנשק ברמת הגולן.

אח

אח

מועדי סולטן

אח

אח

מצליח אנדרי נולד ביום ט"ז באייר תש"י 3/5/1959 בטוניס שבטוניסיה גויס לצה"ל באוגוסט 1969 נשלח לקורס בוחני תחמושת ביום ב' בטבת תל"א 30/12/1970 נפל בעת מילוי תפקידו.

אח

אח

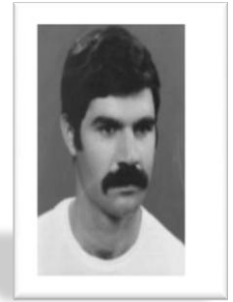
רייטמן יאיר נולד ביום ד' בכסלו תש"ז 27/11/1947 בעיר קלנה שבצ'כוסלובקיה. רייטמן גויס לצה"ל באוגוסט 1965 והוצב לחיל החימוש הצטיין בעבודתו כמכונאי טנקים. ביום ראשון לקרבות המלחמה כ"ו באייר תשכ"ז 5/9/1967 פגעה פצצת מרגמה בזחל"ם בו ישב אנשי הצוות נהרג והזחל"ם נשרף.

אח

אח

פרץ שלום נולד ביום י"ב באלול תשי"ט 15/9/1959 בעפולה. גויס בשלהי אפריל 1977 לצה"ל לחיל החימוש השתלב בקורס מכונאים בבה"ד 20 והוסמך למכונאי טנקים ביום י"ז בתשרי תשמ"ז 19/10/1986 בדרכו מהבסיס לביתו שבעפולה ניפגע בתאונת דרכים ונהרג.

אח

אח

ארגובי משה (מושיקו) נולד ביום ב' בניסן תדי"ד 8/4/1951 בתל אביב גויס לצה"ל באוגוסט 1969 לחיל החימוש ביום ב' בטבת תשל"א 30/12/1970 נפל בעת מילוי תפקידו בנאות הכיכר שבערבה

אח

אָר

פרץ אלון נולד ביום ו' באייר תדל"ז
6/5/1976 בהרצליה. גוייס לצה"ל בחודש
יולי 1994 שירת כמכונאי ביחידת המודיעין
בתום שלוש שנות שירות המשיך את
שירותו בקבע ושירת כמכונאי רכב במחנה
ליד עזה עם השנים התקדם לתפקידי
פיקוד ובוחן רכב. ביום כ"ח באב תשס"ב
6/8/2002 נפטר בעת מילוי תפקידו.

אָר

אָר

יובסקי אהרון נולד ביום כ' באדר א'
21/2/1946 במוסקבה גוייס לצה"ל
באוקטובר 1964 לחיל החימוש נשלח
לקורס מכונאי רכב. ביום כו' בכסלו תשמ"ד
2/12/83 בהיותו בסיור ליד העיירה נבטיה
בלבנון נהרג מאש מחבלים..

אָר

אָר

וולץ חיים נולד ביום כ' באב תש"ס
15/8/49 ברומניה גוייס לצה"ל בתחילת
אוגוסט 1967 לחיל החימוש נשלח לקורס
מכונאי טנקים. כשפרצה מלחמת יום
הכיפורים נשלח לחזית בסיני. ביום כו'
בתשרי תשל"ד 22/10/1973 נהרג חיים
בשעה שביצע סיור באחד החניונים של ציר
'לכסיקון' נפגע מאש האויב נהרג במקום.

אָר

אָר

סלאמה סלאמה נולד ביום 14/1/1981
ביישוב דרוזי בגליל המערבי. גוייס לצה"ל
בחודש מרס 2000 נשלח לחיל החימוש
ועבר קורס טכנאי מערכות התראה ביום
2/3/2002 נהרג בתאונת דרכים סמוך
לצומת כפר ח'טים בן עשרים ואחת היה
בנופלו.

אָר

אָר

פבריקר אהרון נולד ביום ח' בתמוז
תשט"ז 17/6/1956 בהודו. בחודש
נובמבר 1974 גוייס לצה"ל לחיל השריון
ושירת כמכונאי רכב ביום ה' באייר תשנ"ג
25/4/1993 נפל אהרון במהלך נסיעתו
מהבסיס בו שירת באילת.

אָר

אָר

פצרקר אבי נולד ביום י"ד בתמוז תש"ם
28/6/1980 בדימונה. ביולי 1998 גוייס
לצה"ל בחירתו הראשונה הייתה במשמר
הגבול אך הדבר לא נסתייע ואבי יועד
לנהיגה בכלים מכניים כבדים. ביום ו'
בטבת תש"ס 15/12/1999 נפל בעת מילוי
תפקידו לאחר שיצא למשימה ממנה לא
שב

אָר

צפ

רודה גדי נולד ביום כח' בטבת תש"ז
1/1/1946 בעיראק. גוייס לצה"ל בסוף
חודש מאי הוצב בחיל השריון והוכשר
לשרת כמכונאי טנקים ונגמשי"ם בפלוגת
חמ"ש שבדרום הארץ. ביום כג' תשנ"ד
7/12/1993 נפל גדי בפתאומיות בעת
שירות המילואים.

צפ

צפ

פיניש אשר נולד ביום ב' בחשוון תשכ"ד
20/10/1963 בתוניסיה. גוייס לצה"ל
1986 לחיל החימוש ושירת כמדריך
בבה"ד 20. ביום כ"ז בסיוון תשע"א
29/6/2011 בהיותו בשירות קבע נפטר
אשר בעת מילוי תפקידו עקב מחלה.

צפ

צפ

ספורטה שמואל נולד בשנת 1937 בתל
אביב. גוייס לצה"ל בשנת 1955 והוצב
בגבעתי בסוף שנת 1955 במבצע "חאן
יונס" נפצע מרסיס שחדר לגופו אך המשיך
לשרת כנשק בחיל החימוש, ב. 1984
הדרדר מצבו הגופני הרופאים נאלצו
לכרות את רגלו השמאלית. ביב' בטבת
תשמ"ט 20/12/1988 נפטר שמואל

צפ

צפ

בורנשטיין ישראל(שרולקי) נולד ביום ט"ז
באלול תש"ז 12/9/1947 בתל אביב גוייס
לצה"ל באוקטובר 1965 לחיל חימוש
ונשלח לגדוד שרומן, עבד בסדנה
שבמקום. נפטר ביום יג' בחשוון תשמ"א
23/10/1980 נפל בעת מילוי תפקידו.

צפ

צפ

קופרמן אפרים (אפרים הגדול) נולד ביום
כח' בתמוז תש"א 1/8/1951 במושב עולש.
גוייס לצה"ל במאי 1969 לחיל החימוש
שירת כמכונאי נגמשי"ם. אפרים נקרא
לשירות מילואים באמצע חודש אוגוסט
1987 ושם נפל בעת מילוי תפקידו ביום
כה' באב תשמ"ז 20/8/1987

צפ

צפ

גרימברג דני נולד ביג' בתשרי תש"ז
8/10/1946 ברומניה גוייס לצה"ל בראשית
נובמבר 1964 לחיל החימוש ונשלח
ליחידת שריון בתפקיד חשמלאי גנרטורים.
נפטר ביום ט' בחשוון תשנ"א 28/10/1990
בהיותו בשירות מילואים נפל בעת מילוי
תפקידו.

צפ

אח

יחזקאל מרדכי נולד בי"ט בשבט תשכ"ב
24/1/1962 בבאר שבע. בשנת 1980
גוייס מוטי לצה"ל ושירת ב"גוש מגן" כנשק
בשנת 1984 השתחרר מהצבא, ב-1985
החל שירות קבע בשנת 2007 אובחן
במחלה קשה ולאחר מאבק עיקש כ-5
שנים ניפטר בתאריך ט' באדר תשע"ב
3/3/2012

אח

סדן עידו נולד ביום כ"א בחשוון תשמ"ו
5/11/1985 בכרמיאל. גוייס לצה"ל בסוף
חודש מרס 2004 והוצב בחיל החימוש
הוצב כמאחזק נשק קל בגדוד שועלי
שמשוון שבחטיבת גבעתי בפיקוד דרום.
בבוקר של יום שבת כ"ט באדר ב תשס"ה
9/4/2005 נהרג עידו בתאונת דרכים
שאירעה ברחובות.

אח

אח

קרפנקו אנטוסיה נולדה ב-25 לינואר
1988 בעיר צ'יליק בקזחסטן. גוייסה
לצה"ל ב-13 לאוקטובר 2006 שובצה
נסטיה לחיל החימוש בפיקוד דרום
ושירתה כרל"שית מחש"פ והייתה אחראית
במדור על תכניות אחזקה. ב-15 לדצמבר
2007 נהרגה נסטיה בתאונת דרכים סמוך
לצומת ניצנים.

אח

אח

לוי משה נולד ביום ו' באדר א' תשכ"ז
בפתח תקווה. בשלהי חודש ינואר 1985
גוייס משה לשירות חובה בצה"ל הוצב
בחיל החימוש ונשלח לבסיס הדרכה
לקורס מכונאי נגמ"ש בסיומו הוצב לשרת
כמכונאי נגמ"ש בפלס"ר. ביום כ"ג בכסלו
תשמ"ו 5/12/1985 נהרג משה בפעילות
חבלנית עויינת בדרכו לביתו מהיחידה בה
שירת נחטף על ידי מחבלים נאבק עם
תוקפיו אך אלה גברו עליו.

אח

אח

שמאש אהרן (ארלה) נולד בשנת תש"ד
1944 בבגדד שבעיראק. גוייס לצה"ל
במחצית פברואר 1962 ומילא חובותיו
בצבא מתוך נאמנות ומסירות. ביום י"ט
בסיון תשכ"ט 5/6/1969 נפל בהיתקלות
עם מארב מחבלים בעזה

אח

אח

לוי ישראל נולד ביום ל' בכסלו תש"ט
1/12/41948 בקיבוץ שפיים. גוייס לצה"ל
בראשית מאי 1968 והוצב ליחידה קרבית
ביום כ"ח בחשוון תשל"א 26/11/1970
כחודש בלבד לאחר נישואיו נפל ישראל
בעת מילוי תפקידו.

אח

אח

יאפיקים בנגבי

אבנר

ממן יוסף נולד בשנת תש"ז 1947 בקזבלנקה שבמרוקו. גוייס לצה"ל בתחילת פברואר 1963 והוצב בחיל החימוש בתפקיד מכונאי רכב. ביום ט"ז בתשרי תשל"ד 12/10/1973 בשעה שעסק בתיקון זחל"ם נפגע מאש האוייב ונהרג.

אבנר

אבנר

שלוס ראובן נולד ביום כ' בניסן תרפ"ג 6/4/1923 בעיר איזנך שבגרמניה. במאי 1948 גוייס לצה"ל שירת בחיל הקשר ובחיל התחבורה והגיע לדרגת סגן ביום י"ז בחשוון תשט"ז 2/11/1955 נפטר כתוצאה מהתקף לב.

אבנר

אבנר

כהן אבינועם נולד ביום י"א בניסן תשט"ז 23/3/1956 בכפר סבא. אבינועם גוייס לצה"ל בתחילת פברואר 1974 הכשרתו המקצועית הועידה לו מסלול קבוע בחיל החימוש. ביום י"ט באב תשל"ד 7/8/1974 נפל אבינועם בעת מילוי תפקידו.

אבנר

אבנר

סוסן מוניק נולדה ביום כ"ז באלול תשי"ח 12/9/1958 בקזבלנקה שבמרוקו בסוף פברואר 1977 גוייסה מוניק לצה"ל ושירתה כנהגת בפיקוד הדרום ביום כ"ב בסיוון תשל"ז 8/6/1977 נפלה בעת מילוי תפקידה.

אבנר

אבנר

גרוסמן יחזקאל נולד ביום כ"א בטבת תש"י 10/1/1950 בכפר סבא. יחזקאל גוייס לצה"ל בתחילת אוקטובר 1967 והוצב בחיל החימוש השתלב בקורס חשמלאות טנקים ביום כ"ד בתשרי תשל"ד 20/10/1973 השתתף בקרב כאיש חוליה טכנית באחת הסוללות של חיל התותחנים במעברי המיתלה, בהפגזה ארטילרית שנחתה על הסוללה נפגע ונהרג.

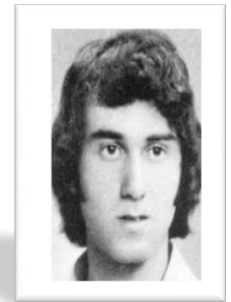
אבנר

אבנר

נידם נסים נולד ביום י"ד בתשרי תשי"ז 22/10/1956 בקזבלנקה שבמרוקו. גוייס לצה"ל ב-1974 והוצב בחיל החימוש כאן ניתן לו לנצל לתועלת הצבא את ידיעותיו הטכניות שרכש בבית ספר התיכון. ביום י' באלול תשל"ה 17/8/1975 נפל בעת מילוי תפקידו.

אבנר

משה

שטורם משה נולד ביום כ"א בתמוז תשכ"ב
23/7/1962 ביהוד. באוגוסט 1980 גוייס
משה לצה"ל ושירת בחיל האוויר באיזור
אילת. ביום ג' באלול תשמ"ג 14/8/1983
בעת שירותו נהרג, בן 20 במותו.

משה

איטח

איטח רפאל נולד ביום ט"ו בשבט תש"ך
12/2/1960 בעיר ארפוד שבמרוקו.
במחצית חודש מאי 1978 גוייס רפאל
לשירות חובה בצה"ל הוצב בחיל החימוש
נשלח לשרת כמכונאי נגמ"ש ורכב בבסיס
שדה תימן שבדרום הארץ. בשנת 1992
חלה במחלה קשה, נאבק במשך כארבע
שנים ביום ג' בניסן תשנ"ו 23/3/1996
הכריעה אותו המחלה ורפאל הלך לעולמו.

אובן

ראובן אורי נולד ביום ד בשבט תשכ"א
21/1/1961 בפתח תקווה. במרס 1978
גוייס אורי ושירת בחיל התחזוקה תחילה
כמסגר ולאחר מכן עבר לשרת כאפסנאי
ביום ג' באב תשמ"א 4/7/1981 נפל אורי
בעת מילוי תפקידו.

אורי

שצוב

שצוב איליה נולד ביום י"ד בתשרי תשל"ה
30/9/1974 בעיר בוריסוב בילורוסיה
שבברית המועצות לשעבר. בסוף חודש
אוקטובר 1993 גוייס איליה לצה"ל והוצב
בחיל החימוש שירת כמכונאי רכב בבסיס
צאלים ביום כ"ו בשבט תשס"ה 5/2/2005
בעת מילוי תפקידו כתוצאה ממחלה.

איליה

קרן

קרן (כרסנתי) נחום נולד ביום כ' באדר
תש"ה 5/3/1945 גוייס לצה"ל במחצית
יוני 1963 והתנדב לשרת בחיל הצנחנים.
בשנת 1970 הצטרף לצבא הקבע ושירת
כמש"ק רכב. ביום י"א באב תשל"ב
22/7/1972 נפל סמ"ר נחום במילוי
תפקידו.

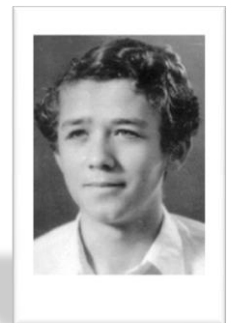
נחום

שכטר

שכטר שאול נולד בשנת 1957 ברומניה
בעיירה פיטרונסט. בשנת 1975 גוייס
שכטר לצה"ל ושובץ בחיל החימוש כמכונאי
שירת בסדנת הרק"מ בסיני כמכונאי טנקים
במהלך שירותו בעת נסיעה על משאית
עלה הרכב על מוקש וכתוצאה מכך נפצע
שאול. לאחר מכן נפטר מפצעיו.

שאול

אח

פרטוש שלמה נולד ביום י"א באדר תשט"ו
5/3/1955 ברחובות. שלמה גוייס לצה"ל
במחצית נובמבר 1973 והוצב לחיל
החימוש. נשלח לקורס חשמלאי מג"ח
הוצב לסדנה מרחבית של חיל
החימוש. ביום י"ח באייר תשל"ו
17/5/1976 נפל שלמה במילוי תפקידו.

אח

אח

קריאף יעקב (קובי) נולד ביום י"א בחשוון
תשכ"ו 6/11/1965 באשקלון. גוייס לצה"ל
בסוף ספטמבר 1983 כבוגר הפנימייה של
חיל החימוש שובץ קובי באופן טבעי לחיל.
ביום ח' בניסן תשנ"ט 24/3/1999 נפל
קובי במילוי תפקידו בן 34 היה במוותו.

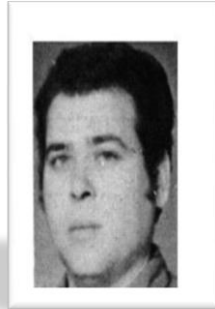
אח

אח

פרדו שבתאי (בטו) נולד ביום ד' בתמוז
תשי"ז 19/6/1950 בתל אביב. שבתאי גוייס
לצה"ל בראשית אוגוסט 1968 והוצב לחיל
החימוש. ביום ט"ו בניסן תשל"ז 1/6/1977
בהיותו מ"פ בפלוגה קדמית בסניף נפל
שבתאי במילוי תפקידו.

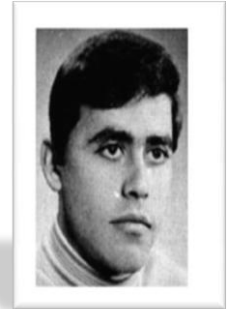
אח

אח

צרפתי משה (מושיטו) נולד ביום ט' בניסן
תשי"ד 12/4/1954 בעיר טטואן שבמרוקו.
משה גוייס לצה"ל בתחילת מאי 1973
והוצב בחיל החימוש. ביום י"ג בכסלו
תשל"ה 27/11/1974 נפל משה בעת מילוי
תפקידו.

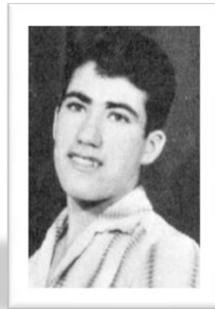
אח

אח

נחמני מרדכי נולד ביום י"ב בסיוון תש"ה
24/5/1945 בעיר קלעה אשר במרוקו.
למד מקצוע מכונאות רכב באשקלון ועבד
במוסך בלכיש. מרדכי היה חבר בגדנ"ע
גוייס לצה"ל בתאריך 11/11/1963. ביום
י"ז בתמוז תשכ"ד 27/6/1964 נפל בשעת
מילוי תפקידו.

אח

אח

פרץ יוסף (גיגיו) נולד בשנת 1953
בקזבלנקה שבמרוקו. גוייס לצה"ל בגיוס
מוקדם ב-1971 הוכשר להיות נהג ועמד על
כך שיציבוהו בקווים האדומים ולא בקרבת
הבית יוסף לא הספיק לשרת זמן רב, ביום
כ"ו בשבט תשל"ב 10/2/1972 נפל בעת
מילוי תפקידו

אח

אח

מדאר (פרשטמן) אורטל נולד בא' באב 14/7/1980 ברמת גן. צבי גוייס לצה"ל ב 11/7/1999 הוצב בחיל החימוש, עבר קורס הידראוליקה ושובץ ביחש"מ. במוצאי שבת 18/3/2000 בשעת בין ערביים נפגע כהולך רגל בקטע כביש שבין צומת דב הז לצומת וולפסון בחולון אורטל נפטר ביום שני ב20/3/2000.

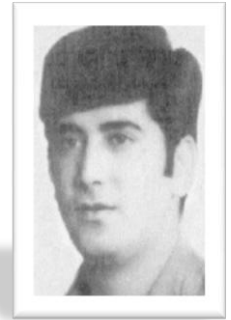
אח

אח

נגר יעקב נולד ביום ב' באייר תשי"ב 27/4/1952 בנתניה. בשנת 1970 סיים יעקב את לימודיו והתגייס לצה"ל הוצב לשרת כמכונאי בסדנה של חיל השריון. ביום כ' בכסלו תשמ"ג 6/12/1982 נפל יעקב בעת מילוי תפקידו.

אח

אח

יונה מנשה נולד ביום א' בחשוון תשכ"ב בשנת 1961 בטבריה. גוייס לצה"ל בראשית פברואר 1980 והוצב בחיל החימוש בסדנה מרחבית. מלכתחילה שאף עוזי לשרת ביחידה קרבית ואף ביקש שיעבירו אותו ליחידה של גולני או צנחנים בקשתו נידחתה בשל הכשרתו למקצוע המסגרות בתותחנים. ביום יג' באייר תשמ"א 17/5/1981 נהרג משה בתאונת דרכים.

אח

אח

אח

מוריץ מאיר

אח

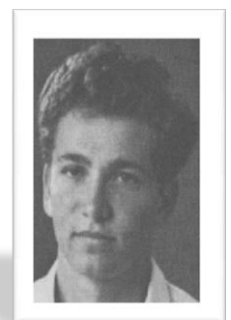
ידגר גדעון נולד ביום ה' באב תשי"ג 17/7/1953 בכפר סבא. גוייס לצה"ל בנובמבר 1971 והוצב בחיל השריון. השתלב בקורס מכונאי טנקים ומג"ח נשלח לגדוד שריון כמכונאי טנקים. במלחמת יום הכיפורים נטל חלק בתיקון ובחילוץ טנקים שנפגעו בשדה הקרב בסיני. ביום ט' באלול תשל"ד 27/8/1974 נפל גדעון בעת מילוי תפקידו בדרום הארץ.

אח

אח

מזלק נחום נולד ביום כ"א בסיון תשי"א 25/6/1951 בפולין. גויס לצה"ל באמצע יולי 1969 והוצב בחיל החימוש נחום התנדב לצאת למקום שם מצא את מותו על אף שידע את הסכנה הכרוכה בכך. נחום מילא את תפקידו במסירות ובאחריות ביום כ"ט באייר תשל"ל 6/3/1970 נפל בעת הפגזה בתעלה.

אח

אמא

דניאלוב נתנאל נולד ביום ט"ו באלול תשכ"ג 4/9/1963 בסמרקנד שבברית המועצות. גויס לצה"ל במחצית אוגוסט 1983 והוצב כאיש מקצוע בחיל החימוש ביום כ"ט באב תשמ"ד 27/8/1984 נפל רב"ט נתנאל בעת מילוי תפקידו במלחמת שלום הגליל.

אבא

אמא

דלאל אייל נולד בכ"ט בשבט תש"ל 5/2/1970 בעפולה. גויס לצה"ל בשנת 1988 שירת במחנה גלילות במקצוע מכונאי רכב כבד גויס לקבע בשנת 1955 אייל נפטר בט' בתמוז תשנ"ז 14 ביולי 1997 עקב מחלה קשה.

אבא

אמא

תירם תומר נולד ביום ו' בכסלו תשכ"ג 7/12/1962 בחדרה. גויס לצה"ל בפברואר 1981 והוצב לשרת בחיל החימוש כמכונאי רכב. ביום ג' בשבט תשמ"ג 17/1/1983 בעת תיקון מנוע של טנק התפוצץ המנוע וחלק ממנו פגע בגופו בן 20 היה בנפולו.

אבא

אמא

זומר מריאן (בבי) נולד ביום ט' באדר א' תש"ו 10/12/1946 בעיר בוקרשט בירת רומניה. גויס לצה"ל בפברואר 1964 ביום י"ח בחשוון תשכ"ו 13/11/65 זומר נפל בעת מילוי תפקידו.

אבא

אמא

דרוקר אולג נולד ביום 24/8/1976 בעיר ניקולאויב שאוקראינה. בגיל 15 התקבל למכללה הטכנולוגית בתחום עוזר מהנדס מכונאי במשך השנים סיים קורס נהיגה על משאית ועבד כשנה בתחום באפריל 1998 גויס לצה"ל ב 12/11/1999 נפטר.

אבא

אמא

שרעבי יהונתן נולד ביום כ"ז בניסן תשמ"ה 18/4/1985 בכפר סבא. יהונתן גויס לצה"ל באפריל 2004 הוצב בסדנת החימוש והוצב בסדנת רכב שם עסק במסגרות. יהונתן נפל בעת שירותו ביום ט"ז בתשרי תשס"ו 19/10/2005 בתאונת דרכים שאירעה בצומת איילת השחר שבצפון הארץ.

אבא

אברהם

אדרי אברהם נולד ביום ה' באייר תשכ"ט
23/4/1969 בבאר שבע. גוייס לצה"ל ביולי
1987 שירת בחיל החימוש הוצב ביחש"ם
ושימש כטכנאי גנרטורים. בינואר 2005
אובחן אבי כחולה במחלה קשה ביום ח'
באדר תשס"ו 8/3/2006 נפל בעת מילוי
תפקידו לאחר מאבק עיקש במחלה.

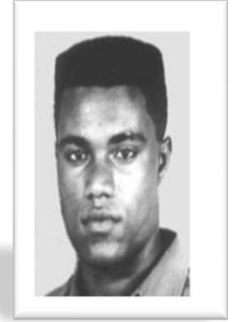
אברהם

אברהם

אבבה אלעד אמרה נולד ביום ד' בטבת
תשל"א 1/1/1971 בכפר דבר שבאתיפיה.
גוייס ביולי 1991 נשלח ללמוד מכונאות
וחשמלאות רכב בבית ספר לחימוש של
צה"ל ביום כב' בניסן תשנ"ד 3/4/1994
נפל בעת מילוי תפקידו.

אברהם

אברהם

אוחנה גבריאל נולד ביום כ' באדר תשי"ט
28/2/1959 בקזבלנקה שבמרוקו. גבריאל
גוייס לצה"ל בחודש דצמבר 1977 והוצב
בחיל החימוש. גבריאל ביקש לשרת
ביחידה קרבית, אולם שירת כמכונאי
רכב, והיה ידוע במסירותו
ובנאמנותו. גבריאל נפל בעת שירותו ביום
ל' בניסן תש"ם 15/4/1980.

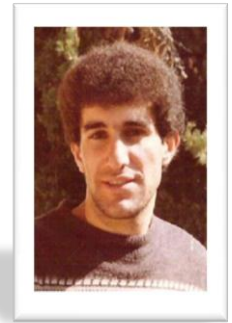
אברהם

אבידני

אבידני עמוס נולד בירושלים 22/9/1958
ט' בתשרי תשי"ט ערב יום הכיפורים גוייס
לצה"ל עם פרופיל 97 וסופח לחיל
החימוש. שירת טכנאי צריח, שירת בדרום
הארץ בסיני ובנגב. עמוס נפטר
ב11/4/1981 ז' בניסן תשמ"א לביל שבת.

אבידני

אברהם

אוחנה משה (מושיק) נולד ביום ח' בחשוון
תשי"ג 27/10/1952 בטבריה. גוייס לצה"ל
במחצית אוקטובר 1970 שירת בתעלת
סואץ ושימש דוגמא לכל בכושר העבודה
הכביר שלו. ביום כ"ג באדר תשל"ב
9/3/1972 נפל בעת מילוי תפקידו.

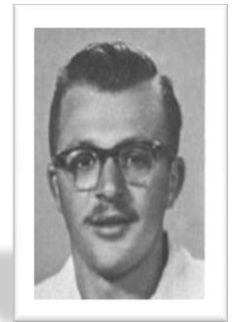
אברהם

אבני

אבני יצחק נולד ביום ט"ו בכסלו תש"ב
5/12/1941 בעיר וסלוי שברומניה. גויס
לצה"ל ביום 3/2/1960 על שירותו הצבאי
סיפר במכתבו למשפחה מפקדו בעריכו
כחייל מסור ואחראי שלא חסך מעצמו כל
מאמץ וכן כלוחם בגבורה ובאומץ. יצחק
נפל ביום ח' בחשוון תשל"ה 22/10/1974
בעת שירותו..

אבני

אח

בוטבול חיים נולד ביום י"ד באדר תשי"ז
18/2/1957 בחיפה. חיים גייס לצה"ל
במחצית אוגוסט 1975 והוצב לחיל
החימוש השתלב בקורס חמשי צריח של
טנק מג"ח ונשלח ליחידה של חיל החימוש
בסיני. ביום ב' בניסן תשל"ז 21/3/1977
נפצע חיים ולאחר ארבעה ימים נפטר
מפצעיו.

אח

אח

איפרגן דוד נולד ביום כ"ח באב תשי"ב
19/8/1952 במוגדיר שבמרקו. דוד גייס
לצה"ל באוגוסט 1973 והוצב בחיל
החימוש תחילה עוכב גיוסו בשל סיבות
רפואיות. אך דוד התעקש לשרת השתלב
בקורסים שונים והוצב לשרת
בירושלים. לאחר מכן לבקשת הוריו לשרת
קרוב לבית הוצב בסדנה מרחבית במסגרת
פיקוד דרום. ביום ט"ז בניסן תשל"ה
27/3/1975 נפל בעת שירותו.

אח

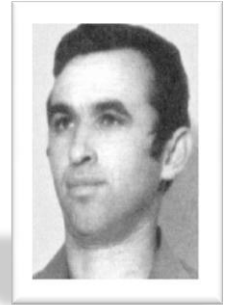
בארי אברהם (אבי) נולד ביום כ"ז באלול
תרצ"ח 23/9/1938 בפנת תקווה גייס
לצה"ל ב-1957 לאחר שירותו הסדיר
המשיך בשירות קבע בפיקוד דרום ביום
ט"ו באב תשמ"ג 25/7/1983 נפל בעת
שירותו.

אח

אח

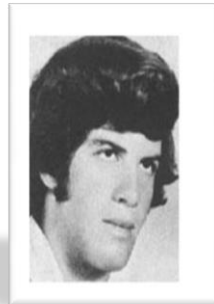
גרוסמרק פטרובסקי פנחס נולד ביום י"א
בתמוז תשי"א 15/7/1951 בפרדס חנה
בקיץ 1968 ביקש פנחס להתקבל
לפנימייה צבאית ללימודי חשמלאות רכב,
שירת בסדיר בחיל החימוש בינואר 1978
החליט פנחס לחזור לשירות קבע לתקופה
של 3 שנים ביום א' בניסן תשמ"ב
25/3/1982 נהרג במקום כתוצאה מרימון
שנחת על מכוניתו.

אח

אנגלמן אלדד נולד ביום כ"ז בסיון תשט"ז
6/6/1956 בקיבוץ נחשונים. גייס לצה"ל
באוקטובר 1973 והתנדב לחיל החימוש
נשלח ליחידה בדרום הארץ כחשמלאי רכב
ביום כ"ב בניסן תשל"ו 22/4/1976 נפטר
בעת מילוי תפקידו.

אח

אח

גאון (גיעאן) דוד נולד ביום ד' בטבת
תשט"ו 28/12/1955 בתל אביב. דוד גייס
לצה"ל בתחילת פברואר 1974 והוצב לחיל
החימוש שימש כמכונאי רכב ביום כ"ח
באב תשל"ז 12/8/1977 נפל דוד בעת
מילוי תפקידו באזור רפידים שבסיני.

אח

יאפיקים בנגב'

אחא

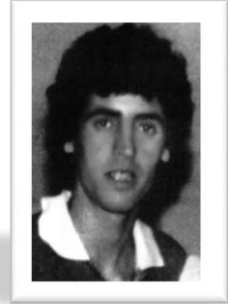
ברכה יצחק נולד בשנת 1944 באיסטנבול שבתורכיה. אחיו נהרג לכן שוחרר משירות צבאי, אך עם השנים החליט יצחק לתרום למדינתו בדרך של שירות מילואים כל חייו. יצחק נפל ביום ט' בסיוון תשמ"ג 21/5/1983 בעת מילוי תפקידו במלחמת שלום הגליל

אחא

אחא

ביטון הרצל משפחתו עלתה ממרוקו והתיישבה בעיר נתיבות נולד בשנת תשכ"ו 1966 גוייס לצה"ל בשנת 1984 שירת במחנה נתן בעיר באר שבע ביום ג' חשוון תשמ"ו 1985 נפל בעת שירותו.

אחא

אחא

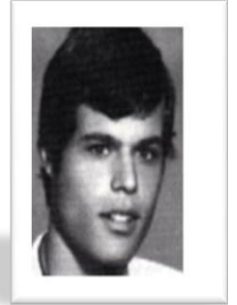
אשכנזי חיים נולד ביום י"ד בטבת תש"ח 6/1/1958 ברחובות. גוייס לצה"ל בנובמבר 1975 שירת בחיל החימוש. ביום ח' בכסלו תשנ"א 25/11/1990 נפל חיים בקרב בגבול הדרום בזמן שנתקל הוא וחבריו במחבל שחצה את הגבול האזור הר עזיהו.

אחא

אחא

בנימין יהושע (שוקי) נולד ביום כ"ו בחשוון תשכ"ג 23/11/1962 בקרית שמונה. יהושע התלבט בשירותו בין גולני לצנחנים וחימוש ולבסוף החליט לתרום במסגרת התמחותו לשרת בחיל החימוש. ביום א' באייר תשמ"ד 3/5/1984 נפל בעת מילוי תפקידו בדרכו למשימה שקיבל עליו.

אחא

אחא

ביטון אברהם שלום (אבי) נולד ביום ו' באב תש"כב 28/8/1965 בירוחם עם גיוסו לשירות חובה בצה"ל בשלהי יוני 1983 שירת כמכונאי נגמש"ם בחיל החימוש. ביום ה' 9/8/1985 אושפז בבית חולים במצב קשה לאחר שלקה בשטף דם בראשו ביום כ"ז באב תשמ"ה 14/8/1985 נפל בעת שירותו.

אחא

אחא

ברור רפאל נולד ביום כ"ח באדר ב' תשי"ד 2/4/1954 בפולין. גוייס לצה"ל במחצית אוגוסט 1972 והוצב בחיל החימוש, שירותו הצבאי עבר עליו ברובו בסיני שם עבד בסדנאות לתיקון רכב משוריין. הוא היה אחד המצטיינים בידע הטכני שלו, מפקדיו וידידים כינו אותו "רפי בעל ידי הזהב". בחשוון תשל"ד 12/11/1973 בעת שירותו.

אחא

אריה

ברוק אריה נולד ביום כ"ה בשבט תשרי תשי" 12/2/1950 ברמת גן. תחילת נובמבר 1968 גויס לצה"ל והוצב לחיל החימוש. ביום ב' בטבת תשל"א נפל רב"ט אריה בעת מילוי תפקידו.

אריה

אריה

תמם יהורם נולד בחדרה ביום ו' בשבט תשי"ט 15/11/1959 גויס לצה"ל ביולי 1977 והושם בחיל החימוש נשלח לחטיבת שריון כמכונאי טנקים. ביום ו' באדר א' תשל"ח 13/2/1978 נפל יהורם בעת מילוי תפקידו.

אריה

המנון חימוש פיקוד הדרום

אם תראה אדם או חזו בורג בידו, מסתכל עליו מכל צדדיו ובודקו היטב כאילו היה אוצר. אות היא כי בוגר חיל החימוש הוא. כי זאת לדעת, לדידם הבורג הקטן הוא שהפעיל את המערכת המתוחכמת והמסובכת ביותר. מי ששם ליבו לבורג, אות הוא כי יפעיל גם מעבדה חדשנית ביותר – זוהי תרומתו הנצחית של חיל החימוש.

ספר תולדות חיל החימוש פברואר 1981
